

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

BANKTILLSYN

ECB:s årsrapport om tillsynsverksamheten

2014

BANKENTOEZICHT

Mars 2015

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDŽĪBA

BANKŲ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

EURORENDSZER

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHLAD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

BANKENAUF SICHT

SUPERVISÃO BANCÁRIA

Innehåll

Förord av Mario Draghi, ECB:s ordförande	3
Förord av Danièle Nouy, tillsynsnämndens ordförande	4
1 Översikt över SSM	9
1.1 Ansvarighet och extern kommunikation	9
1.2 Tillsynsnämnden och styrkommittén	13
1.3 Medlingspanelen och administrativa omprövningsnämnden	16
1.4 Organisering av tillsynsfunktionen vid ECB	19
1.5 Ram för nära samarbete	24
1.6 SSM som del av den europeiska och globala tillsynsstrukturen	24
2 Grunden läggs till SSM	26
2.1 Rättslig ram	27
2.2 SSM:s tillsynsmodell.	32
2.3 Personal	37
2.4 Ram för datarapportering	39
2.5 Informationsteknik	41
2.6 Samlad bedömning	42
3 Att omsätta SSM i praktiken	47
3.1 Uppföljningen av den samlade bedömningen	47
3.2 Förberedelser inför tillsynsverksamheten 2015	50
3.3 Utformningen av arbetsmetoder för de övergripande och specialiserade avdelningarna	53
3.4 Tillstånd	61
3.5 Efterlevnad, sanktionsförfaranden och rapportering av överträdelser	63
3.6 Inspektioner på plats	64
3.7 Kvalitetssäkring av tillsyn	65

3.8	ECB:s övervakning och indirekta tillsyn av mindre betydande institut	65
3.9	Fortsatt integrering inom SSM: personalfrågor som gäller hela systemet	70
3.10	Språkpolicy	71
4	Rapportering om budgetutnyttjande	72
4.1	Ram för tillsynsavgifter	72
4.2	Förberedelser inför den första faktureringsomgången	74
	Bilaga	77
	Förteckning över rättsakter som antagits av ECB för det allmänna ramverket för banktillsyn	77
	Ordlista	78
	Förkortningar	81

Förord av Mario Draghi, ECB:s ordförande

Upprättandet av den europeiska banktillsynen har varit det största steget mot djupare ekonomisk integration sedan Ekonomiska och monetära unionen skapades. Krisen tvingade oss att verkligen reflektera över vad som är nödvändigt för att uppnå en verklig ekonomisk och monetär union. Önskan att skydda både invånare och företag från de kostsamma effekterna av krisen var den drivande kraften bakom de fyra ordförandenas rapport, i vilken färdriktningen mot detta mål drogs upp. En bankunion sågs som det bästa sättet att målmedvetet och trovärdigt ta itu med en av de största utmaningarna: svagheter inom banksektorn. Det innebar en gemensam tillsynsmekanism (SSM), en gemensam rekonstruktionsmekanism och en gemensam regelbok samt harmoniserade insättningsgarantier, vilka kan utvecklas till en gemensam europeisk insättningsgaranti.

Beslutet att upprätta SSM och att ge ECB tillsynsuppgifter var i grunden ett politiskt beslut, som fattades av europeiska lagstiftare, EU-rådet och EU-parlamentet, i oktober 2013. Denna nya roll var och är ett hedersåtagande för ECB och vi ämnar leva upp till de höga förväntningarna. Inte desto mindre innebar detta stora organisatoriska utmaningar för att ställa i ordning ett driftklart SSM på bara ett år samtidigt som en samlad bedömning av euroområdet 130 mest betydande banker skulle genomföras. Tack vare personalen, både de som arbetat här längre och nyanställda, har ECB visat en imponerande anpassningsförmåga. En strikt åtskillnad görs mellan penningpolitik och banktillsyn men de två verksamhetsområdena kan trots detta dra nytta av den samlade expertis som finns inom de områden där tjänsterna delas. SSM har även tillgång till de nationella myndigheternas erfarenheter och resurser. Dessa styrkor har lagts ihop för att skapa en unik samarbetsform.

SSM skapar de institutionella villkoren för att undvika fragmentering i tillsynspraxis och definierar en gemensam tillsynsmodell. Vi upprättar gemensamma metoder, skapar en gemensam kultur och bygger upp ett gemensamt renommé som säkerställer att vi har rätt instrument och incitament att effektivt utföra våra tillsynsuppgifter. Denna grund har redan prövats effektivt, som den samlade bedömningen visar. Det var dock bara början. ECB kommer att behöva göra bra ifrån sig varje dag, år efter år, inför de stora utmaningar som tillsynsuppgifterna innebär.

I enlighet med SSM-förordningen, det interinstitutionella avtalet med EU-parlamentet och samförståndsavtalet med EU-rådet har ECB åtagit sig att följa höga ansvarsstandarder. Det innebär även att årligen presentera en årsrapport om tillsynsverksamheten. Den första av dessa är ECB stolt över att presentera här.

Förord av Danièle Nouy, tillsynsnämndens ordförande

Sedan den 4 november 2014 har ECB ansvaret för tillsynen av banksektorn i euroområdet. ECB har direkt tillsyn av 123 bankgrupper (som omfattar runt 1200 kreditinstitut) i euroområdet, vilket innebär nära 85 % av de totala banktillgångarna. Omkring 3 500 mindre institut står under indirekt tillsyn genom nationella behöriga myndigheter.

Upprättandet av detta integrerade banktillsynssystem var en omfattande uppgift, som formellt lanserades den 3 november 2013 när [SSM-förordningen](#) trädde i kraft. Den första av ECB:s årsrapporter om tillsynsverksamheten omfattar denna historiska period från den 4 november 2013 till den 31 december 2014.

Upprättandet av SSM var en uppgift av aldrig tidigare skådad omfattning. Den krävde harmoniserade, omfattande och klart definierade standarder och förfaranden för tillsyn, praktiska infrastrukturer som t.ex. funktionella och testade IT-system samt tydliga ledningsstrukturer för ett snabbt och effektivt beslutsfattande. Rekrytering av medarbetare med hög kompetens var en av de viktigaste och tidigaste utmaningarna för ECB.

Den samlade bedömningen av de banker som sannolikt skulle komma att hamna under ECB:s direkta tillsyn, i enlighet med SSM-förordningen, var i sig självt av en omfattning som saknar motstycke. Den bestod av en översyn av tillgångarnas kvalitet och ett stresstest. En avgörande aspekt var att det fördes ett nära samarbete mellan samtliga berörda parter, framför allt genom samverkan med bankerna, var en avgörande aspekt. Banker där kapitalunderskott upptäcktes ombads ta fram kapitalplaner och genomföra dessa under de följande månaderna.

Ett stresstest genomfördes också i kombination med en grundlig granskning av balansräkningar, och därigenom lärde vi oss mer om de banker som nu står under vår tillsyn och vi fick värdefulla inblickar i trender inom hela det europeiska banksystemet. Vi har också ökat transparensen om tillståndet i våra banker. Den samlade bedömningen har överlag tjänat som en stabil grund och var en av de viktigaste byggstenarna för att återskapa förtroende och stabilitet i den europeiska banksektorn.

ECB var det naturliga och perfekta valet för att bemöta alla de utmaningar som upprättandet av SSM innebar. Ingen annan institution kunde varit bättre lämpad att stödja skapandet av SSM. För en ny europeisk finansiell tillsynsmyndighet som inleder sitt arbete är ECB:s sedan länge etablerade tjänster och goda rykte som institution en enorm tillgång.

För första gången i EU:s historia kommer vi att ha ett tillsynsorgan med ett verkligt europeiskt mandat. Vi är fast beslutna att använda detta mandat till att göra de banker som står under vår tillsyn säkrare och sundare, i alla européers intresse.

SSM:s tillsynsmodell

SSM:s viktigaste mål är att höja kvaliteten på, och enhetligheten i, banktillsynen i euroområdet. SSM kommer att ge ökade möjligheter till riktmärkning och jämförelse mellan banker i euroområdet. SSM kommer att ge oss möjlighet att förbättra våra verktyg för riskbedömning med respekt för den mångfald som råder mellan bankmodeller i Europa – vilket jag tror är en klar styrka.

SSM är verkligen väl lämpad att bedöma, övervaka och bemöta riskerna i banksektorn på europeisk nivå. Dess mikrotillsynsperspektiv berikas av makrotillsynsansvaret när det gäller att övervaka och bemöta risker ur ett systemövergripande perspektiv. SSM ger oss också ett starkare konsoliderat perspektiv och stärker effektiviteten i allokeringen och överföringen av kapital och likviditet inom gruppen.

En närmare undersökning av SSM:s strategi för banktillsyn visar att de institutioner vi granskat sedan november 2014 klart och tydligt har förstått att vi inte ryggat tillbaka för att utöva en direkt och radikal tillsyn. Vår tillsynspersonal tillämpar den gemensamma regelboken noggrant och omsorgsfullt. Vi ställer raka frågor och ifrågasätter svaren om så behövs. Vi kommer att vara en tuff tillsynsmyndighet men kommer alltid att sträva efter att vara rättvisa och opartiska i vårt handlande.

En av SSM:s hörnstenar är de gemensamma tillsynsgrupperna som utövar direkt tillsyn av betydande institut. De gemensamma tillsynsgrupperna består av personal från ECB och behöriga nationella myndigheter och leds av en ECB-samordnare. Dessa grupper är viktiga för att uppnå SSM:s strävan efter att vara nära bankerna och föra en nära kontakt med dem under den pågående tillsynsverksamheten. Genom gruppernas struktur och strukturen för de övergripande tjänsterna med berörda nätverk av experter från nationella behöriga myndigheter kombineras de nationella experternas specialkunskaper med den övergripande kunskap som finns på ECB.

De nationella behöriga myndigheterna fortsätter att utöva direkt tillsyn över mindre betydande institut under överinseende av ECB. ECB ansvarar dock för SSM:s övergripande funktion och kan i den rollen ge allmänna instruktioner till nationella behöriga myndigheter om tillsyn av mindre betydande banker och kommer att behålla utredningsbefogenheter över alla banker under tillsyn.

SSM antar en framåtblickande strategi i banktillsynen. Vårt syfte är att ta itu med potentiella problemområden utan dröjsmål. Vi arbetar utifrån ett spektrum av många olika riskperspektiv och strävar efter att utveckla en djupare förståelse för varje enhets riskfaktorer, riskaptit och affärsmodeller. Vi kombinerar detta individuella tillvägagångssätt med en sektorövergripande syn och söker efter kopplingar mellan banker och resten av det finansiella systemet. För att SSM ska fungera effektivt uppmuntrar vi även aktivt mer harmonisering i banklagstiftningen. Så länge som lagstiftningen inte är harmoniserad kan lika konkurrensvillkor inte säkerställas med enbart tillsyn. På det här området kommer SSM att bidra aktivt till Europeiska bankmyndighetens arbete med att upprätta en gemensam regelbok och en gemensam tillsynshandbok på EU-nivå.

Prioriteringar för 2015

Uppföljningen av resultaten från den samlade bedömningen är utgångspunkten för SSM:s arbete under 2015, dess första verkliga verksamhetsår. Tillsynsmyndigheten har också utformat prioriteringar mot bakgrund av den omgivande miljön och, vilket är viktigast med tanke på SSM:s riskbaserade tillvägagångssätt för tillsynen, de största riskerna mot banksektorn.

Under de senaste åren har bankerna arbetat under negativa makroekonomiska förhållanden, med försämrade möjligheter att göra vinst. Och den svaga ekonomiska aktiviteten och höga arbetslösheten fortsätter att tynga bankernas lönsamhet. Mot bakgrund av svag ekonomisk tillväxt och låga inflationsförväntningar är räntorna på historiskt låga nivåer. Denna utdragna period av låga räntor, med låga kreditspreadar, är särskilt en utmaning för bankernas intäktsgenerering, riskexponering och förvaltning av tillgångar och skulder.

Prioriteringarna för tillsynen 2015 **bygger på resultaten av den samlade bedömningen**, framför allt vad gäller kreditrisk. De gemensamma tillsynsgrupperna kontrollerar att bankerna effektivt tar sig an dessa undersökningsresultat och konsekvent genomför andra korrigerande åtgärder som framkom i översynen samt att de på ett korrekt vis åtgärdar eventuella kvarstående brister. Framför allt måste tillägg till nödlidande exponeringar och avsättningsnivåer i största möjliga mån återspeglas i redovisningen eller i annat fall i bedömningar av kapitaltäckningen under den andra pelaren. De gemensamma tillsynsgrupperna granskar även portföljer som inte omfattas av den samlade bedömningen men som eventuellt skulle kunna innehålla väsentliga risker.

Analysen av de huvudsakliga riskerna tyder på en särskilt hög nivå av exponering mot företagssegment i vilka **nödlidande exponeringar** ökar stadigt. Banker i SSM-medlemsstater som drabbats hårdast av krisen löper en större sannolikhet att drabbas av företagskonkurser och granskas alltså närmare. Under 2015 är det befogat med ett särskilt fokus på **högriskutlåning (s.k. leveraged lending)**.

Vad gäller kvalitetsfrågor fokuseras tillsynen på **om bankernas kreditriskhanteringsfunktioner är effektiva och robusta** i syfte att utvärdera riskreduceringskapaciteten i kontrollmiljön. De särskilda svagheter som identifierats i översynen av tillgångars kvalitet i förhållande till metoder, policy, felklassificeringar av nödlidande exponeringar och avsättningsmodeller hanteras försiktigt för att främja harmonisering och lika konkurrensvillkor i redovisningspraxis. De gemensamma tillsynsgrupperna bedömer behovet av åtgärder, genom operativa insatser eller genom att använda sina tillsynsbefogenheter.

Livskraften i affärsmodeller och vinstgeneratorer är andra tillsynsprioriteringar för 2015. Inom tillsynen hålls ett vakande öga på aggressiva strategier för "jakt på avkastning i syfte att identifiera fall av slappa kreditstandarder och bristfällig prispolicy. Utifrån resultaten av den samlade bedömningen granskas kapitalplanerna för de banker som uppvisat svagheter men klarat bedömningen mycket ingående och målet är inriktat på att få fram sunda och trovärdiga verksamhetsplaner.

De gemensamma tillsynsgrupperna är också fokuserade på **styrning på institutionell nivå**, t.ex. hur tillsynsnämnden är upprättad, dess expertis, mångfald, utmaningar och kultur. En kvalitetsbedömning uppifrån och ner av riskaptitsramarna och affärspraxis utarbetas. Viktiga institut kommer att uppmuntras att formellt definiera sin riskaptit och de gemensamma tillsynsgrupperna kommer att kontrollera att detta återspeglas i den dagliga riskhanteringen.

Kvaliteten på förvaltningsinformationen är ett annat tillsynsfokus under 2015, där tillsynsgrupperna ska utreda om nämnden och den verkställande ledningen får den kvalitet och detaljrikedom i riskrapporterna som erfordras för att tillsynsrollen ska kunna uppfyllas. De bedömer även noggrannheten i bankernas interna stresstestning som ett viktigt underlag för en trovärdig riskaptitsram. Utifrån den samlade bedömningen utvecklar de gemensamma tillsynsgrupperna en djupare förståelse för hur bankernas stresstestramverk styrs, metodernas integritet samt kvaliteten på underliggande data.

Kapitaltäckning och likviditet förblir en viktig fråga och en hög prioritet som de gemensamma tillsynsgrupperna löpande kommer att ta sig an. Man kommer att utgå från resultaten av den samlade bedömningen och från de beslut som fattades under den årliga samlade kapitalbedömningen (SREP) 2015.

Ett annat mycket viktigt undersökningsområde är **granskningen av valideringen av bankers interna modeller**. En större samstämmighet i de interna ramverksmodellerna är avgörande för trovärdiga beräkningar av bankernas riskvägda tillgångar och kapitaltäckning. En grundlig och löpande översyn krävs för att bättre anpassa valideringsförfaranden och bemöta eventuella brister som uppstår genom bankernas användning av modeller. Även om detta är en prioritering för 2015 är granskningen, med tanke på det stora antalet modeller, ett flerårsprojekt.

Vad gäller regelverket är en av de största utmaningarna **bankernas förmåga att övergå till det infasade CRD IV/CRR-paketet** som innehåller strängare kapitaltäckningskrav. ECB granskar ingående nationell bestämmanderätt i syfte att minska fragmenteringen inom SSM-länderna och den minskning i kvaliteten på kapital som kan bli följden. Det är en granskning av kapitalets kvalitet (dvs. dess kapacitet att absorbera förluster) och även fördelningen av kapital i och mellan bankgrupper. Svagheter i kapitalbasen ska bemötas genom SREP:s kapitalplaneringsprocess för att främja bankernas motståndskraft. ECB strävar efter att förbättra konvergensen i genomförandet av lagstiftning i euroområdet.

Tillsammans med kapitalkrav har **övervakning av likviditeten i de mest utsatta bankerna** hög prioritet. Tillsynsorganet kommer oftare att träffa banker vars likviditetssituation försämrats och kan vid behov förelägga ytterligare krav.

För **operativa risker** ligger fokus huvudsakligen på **styrsystemets lämplighet** och effektiviteten i processerna för att identifiera risker och minska väsentliga exponeringar. Som reaktion på ökad oro om skadlig affärspraxis ombeds banker som anses exponerade mot väsentliga risker tillhandahålla en uppskattning av potentiella rättegångskostnader. Interna åtgärder kommer att ifrågasättas för att utvärdera om avsättningar är lämpliga och för att förhindra oförutsedda konsekvenser. Vad gäller bankernas IT-system är huvudfrågorna **underinvestering och kryphål i IT-**

lösningar och i riskhanteringssystemen, cybersäkerhet och dataintegritet samt svagheter som upptäckts i den samlade bedömningen.

Dessa prioriteringar gäller i första hand betydande institut som står under ECB:s tillsyn. För de **mindre betydande instituten**, som indirekt står under ECB:s tillsyn, är det övergripande målet för 2015 att slutföra utformningen och installationen av ECB:s tillsynsmetod i samråd med de nationella behöriga myndigheterna och i linje med de standarder som tagits fram för hela SSM. Eftersom det finns så många olika mindre betydande institut behövs tillsynsinsatser som effektivt kombinerar lokalkännedom med enhetliga metoder. ECB prioriterar sina aktiviteter så att det garanterar ett lämpligt fokus på institutioner vars inneboende risknivå bedöms som hög. Proportionalitetsprincipen är således förankrad i ramen för tillsyn av mindre betydande institut och återspeglas konkret i det vis på vilket olika verktyg för indirekt tillsyn används.

Vad gäller horisontella aktiviteter är en prioritering för 2015 att **främja större harmonisering i tillsynsarbetet** inom hela SSM. Detta innebär att granska befintlig nationell tillsynspraxis och identifiera de bästa av dessa, utveckla standarder och testa och ytterligare förfina harmoniserade tillsynsmetoder.

Ett annat område för strategiskt fokus är att **främja ett mer ingående tillvägagångssätt** för banktillsynen.

Och slutligen för de horisontella aktiviteterna är en prioritering för 2015 att **utveckla ett stabilt informationsutbyte** och **samarbetskanaler** med alla berörda parter. Där ingår förhandlingar om samförståndsavtal och samarbetsavtal med relevanta externa parter, deltagande i internationella forum för definiering av standarder och föreskrifter, samt utveckling av kommunikationskanaler och diskussionsplattformar för nätverk av experter från ECB och nationella behöriga myndigheter.

Detta leder mig till det strategiska målet **att utveckla en SSM-teamkänsla** inom ECB och de nationella behöriga myndigheterna. Den är viktig för att vår duktiga personal – anställda vid olika myndigheter och i olika länder – ska kunna arbeta mot gemensamma mål. SSM:s personalpolitik för utbildning, återkoppling om prestationer och rörlighet inom SSM kommer att fortsätta att utvecklas i linje med den allmänna begäran från EU-lagstiftare om att främja en gemensam tillsynskultur och en i grunden integrerad tillsynsmekanism.

Mycket arbete återstår fortfarande för SSM att införa bästa praxis för oberoende, ingående och framåtblickande tillsyn som säkerställer lika konkurrensvillkor för banker. Under det här första året av genomförande bedömer vi om våra antaganden var riktiga, särskilt vad gäller resursernas lämplighet och hur lång tid det tagit att harmonisera tillsynsinsatserna. Betydligt fler av utmaningarna för SSM kan förväntas uppfyllas vartefter organisationen får mer erfarenhet och blir mognare.

Den samlade bedömningen var ett viktigt prejudikat för den vertikala och horisontella tillsyn som SSM bedriver och visade att konsekvent tillsyn erfordrar en helt harmoniserad lagstiftning i euroområdet. ECB har förbundit sig till ett ramverk för reglering och tillsyn som säkerställer att banksystemet är säkert och sunt och att finanssystemet är stabilt.

1 Översikt över SSM

Det här kapitlet är inriktat på

- upprättandet av det nya institutionella ramverket för banktillsyn i euroområdet och de därmed sammanhängande beslutsstrukturerna
- organisering av tillsynsfunktionen vid ECB.

Hänvisning görs även till de nya arrangemangen för införlivande av ECB:s banktillsyn¹ i relevanta institutioner och forum på EU-nivå och på internationell nivå.

1.1 Ansvarighet och extern kommunikation

SSM-förordningen föreskriver att de tillsynsuppgifter som tilldelats ECB ska balanseras av lämpliga krav på transparens och krav på ansvarighet. Följaktligen var upprättandet av ett ramverk för ansvarighet inför Europaparlamentet och EU-rådet samt effektiva externa kommunikationskanaler några av ECB:s prioriteringar.

1.1.1 Införande av ett starkt ramverk för ansvarighet

SSM-förordningen innehåller uttryckliga och ingående bestämmelser om hur ECB:s tillsynsfunktion är ansvarig gentemot Europaparlamentet och EU-rådet. De praktiska aspekterna på demokratiskt ansvarsutkrävande för utövandet av de uppgifter som ECB tilldelats genom SSM-förordningen är fastlagda i

- ett [interinstitutionellt avtal](#) mellan Europaparlamentet och ECB
- ett [samförståndsavtal](#) mellan EU-rådet och ECB.

I SSM-förordningen fastställs vidare ett antal rapporteringskrav som även omfattar Europeiska kommissionen och nationella parlament.

De viktigaste kanalerna för ansvarighet

För genomförandet av SSM-förordningen hålls ECB ansvarigt av de valda företrädarna för EU:s medborgare i Europaparlamentet och genom regelbundna frågestunder och särskilda åsiktsutbyten med tillsynsnämndens ordförande vid sammanträden i Europaparlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor samt även genom att svara på skriftliga frågor från Europaparlamentets ledamöter. Eurogruppen kan också ställa muntliga och skriftliga frågor och hålla regelbundna frågestunder och särskilda diskussioner i närvaro av företrädare för medlemsstater utanför euroområdet. Tillsynsnämndens ordförande presenterar även SSM:s årsrapport för

¹ ECB:s banktillsyn avser de av ECB:s affärsområden som är engagerade i tillsynsarbetet.

både parlamentsutskottet och Eurogruppen. Rapporten lämnas också till Europeiska kommissionen och nationella parlament. Nationella parlament kan ställa skriftliga frågor till ECB och bjuda in ordföranden eller en annan ledamot av tillsynsnämnden att delta i ett åsiktsutbyte som rör tillsynen av kreditinstitut i den berörda medlemsstaten.

Fullgörande av kraven på ansvarighet

När det gäller **Europaparlamentet**, besökte tillsynsnämndens ordförande under 2014 parlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor för

- två ordinarie utfrågningar ([den 18 mars](#) och [den 3 november](#))
- två särskilda åsiktsutbyten (den 4 februari och den 3 november).

Danièle Nouy deltog även i ett seminarium för ECB och parlamentet, som hölls den 14 oktober 2014, i början av parlamentets nya mandatperiod för att förklara för parlamentsledamöterna hur SSM förbereddes. Sabine Lautenschläger, tillsynsnämndens vice ordförande, välkomnade parlamentsledamöter till ECB den 12 januari 2015 och beskrev ECB:s tillsynsprioriteringar för 2015.

ECB har också regelbundet lämnat över de konfidentiella protokollen från tillsynsnämndens möten och listor över nyligen antagna rättsakter (se Förteckning över rättsakter som antagits av ECB för det allmänna ramverket för banktillsyn).

Mellan november 2013 och den 15 januari 2015, publicerade ECB 14 svar på tillsynsfrågor från EU-parlamentsledamöter på sin [webbplats](#). De flesta breven rörde det förberedande arbetet och den samlade bedömningen.

När det gäller **EU-rådet**, deltog tillsynsnämndens ordförande i Ekofinrådets och Eurogruppens möten vid fyra tillfällen 2014. Från den 4 november 2014 började tillsynsnämndens ordförande fullgöra ansvarigheten mot EU-rådet genom Eurogruppen.

Som del av rapporteringskraven gentemot **nationella parlament**, gavs det två tillfällen till åsiktsutbyten med

- finansutskottet i tyska *Bundestag*, som Danièle Nouy besökte den 8 september 2014, i sällskap av Elke König, dåvarande ordförande för den federala finansinspektionen (BaFin)
- det europeiska utskottet om europafrågor i franska Assemblée nationale, som Danièle Nouy besökte den 16 december 2014, i sällskap av Edouard Fernandez-Bollo, generalsekreterare för *Autorité de contrôle prudentiel et de résolution* (ACPR).

Under 2014 uppfyllde ECB även en rad engångskrav avseende ansvarighet. Detta gjordes i förberedelserna inför tillsynsuppgifterna och i enlighet med SSM-förordningen. Dessa inkluderade

- publicering av **kvartalsrapporter** om framstegen i genomförandet av SSM-förordningen:
 - [Kvartalsrapport för SSM 2014/1](#)
 - [Kvartalsrapport för SSM 2014/2](#)
 - [Kvartalsrapport för SSM 2014/3](#)
 - [Kvartalsrapport för SSM 2014/4](#)
- revidering av **etikreglerna** för att beakta ECB:s nya roll som tillsynsmyndighet,
- publicering av **ECB:s beslut om åtskillnad**, vilket styr åtskillnaden mellan ECB:s penningpolitiska funktion och tillsynsfunktionen.

1.1.2 Utveckling av effektiva externa kommunikationskanaler och -verktyg

Effektiva externa kommunikationskanaler är avgörande för att bygga upp förståelse, acceptans och förtroende för SSM i bankunionen och att stärka ryktet om och förtroendet för ECB:s banktillsyn. För tillsynen utformades ett ramverk för kommunikation, i vilket bästa praxis för kommunikation vid andra tillsynsmyndigheter beaktades. Tillsynsnämnden godkände detta ramverk.

För att göra extern kommunikation mer tillgänglig för allmänheten översätts en rad handlingar, beroende på mottagarna:

- stadgeenliga publikationer och offentliga informationsverktyg finns på alla officiella EU-språk
- information för medborgarna i SSM-länderna översätts till de officiella språken i dessa länder.

Kommunikationskanalerna och verktygen som utvecklades 2014 omfattar:

- **Webbplats om banktillsyn**
SSM:s viktigaste kommunikationsverktyg är den nya webbplatsen som togs i bruk den 4 november 2014. Webbplatsen innehåller information för allmänheten, banker under tillsyn och andra berörda parter. Där finns också pressmeddelanden (under 2014 publicerades 20 stycken), tal, intervjuer, rättsakter och webbsändningar. Avsnitt som är av direkt betydelse för en bredare allmänhet har översatts till alla officiella EU-språk.

Banking supervision 3,600 banks, 19 countries, one system

European banking supervision helps to rebuild trust and bolsters the safety and soundness of the banking system. The ECB directly supervises the biggest banks in the euro area.

Read more

RSS-Feed

In focus

Press releases

Speeches

Interviews

Publications

Legal acts

- **Vägledning för banktillsyn**

Den 30 september 2014 publicerade ECB en vägledning för banktillsyn på alla euroländernas språk. Syftet med denna vägledning är att förklara för bankerna, allmänheten och media hur SSM fungerar och ge vägledning om SSM:s tillsynspraxis. Detta verktyg kommer att uppdateras regelbundet för att återspegla verkliga erfarenheter. För mer information, se avsnitt 2.2.2.

- **Offentliga samråd**

I enlighet med SSM-förordningen hölls offentliga samråd om tre förslag till ECB-förordningar:

- (i) utkastet till ECB:s ramförordning om SSM
- (ii) ECB:s utkast till förordning om tillsynsavgifter
- (iii) ECB:s utkast till förordning om rapportering av finansiell tillsynsinformation.

Syftet med samråden var att höra synpunkterna från intresserade EU-medborgare, marknadsaktörer och andra berörda parter. **Offentliga utfrågningar** hölls i Frankfurt am Main som en del av varje samråd och sändes som webbsändningar på ECB:s webbplats. De erhållna svaren beaktades i den slutliga formuleringen av dessa förordningar.

- **Frågor från allmänheten**

ECB:s nya tillsynsuppgift har lett till betydligt fler frågor från allmänheten. ECB har således ökat sin kapacitet att svara på allmänhetens frågor. Vissa av de frågor som ställts har även tagits upp bland Vanliga frågor och svar, som publicerats på webbplatsen. Frågorna uppdateras regelbundet.

- **Utbildningsmaterial**

Information direkt till allmänheten med bl.a. korta filmer och förklarande texter publiceras på webbplatsen för att öka kunskapen om banktillsyn hos alla. Detta material uppdateras och breddas vid behov.

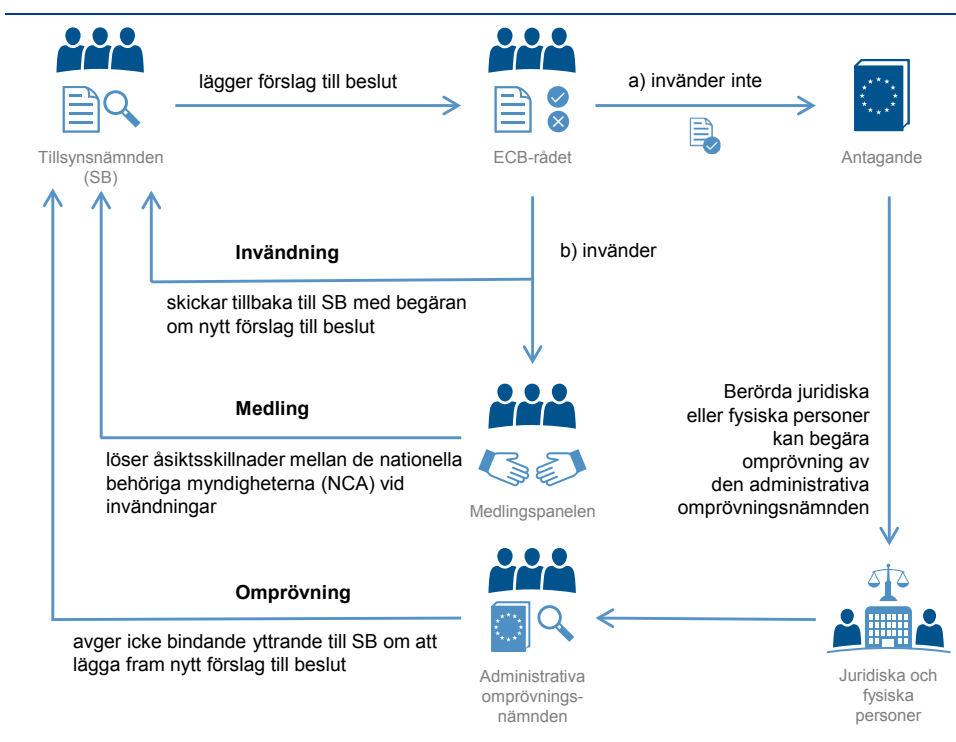
1.2 Tillsynsnämnden och styrkommittén

1.2.1 Tillsynsnämnden

I linje med SSM-förordningen ska planering och genomförande av de tillsynsuppgifter som ECB tilldelats i sin helhet utföras av tillsynsnämnden, som ett internt ECB-organ. Tillsynsnämnden lägger fram utkast till beslut, som antas av ECB-rådet baserat på ett **förfarande med implicit godkännande** (se Figur 1). Beslut betraktas som antagna om inte ECB-rådet invänder mot dem inom en fastlagd tidsperiod, som inte överstiger 10 arbetsdagar. Därutöver fattar ECB-rådet beslut om det allmänna ramverket (t.ex. ramförordningen om SSM) utanför förfarandet med implicit godkännande.

Figur 1

Förfarande med implicit godkännande

Inrättandet av **tillsynsnämnden**, samt utnämningen av ordförande, vice ordförande och tre ECB-representanter till tillsynsnämnden mellan slutet av december 2013 och början av 2014, var alltså ett viktigt steg för att upprätta SSM.

Danièle Nouy utnämndes av EU-rådet till posten som ordförande för tillsynsnämnden den 6 december 2013. Utnämningen gjordes, på förslag av ECB-rådet den 20 november 2013, efter ett öppet urvalsförfarande och godkännande av Europaparlamentet den 11 december. Utnämningen skedde efter ett snabbförfarande men i enlighet med de steg som föreskrivits i SSM-förordningen och i överenskommelse med Europaparlamentet och EU-rådet.

Sabine Lautenschläger utnämndes av EU-rådet till vice ordförande gällande från den 12 februari 2014, efter godkännande av Europaparlamentet. Som fastställts i SSM-förordningen valdes vice ordföranden bland ledamöterna i ECB:s direktion.

Den 6 mars 2014 utnämnde ECB-rådet tre ECB-representanter till tillsynsnämnden. Dessa är: **Ignazio Angeloni**, **Julie Dickson** och **Sirkka Härmäläinen**. Den fjärde representanten, **Luc Coene**, utnämndes den 18 februari 2015.

Efter utnämningen av ordförande ombads de nationella behöriga myndigheterna att utnämna varsin representant. Om den behöriga myndigheten inte är en nationell centralbank kan ledamöterna i tillsynsnämnden besluta att även ta med en representant från det landets nationella centralbank. I sådana fall ska dessa representanter tillsammans betraktas som en enda ledamot vid omröstning.

I SSM-förordningen krävs att ECB-rådet antar interna regler där förhållandet till tillsynsnämnden fastställs i detalj. I enlighet därmed ändrade ECB-rådet **ECB:s arbetsordning** den 22 januari 2014. De ändrade reglerna fastställer särskilt samspelet mellan ECB-rådet och tillsynsnämnden inom förfarandet med implicit godkännande. För att korrekt återspegla ECB-rådets ansvar för ECB:s interna organisation och dess beslutande organ, i enlighet med **stadgan för ECBS och ECB**, har vissa regler för tillsynsnämndens förfaranden även införlivats i **ECB:s arbetsordning**.

Tillsynsnämnden antog sin egen **arbetsordning** den 31 mars 2014, som är förenlig med ECB:s egen reviderade arbetsordning.

Tillsynsnämndens **uppföranderegler** godkändes den 12 november 2014 och trädde i kraft följande dag. Syftet med uppförandereglerna är att ge ett allmänt ramverk av höga standarder som ska observeras av ledamöterna och andra deltagare i tillsynsnämndens möten samt upprätta särskilda förfaranden, bl.a. för att hantera potentiella intressekonflikter.

Tillsynsmynden

Främre raden (från vänster till höger):

Robert Ophèle, Fabio Panetta, Danièle Nouy, Sabine Lautenschläger, Norbert Goffinet, Anneli Tuominen, Cyril Roux, Matej Krumberger (suppleant för ledamoten Stanislava Zdravec Capriolo)

Mellanraden (från vänster till höger):

Mathias Dewatripont, Elke König, Ignazio Angeloni, Julie Dickson, Vassiliki Zakka, Claude Simon, Jan Sijbrand, Sirkka Härmäläinen, Mariano Herrera (suppleant för ledamoten Fernando Restoy Lozano)

Bakre raden (från vänster till höger):

Andreas Ittner, Vladimír Dvořáček, Karol Gabarretta, Zoja Razmusa, Kristaps Zakulis, Yiannos Demetriou, Kilvar Kessler, Helmut Ettl, António Varela, Alexander Demarco

Ordförande	Danièle Nouy	Cypern	Kyriacos Zingas (Central Bank of Cyprus) (t.o.m. den 31 oktober 2014) Yiannos Demetriou (Central Bank of Cyprus) (sedan den 1 november 2014)
Vice ordförande	Sabine Lautenschläger	Lettland	Kristaps Zakulis (Finanšu un kapitāla tirgus komisija) Zoja Razmusa (Latvijas Banka)
Företrädare för ECB	Ignazio Angeloni Luc Coene (sedan den 11 mars 2015) Julie Dickson Sirkka Härmäläinen	Litauen	Ingrida Šimonytė (Lietuvos bankas) (sedan den 1 januari 2015)
Belgien	Mathias Dewatripont (Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique)	Luxemburg	Claude Simon (Commission de Surveillance du Secteur Financier) Norbert Goffinet (Banque centrale du Luxembourg)
Tyskland	Elke König (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) (t.o.m. den 28 februari 2015) Felix Hufeld (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) (sedan den 1 mars 2015) Andreas Dombret (Deutsche Bundesbank)	Malta	Karol Gabarretta (Malta Financial Services Authority) Alexander Demarco (Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta)
Estland	Kilvar Kessler (Finantsinspeksioon) Madis Müller (Eesti Pank)	Nederländerna	Jan Sijbrand (De Nederlandsche Bank)
Irland	Cyril Roux (Central Bank of Ireland/Banc Ceannais na hÉireann)	Österrike	Helmut Ettl (Finanzmarktaufsicht) Andreas Ittner (Oesterreichische Nationalbank)
Grekland	Vassiliki Zakka (Bank of Greece)	Portugal	Pedro Duarte Neves (Banco de Portugal) (t.o.m. den 10 september 2014) António Varela (Banco de Portugal) (sedan den 11 september 2014)
Spanien	Fernando Restoy Lozano (Banco de España)	Slovenien	Stanislava Zdravec Capriolo (Banka Slovenije)
Frankrike	Robert Ophèle (Banque de France)	Slovakien	Vladimír Dvořáček (Národná banka Slovenska)
Italien	Fabio Panetta (Banca d'Italia)	Finland	Anneli Tuominen (Finansinspektionen) Pentti Hakkarainen (Finlands Bank) (t.o.m. den 31 december 2014) Kimmo Virolainen (Finlands Bank) (sedan den 1 januari 2015)

Tillsynsmynden har varit verksam sedan januari 2014 och höll sitt första sammanträde den 30 januari. Under 2014 hölls 22 sammanträden (varav fyra som telefonkonferenser).

Den process som inleddes i mars om att på alla relevanta officiella språk utarbeta och anta 120 beslut om huruvida ett institut är betydande eller inte samt

godkännandet av resultaten av den samlade bedömningen var de första stora framstegen när det gäller analytiska, rättsliga och logistiska utmaningar.

Utöver de formella sammanträdena fördes många informella diskussioner mellan ledamöterna i tillsynsnämnden i samband med att ordföranden och vice ordföranden besökte medlemsstaterna. I enlighet med det löfte som gavs under utfrågningen i Europaparlamentet i samband med utnämningsförfarandet i november 2013 har ordföranden hittills träffat ledning och anställda på alla 24 tillsynsmyndigheter och centralbanker i euroområdet.

Mellan september och december 2014 var en representant för Lietuvos bankas närvarande som observatör vid tillsynsnämndens sammanträden, eftersom Litauen gick med i euroområdet den 1 januari 2015.

I enlighet med tillsynsnämndens arbetsordning inbjöds representanter från Europeiska kommissionen och Europeiska bankmyndigheten (EBA) till vissa av sammanträdena för att säkra en optimal samverkan med den inre marknaden i ett antal frågor.

1.2.2 Styrkommittén

Styrkommittén har till uppgift att stödja tillsynsnämndens verksamhet och förbereda dess sammanträden. I ECB:s reviderade arbetsordning finns regler för uttagning av dess ledamöter, vilka omfattar ordförande och vice ordförande för tillsynsnämnden, en av ECB:s företrädare och fem ledamöter från nationella behöriga myndigheter som var och en tillsätts för en period på ett år. För att säkerställa en rättvis fördelning och rotation mellan nationella behöriga myndigheter har dessa fördelats i fyra grupper, enligt en rangordning som baseras på konsoliderade banktillgångar totalt i den berörda medlemsstaten. Det ska alltid finnas minst en ledamot från varje grupp i styrkommittén.

Styrkommitténs första sammanträde ägde rum den 27 mars 2014. Totalt hölls nio sammanträden under 2014.

1.3 Medlingspanelen och administrativa omprövningsnämnden

1.3.1 Den administrativa omprövningsnämnden

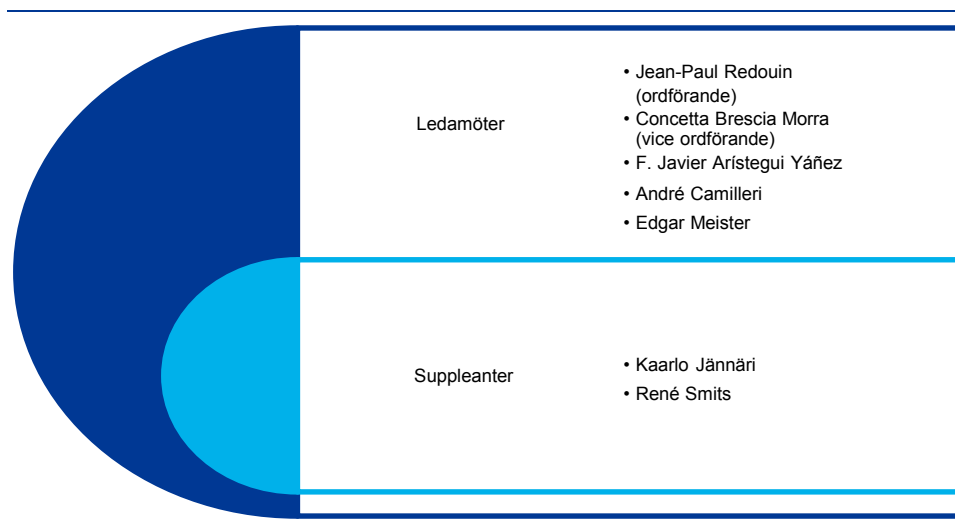
Den administrativa omprövningsnämndens inrättades genom [beslut ECB/2014/16](#) av den 14 april 2014. Den gör interna administrativa granskningar av ECB:s tillsynsbeslut.

Sammansättning och huvudsakliga uppgifter

Den administrativa omprövningsnämnden består av fem välrenommerade personer och två suppleanter vilka alla ska ha tillräcklig erfarenhet inom bankområdet och andra finansiella tjänster. De utnämndes av ECB-rådet, efter en offentlig inbjudan till intresseanmälan, för en period på fem år som kan förlängas en gång. De två suppleanternas roll är att tillfälligt ersätta ledamöterna om dessa är förhindrade att delta och vid andra omständigheter som anges i beslut ECB/2014/16

Figur 2

Ledamöter i den administrativa omprövningsnämnden

Ledamöterna i den administrativa omprövningsnämnden handlar oberoende och i det allmännas intresse, och de är inte bundna av instruktioner från ECB. [Offentliga åtagande- och intresseförklaringar](#) från ledamöterna och suppleanterna har offentliggjorts på [ECB:s webbplats för banktillsyn](#).

En omprövning av de tillsynsbeslut som fattas av ECB kan begäras av de fysiska eller juridiska personer som beslutet är riktat mot eller som direkt och personligen berörs av dem.

Den administrativa omprövningsnämnden måste anta ett yttrande om omprövningen senast två månader efter mottagandet av begäran om omprövning. Baserat på den administrativa omprövningsnämndens yttrande, som inte är bindande, beslutar tillsynsnämnden om den ska föreslå ECB-rådet att beslut ska upphävas, ersättas med ett beslut med exakt samma innehåll eller ersättas med ett ändrat beslut.

Som en följd av dess roll att på begäran ompröva beslut som fattats av ECB och det faktum att en granskning leder till att ett nytt beslut fattas av ECB-rådet, utgör den administrativa omprövningsnämnden en viktig del i ECB:s beslutsfattande i utövandet av tillsynsuppgifterna vad gäller SSM-förordningen.

För att utföra sina uppgifter har den administrativa omprövningsnämnden hjälp av tillsynsnämndens sekretariat och av andra verksamhetsavdelningar vid ECB när så behövs.

Administrativa omprövningsnämnden

Främre raden (från vänster till höger):
André Camilleri, Concetta Brescia Morra, Jean-Paul Redouin

Bakre raden (från vänster till höger):
Kaarlo Jännäri, Edgar Meister, F. Javier Aristegui Yáñez, René Smits

Verksamhet

Den administrativa omprövningsnämnden inledde sin verksamhet i september 2014. Hittills har **tre begäranden om omprövning** mottagits gällande ECB:s beslut om status som betydande enheter, vilka hade delgivits dessa enheter i september 2014. Dessa enheter hävdade, av olika skäl, att de inte borde betraktas som betydande och krävde att omprövningsnämnden skulle ompröva ECB:s bedömning.

För dessa granskningar återopade omprövningsnämnden skriftliga inlagor från sökandena och kallade var och en till en utfrågning i Frankfurt am Main. Den administrativa omprövningsnämnden antog ett yttrande om varje begäran och sände dem till tillsynsnämnden. Nya utkast till beslut om status som betydande tillsynsobjekt överlämnades till ECB-rådet enligt förfarandet med implicit godkännande varefter de delgavs de tre sökande när besluten antagits.

Avseende **kostnaderna för omprövningen** framgår i beslut ECB/2014/16 att beloppet ska täcka rimliga kostnader. ECB har utvecklat en kostnadshanteringsmodell, enligt vilken sökande i princip måste betala en andel av kostnaderna som en klumpsumma. ECB kommer att offentliggöra denna metod för kostnadsordning på sin webbplats så snart den är färdigställd för att skapa säkerhet för sökande som är osäkra om vilka kostnader de kommer att behöva betala.

Om ECB-rådet, p.g.a. en omprövning, upphäver eller ändrar sitt ursprungliga beslut behöver den sökande inte bära några kostnader. I dylika fall kommer ECB att ersätta

sökande för uppkomna kostnader för omprövning. Detta omfattar dock inte orimliga kostnader, vilka ska betalas av sökanden själv.

1.3.2 Medlingspanelen

SSM:s medlingspanel inrättades genom [förordning ECB/2014/26](#) av den 2 juni 2014 i syfte att garantera åtskiljandet av penningpolitiken från tillsynsuppgifterna, i enlighet med artikel 25.5 i SSM-förordningen. Om en nationell behörig myndighet så begär, ska medlingspanelen behandla en invändning från ECB-rådet mot utkast till beslut från tillsynsnämnden.

Medlingspanelen har en ledamot från varje deltagande medlemsstat som ska utses bland ledamöterna i ECB-rådet och tillsynsnämnden. Ordföranden för medlingspanelen, som är vice ordförande i tillsynsnämnden och inte ledamot av panelen, ”ska ha som målsättning att uppnå en balans mellan medlemmar från ECB-rådet och ledamöter från tillsynsnämnden”.

För att inrätta medlingspanelen föreslog ECB i augusti 2014 till EU-rådets ordförande ett årligt rotationsförfarande för tillsättningen av ledamöter. Förslaget diskuterades med de andra Ekofin-ministrarna, som senare godtog det.

Rotationsförfarandet innebär att det bildas två grupper av medlemsstater. Dessa ska ligga så nära varandra i storlek som möjligt, baserat på protokollsordningen för länderna på deras nationella språk.

Första året gäller följande:

- Den första gruppen länder tillsätter sin ledamot från ECB-rådet.
- Den andra gruppen länder tillsätter sin ledamot från tillsynsnämnden.

Påföljande år skiftas ledamöterna (dvs. en ledamot av tillsynsnämnden ersätter en ledamot av ECB-rådet och tvärtom).

Om en medlemsstat utanför euroområdet väljer att i nära samarbete delta i SSM, bjuds dess regering in att utse sin ledamot till medlingspanelen.

Litauen, som införde euron den 1 januari 2015, är också representerat i medlingspanelen.

Medlingspanelen sammanträdde för första gången i slutet av november 2014. Under det sammanträdet kom ordföranden och ledamöterna överens om hur man praktiskt skulle införa några av de förfaranden som beskrivs i förordning ECB/2014/26.

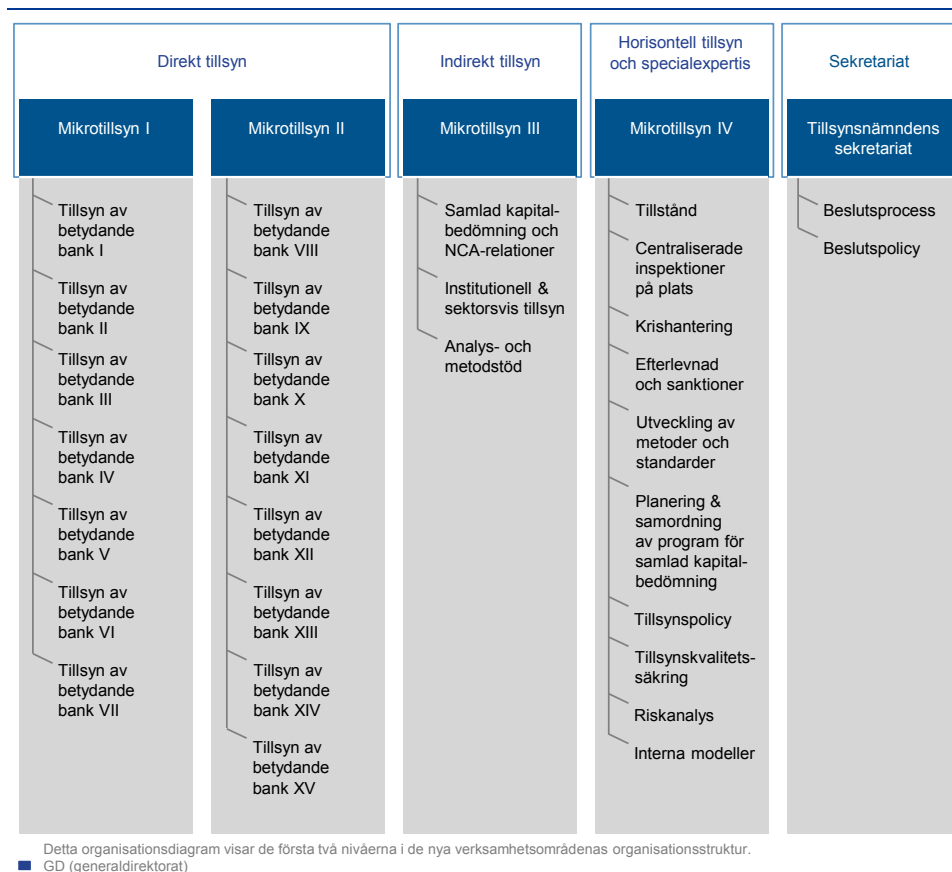
1.4 Organisering av tillsynsfunktionen vid ECB

Det krävdes förändringar i ECB:s befintliga organisation när den gemensamma tillsynsmekanismen (SSM) inrättades.

Den nya mikrotillsynsfunktionen har organiserats i fem nya affärsområden inom ECB: fyra generaldirektorat (GD) och ett sekretariat till tillsynsnämnden.

Figur 3

SSM:s organisationsstruktur

1.4.1

Generaldirektoraten Mikrotillsyn I och II

Generaldirektoraten Mikrotillsyn I och II (GD MS I och II) sköter den **direkta tillsynen av betydande banker**. Båda dessa generaldirektorat är organiserade enligt ett riskbaserat tillvägagångssätt och är alltså specialiserade per riskexponering, komplexitet och verksamhetsmodeller.

- GD MS I sköter tillsynen av de ca 30 mest systemviktiga bankgrupperna och är organiserat i sju avdelningar med runt 200 heltidsekvivalenter.
- GD MS II sköter tillsynen av ca 90 bankgrupper och är organiserat i åtta avdelningar med runt 200 heltidsekvivalenter.

Tillsynen av de mest betydande bankerna bedrivs i nära samarbete med de nationella behöriga myndigheterna. En **gemensam tillsynsgrupp** har inrättats för varje enhet eller betydande bankgrupp som omfattas av ECB:s direkta tillsyn. Varje gemensam tillsynsgrupp kommer att ledas av en ECB-samordnare från GD MSI och

II på ECB, med stöd av en eller flera lokala samordnare från de nationella behöriga myndigheterna, och bestå av ett antal personer från både ECB och deltagande länders nationella behöriga myndigheter. Var och en av de 14 mest komplexa bankgrupperna har en särskild samordnare. För övriga banker har samordnare som regel ansvar för två eller tre bankgrupper.

I syfte att främja och betona neutralitet är samordnare i de gemensamma tillsynsgrupperna vanligen inte från samma hemland som den bank de ska granska. Vidare kommer som regel ett rotationssystem att tillämpas enligt vilket samordnare måste byta bank vart tredje till femte år för att hindra att alltför nära relationer uppstår med bankerna under tillsyn. För mer information om de gemensamma tillsynsgrupperna, se avsnitt 2.2.3.

1.4.2 GD Mikrotillsyn III

GD Mikrotillsyn III (GD MS III) har ansvaret för ECB:s direkta överinseende av de nationella behöriga myndigheternas tillsyn av **mindre betydande institut**.

ECB kan när som helst, efter samråd med eller på begäran av behöriga nationella myndigheter, ta över ansvaret för tillsynen av mindre betydande institut för att säkerställa en enhetlig tillämpning av höga tillsynsstandarder och en enhetlighet i resultaten av tillsyn.

GD MS III är organiserat i tre avdelningar med runt 80 heltidsekvivalenter som arbetar med

- (i) de nationella tillsynsmyndigheternas tillsyn av mindre betydande institut samt relationerna med dessa myndigheter,
- (ii) institutionsspecifik och sektoriell granskning av mindre betydande institut,
- (iii) analys- och metodstöd.

1.4.3 GD Mikrotillsyn IV

GD Mikrotillsyn IV (GD MS IV) sköter samtliga övergripande **och specialiserade experttjänster** för tillsynen. Detta generaldirektorat stödjer de gemensamma tillsynsgrupperna och de nationella behöriga myndigheterna i tillsynen av såväl betydande som mindre betydande kreditinstitut.

Runt 250 heltidsekvivalenter är allokerade till GD MS IV, som är organiserat i tio avdelningar:

- planering och samordning av program för tillsynsgranskning
- auktorisering
- efterlevnad och sanktioner

- kvalitetssäkring av tillsyn
- tillsynspolitik
- utveckling av metoder och standarder
- krishantering
- centraliserade inspektioner på plats
- SSM-riskanalys
- interna modeller

Hittills har det funnits en stor diversitet i nationella tillsynssystem (policy, metoder, standarder, förfaranden) och praxis. Följaktligen har ett viktigt mål för GD MS IV varit att främja utarbetandet och genomförandet av ett gemensamt, samstämmigt och toppmodernt tillvägagångssätt för tillsynsverksamheten för att skapa likvärdiga konkurrensvillkor och för att ge mer effektiv tillsyn i hela Europa.

För alla generaldirektorat är samarbetet mellan ECB:s banktillsyn och de nationella behöriga myndigheterna avgörande för att uppnå SSM:s mål och särskilt för att de olika delarna ska kunna arbeta och agera som en gemensam europeisk tillsynsmyndighet. Delvis som en återspeglning av konceptet med de gemensamma tillsynsgrupperna har DG MS III skapat nätverk för personal från ECB och de behöriga nationella myndigheterna samt för samtliga övergripande och specialiserade experttjänster. För mer information, se kapitel 3.

1.4.4 Tillsynsnämndens sekretariat

Tillsynsnämndens sekretariat har till uppgift att

- ge stöd åt tillsynsnämnden och hjälpa dess ledamöter att uppfylla sina ansvarsområden och skyldigheter, t.ex. göra utkast till och registrera dagordningar, protokoll och beslut,
- säkerställa att den rättsliga grunden för beslut är fullständig och att den är i överensstämmelse med lagstiftningskrav,
- ge stöd åt ordföranden och vice ordföranden att fullgöra sina förpliktelser gentemot EU-parlamentet och EU-rådet,
- samordna förberedelserna för ECB:s årsrapport om tillsynsverksamheten och andra återkommande rapporter om tillsynen.

Runt 30 heltidsekvivalenter har allokerats till sekretariatet.

1.4.5 Gemensamma tjänster

Många andra affärsområden på ECB har tillhandahållit rådgivande, administrativa, tekniska, logistiska och andra tjänster till ECB:s banktillsyn, som de även gör för andra ECB-funktioner. Dessa är bland annat Administration, Kommunikation, HR, Budget och organisation, IT-system...

Detta upplägg med gemensamma tjänster ska undvika dubbelarbete och utnyttja de synergieffekter som finns med andra affärsområden inom ECB.

Verksamheten vid dessa gemensamma tjänster beskrivs senare i den här rapporten.

1.4.6 Kommittéernas möten i SSM-sammansättning

Den befintliga strukturen för Eurosystemets/ECBS kommittéer har använts för möten i SSM-sammansättning (dvs. inkl. ledamöter för de nationella behöriga myndigheterna för länder där tillsynen inte genomförs av centralbanken) för rådgivning i SSM-relaterade frågor.

ECB:s arbetsordning har ändrats i enlighet därmed. Kommittéer som sammanträder i SSM-sammansättning rapporterar till tillsynsnämnden och, i förekommande fall, till ECB-rådet. I enlighet med sina egna förfaranden ger tillsynsnämnden också mandat till vice ordföranden att via direktionen rapportera till ECB-rådet i frågor som rör all sådan verksamhet.

Tabell 1

Eurosystemets/ECBS kommittéers sammanträden i SSM-sammansättning

Eurosystemets/ECBS kommunikationskommitté (ECCO)
Kommittén för finansiell stabilitet (FSC)
Personalchefsmötet (HRC)
Kommittén för internrevision (IAC)
IT-kommittén (ITC)
Rättskommittén (LEGCO)
Kommittén för Eurosystemets organisatoriska utveckling (ODC)
Statistikkommittén (STC)

1.4.7 Verksamhetsmål

ECB-rådet godkände i januari 2015 en reviderad version av ECB:s verksamhetsmål och verksamhetsmålet för SSM. Detta gjordes med tanke på den nya tillsynsfunktionen och för att deklarerat målet att utveckla ett tillvägagångssätt för tillsyn som uppfyller högsta internationella standarder.

1.5 Ram för nära samarbete

Medlemsstater som inte har infört euron får delta i SSM enligt ett ramverk för nära samarbete. I artikel 7 i SSM-förordningen fastställs de viktigaste villkoren för inrättandet av ett nära samarbete mellan ECB och behöriga myndigheter i medlemsstater som begär detta, medan förfarandemässiga aspekter fastställs i [beslut ECB/2014/5](#), som trädde i kraft den 27 februari 2014.

I [beslut ECB/2014/5](#) anges särskilt att en formell begäran om nära samarbete ska lämnas in senast fem månader före det datum då den icke-deltagande medlemsstaten avser att delta i SSM. En sådan begäran ska innehålla ett åtagande från medlemsstatens sida att lämna den information som behövs för att ECB ska kunna utföra en samlad bedömning av de kreditinstitut som är etablerade i den begärande medlemsstaten. Den begärande medlemsstaten ska även anta tillämplig nationell lagstiftning för att säkerställa att i) de lagstiftningsakter som har antagits av ECB enligt SSM-förordningen är bindande och verkställbara i den berörda medlemsstaten och att ii) dess nationella behöriga myndighet och nationella utsedda myndighet kommer att vara skyldiga att vidta de åtgärder, riktlinjer eller yrkanden som ECB begär i enlighet med ramen om nära samarbete.

För att utvärdera en begäran om nära samarbete får ECB begära in ytterligare information från den begärande medlemsstaten och även ta hänsyn till utfallet av en samlad bedömning av den inhemska banksektorn om en sådan har gjorts av den nationella behöriga myndigheten i den begärande medlemsstaten, under förutsättning att bedömningsmetoden och dess kvalitet håller samma standard som ECB:s bedömningsmetod och att resultaten fortfarande är aktuella.

Om ECB konstaterar att medlemsstaten i fråga uppfyller kriterierna i SSM-förordningen för att inleda ett nära samarbete och när den samlade bedömningen av medlemsstatens banksektor har utförts och bekräftelsen har lämnats, antar ECB ett beslut som riktar sig till den begärande medlemsstaten om att inleda ett nära samarbete. Om kriterierna inte uppfylls kommer ECB att ta ett beslut där begäran om att inleda ett nära samarbete avslås, med uppgift om skälen till detta. Ett fall av nära samarbete kan på vissa villkor tillfälligt avbrytas eller avslutas genom att ECB riktar ett beslut till den berörda medlemsstaten, även på begäran av densamme.

Inga begäranden om nära samarbete erhöles under 2014 även om vissa medlemsstater begärt informellt klargörande om förfarandena för att ingå ett nära samarbete.

1.6 SSM som del av den europeiska och globala tillsynsstrukturen

1.6.1 EU och internationellt samarbete

Som tillsynsmyndighet för hela banksystemet i euroområdet är ECB tillsammans med de nationella behöriga myndigheterna de som har störst möjlighet att upptäcka

uppkommande hot och fastställa prioriteringar. Följaktligen kan denna tillsynsmyndighet uppmärksamma politiska frågor och påpeka behoven av förändringar i EU:s regelverk och i internationella forum som t.ex.

- Europeiska bankmyndigheten (EBA)
- Europeiska systemrisknämnden (ESRB)
- Baselkommittén för banktillsyn (BCBS)

ECB:s banktillsyn deltar aktivt i dessa forum och kan genom dessa påverka regleringsfrågor.

ECB och de nationella behöriga myndigheterna har också ett nära samarbete med EU-kommissionen och EBA för att ta fram en gemensam europeisk regelbok. Den gemensamma regelboken har till syfte att ge harmoniserade tillsynsregler som måste uppfyllas av både betydande och mindre betydande institut i hela EU. Reglerna ska även se till att minimera överlappningar och maximera synergieffekter.

En av de viktigaste uppgifterna för ECB:s banktillsyn är att utarbeta en gemensam uppsättning metoder och tillsynsinsatser som ska tillämpas i hela euroområdet. Här följer ECB de bindande tekniska standarder som tagits fram av EBA och antagits av Europeiska kommissionen och även den gemensamma tillsynshandbok som tagits fram av EBA.

1.6.2 Samförståndsavtal med länder utanför EU

ECB överväger informationsutbyte med valda motparter som är viktiga för ett ändamålsenligt och effektivt utförande av tillsynsuppgifterna. Utbyte av relevant information och bedömningar mellan tillsynsmyndigheter, även i tredjeländer utanför EU, underlättas av samförståndsavtal. Enligt artikel 8 i SSM-förordningen får ECB "utveckla kontakter och ingå administrativa avtal med tillsynsmyndigheter, internationella organisationer och förvaltningar i tredjeländer".

För en smidig övergång till SSM har ECB varit i kontakt med värdtillsynsorgan i berörda tredjeländer: ECB har anammat ett tillvägagångssätt i två etapper.

- I en första övergångsfas deltar ECB i befintliga allmänna eller institutspecifika samförståndsavtal som ingåtts mellan nationella behöriga myndigheter i euroområdet och tillsynsmyndigheter i tredjeländer.
- En andra, mer "stabil" fas kommer att inledas när ECB börjar förhandla om sina egna arrangemang för gemensamt samarbete med dessa tillsynsmyndigheter.

2 Grunden läggs till SSM

Förberedelserna fram till den 3 november 2013

ECB satte i nära samarbete med de nationella tillsynsmyndigheterna igång med förberedelserna inför SSM-förordningens ikraftträdande den 3 november 2013 efter eurotoppmötet den 29 juni 2012.

Det förberedande arbetet leddes av en **högnivågrupp för tillsynsfrågor** under ledning av ECB:s ordförande, som bestod av representanter från de nationella behöriga myndigheterna och centralbankerna i euroområdet.

En **arbetsgrupp för tillsynsfrågor**, som består av representanter från nationella behöriga myndigheter och nationella centralbanker, tog hand om de tekniska förberedelserna och rapporterade till högnivågruppen. Arbetsgruppens medlemmar bildade även en projektgrupp som skulle främja kommunikation och samarbete mellan tillsynsmyndigheterna och ge vägledning åt alla medarbetare som deltog i förberedelserna. Arbetsgruppen organiserade det tekniska arbetet i fem arbetsområden (A1–A5) som fokuserade på följande:

- En första kartläggning av euroområdets banksystem (A1)
- Regelverket för SSM (A2)
- Utvecklingen av SSM:s tillsynsmodell (A3)
- Utvecklingen av en ram för tillsynsrapportering inom SSM (A4)
- Inledande förberedelser inför den samlade bedömningen av kreditinstituten (A5)

Det övergångsår som förutses i SSM-förordningen

SSM-förordningen trädde i kraft den 3 november 2013. I förordningen fastställs att ECB har ett år på sig att bygga upp SSM innan man formellt börjar fullgöra sitt tillsynsuppdrag den 4 november 2014. Det handlade om månader av mycket intensiva förberedelser som framför allt fokuserades på

- upprättande av beslutsstrukturer för SSM,
- slutligt fastställande av regelverket för tillsynen inom SSM,
- utvecklingen av SSM:s tillsynsmodell, och
- organisationsutveckling och rekrytering av personal till ECB:s tillsynsfunktion.

Parallellt med detta gjorde ECB en samlad bedömning av betydande banker genom att göra en noggrann översyn av kvaliteten på deras tillgångar och utsätta dem för ett stresstest.

2.1 Rättslig ram

2.1.1 Ramförordningen om SSM

Enligt artikel 6 i SSM-förordningen ska ECB anta och offentliggöra en ram för att organisera de praktiska formerna för samarbetet mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna inom SSM. Ramen fick formen av en ECB-förordning ([ramförordningen om SSM](#)), som offentliggjordes den 25 april 2014 och trädde i kraft den 15 maj 2014.

I ramförordningen om SSM behandlas de frågor som uttryckligen nämns i artikel 6.7 i SSM-förordningen, dvs.

- (i) hur instituts betydelse ska bedömas,
- (ii) rutiner för samarbetet kring tillsynen av betydande kreditinstitut,
- (iii) rutiner för samarbetet kring tillsynen av mindre betydande kreditinstitut,

I ramförordningen om SSM behandlas även andra frågor än de som nämns uttryckligen i artikel 6 i SSM-förordningen, t.ex. frågor om tillstånd, kvalificerade innehav och återkallande av tillstånd (dvs. det som i SSM-sammanhang med ett samlingsnamn kallas "gemensamma förfaranden ") och även frågor om utredningsbefogenheter, ordningen för administrativa sanktioner, makrotillsyn och nära samarbete. Det fastställs dessutom grundläggande rättssäkerhetsbestämmelser för ECB:s tillsynsbeslut, t.ex. rätten att bli hörd och att få tillgång till akter.

[Ramförordningen om SSM](#) antogs efter ett offentligt samråd som ägde rum den 7 februari–7 mars 2014). Dessutom hölls en offentlig utfrågning på ECB den 19 februari 2014, under vilken alla berörda parter fick en första chans att ställa frågor om lagförslaget. När tidsfristen för samrådet löpte ut hade ECB fått [36 kommentarer](#). Bland dessa fanns europeiska och nationella marknads- och bankorganisationer, finans- och kreditinstitut, centralbanker och tillsynsmyndigheter utanför euroområdet, finansministerier och jurister. [Synpunkterna](#) publicerades på ECB:s webbplats.

De flesta synpunkterna var av tekniskt slag och handlade om förtydliganden och ändringar av särskilda bestämmelser, vilket visade att det fanns ett brett stöd för den allmänna strategin i förslaget till ramförordning för SSM. Några av de frågor som oftast togs upp var förfarandereglerna i samband med ECB:s tillsynsbeslut (t.ex. rätten att bli hörd och att få tillgång till akter, samt språkregler), metoden för att fastställa tillsynsobjekts betydelse, passförfaranden, systemet för nära samarbete och ställningen för mindre betydande tillsynsobjekt.

Flera respondenter hade dessutom frågor om hur de gemensamma tillsynsgrupperna ska arbeta, om inspektionerna på plats och – mer allmänt – om hur SSM ska fungera fr.o.m. november 2014.

Ett [uppföljningsyttrande](#) publicerades på ECB:s webbplats som mer utförligt behandlade de synpunkter som hade inkommit under det offentliga samrådet och beskrev hur ramförordningen om SSM skulle ändras till följd av dessa.

2.1.2 Beslut om förteckningen över betydande institut

Enligt SSM-förordningen och bestämmelser i ramförordningen om SSM ska ECB fastställa vilka kreditinstitut i euroområdet som ska betraktas som betydande. De enskilda kreditinstituten skulle – efter att ha fått möjlighet att utöva sin rätt att bli hörda – informeras om sin status före den 4 november 2014. Den dagen publicerade ECB en [förteckning över betydande tillsynsobjekt och mindre betydande institut](#) på sin webbplats.

Bedömningen av ett instituts betydelse

ECB bedömde institutens betydelse i nära samarbete med de nationella behöriga myndigheterna på grundval av de kriterier i SSM-förordningen som specificerades närmare i den ramförordning om SSM som antogs i april 2014 (se tabell 2).

När det gäller kriteriet för betydelse som handlar om gränsöverskridande verksamhet och som beskrivs i allmänna ordalag i SSM-förordningen infördes i synnerhet följande tre villkor i artikel 59 i ramförordningen om SSM:

- Moderbolaget i den grupp som står under tillsyn måste ha etablerat dotterbolag som är kreditinstitut i mer än en annan deltagande medlemsstat.
- Gruppens samlade tillgångar måste överstiga 5 miljarder euro (ett villkor som även införts för betydande institut baserat på kriteriet om ”betydelse på nationell nivå” för att utesluta små institut, vars eventuella fallissemang skulle få små eller inga effekter för berörda medlemsstater eller EU).
- Gruppens gränsöverskridande tillgångar i förhållande till dess sammanlagda tillgångar, eller dess gränsöverskridande skulder i förhållande till dess sammanlagda skulder, överstiger 20 procent, vilket bedöms ange att de gränsöverskridande exponeringarna sannolikt kommer att vara spridda över flera deltagande medlemsstater.

Tabell 2

Kriterier för instituts betydelse

Storlek	det sammanlagda värdet av dess tillgångar överstiger 30 miljarder euro
Ekonomisk betydelse	för EU-ekonomin som helhet eller för en deltagande medlemsstat (i synnerhet sammanlagda tillgångar som överstiger 5 miljarder euro och 20 procent av en medlemsstats BNP).
Gränsöverskridande verksamhet	det sammanlagda värdet av dess tillgångar överstiger 5 miljarder euro och andelen gränsöverskridande skulder i förhållande till de sammanlagda skulderna överstiger 20 procent
Direkt offentligt finansiellt stöd	det har begärt eller fått finansiellt stöd från Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) eller Europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten (EFSF)
Tre mest betydande institut	det är ett av de tre mest betydande kreditinstituten i en deltagande medlemsstat

Tillsynsnämnden inledde bedömningen av institutens betydelse i mars 2014 genom att i nära samarbete med relevanta nationella behöriga myndigheter samla in och analysera nödvändig information. Efter denna analys informerade ECB de berörda instituten om att de skulle betraktas som betydande och att de kunde inkomma med

synpunkter. ECB offentliggjorde även en preliminär förteckning över betydande institut på sin webbplats.

Efter att ha gått igenom synpunkterna från institut som bedömts vara betydande fattade ECB ett beslut om den fullständiga förteckningen över betydande institut. Hela processen – bedömningen av institut, beredning och antagande av beslut samt tillkännagivande av besluten på alla relevanta officiella språk till mer än 120 institut och grupper – utgjorde en stor utmaning i analytiskt, rättsligt och logistiskt hänseende. För att upprätta förteckningen över de mer än 3 500 mindre betydande instituten krävdes dessutom många kontakter med de nationella behöriga myndigheterna. ECB publicerade den slutliga [förteckningen över betydande tillsynsobjekt och mindre betydande institut](#) på sin webbplats den 4 september 2014.

Resultatet av bedömningen blev att 120 institut eller grupper ansågs vara betydande. Nedan anges vilka kriterier för betydelse som tillämpades.

Tabell 3

Resultat av bedömningen av instituts betydelse

Kriterier för instituts betydelse	Antal kreditinstitut/grupper
Storlek	97
Betydelse för ekonomin	13
Gränsöverskridande verksamhet	3
Ett av de tre mest betydande kreditinstituten i en deltagande medlemsstat	7

Alla utom fyra av dessa institut ingick i den samlade bedömningen.

- Av dessa bedömdes tre vara betydande enligt kriteriet om gränsöverskridande verksamhet, som inte hade beaktats när den samlade bedömningens räckvidd fastställdes. Dessa relativt små kreditinstitut kommer att ingå i en samlad bedömning under 2015 tillsammans med andra institut som förväntas uppfylla kriterier för betydande institut baserat på uppgifter från årsslutet 2014.
- Det fjärde fallet gällde en filial till en bankgrupp utanför SSM och låg därför utanför den samlade bedömningens räckvidd.

Sammanlagt elva institut som ingick i den samlade bedömningen bedömdes vara mindre betydande, främst p.g.a. uppdaterad information om deras storlek (och även med hänsyn till att ett buffertintervall på 10 procent under den formella storleksgränsen tillämpades i den samlade bedömningen för att fånga in alla potentiellt betydande institut).

Särskilda omständigheter

Enligt artikel 70 i ramförordningen om SSM kan särskilda omständigheter föreligga när institutens betydelse ska bedömas som gör det motiverat att klassificera ett tillsynsobjekt som mindre betydande, även om det formellt uppfyller kriterierna för betydande institut.

ECB kom tillsammans med de berörda nationella behöriga myndigheterna fram till att det fanns tre fall där institut som uppfyllde de formella kriterierna för betydande institut ändå skulle klassificeras som mindre betydande.

Konsekvenser av Litauens anslutning till euroområdet

Inför EU-rådets formella godkännande av Litauens anslutning till euroområdet den 1 januari 2015 informerade ECB i december 2014 de tre berörda litauiska instituten om att de skulle betraktas som betydande (på grundval av kriteriet om de "tre mest betydande kreditinstitut i en deltagande medlemsstat"). Då instituten inte inkom med några synpunkter på detta fattade ECB i januari 2015 ett beslut om att de skulle betraktas som betydande.

Uppdatering av förteckningen

ECB ska minst en gång om året ompröva tillsynsobjektens status som betydande eller mindre betydande. Detta ska ske senare under 2015 när de uppgifter som behövs för bedömningen (om bl.a. sammanlagda tillgångar 2014) blir tillgängliga. Efter den 4 september 2014 informerades ECB om ändringar i vissa betydande och mindre betydande instituts koncernstruktur. Till följd av denna information antog ECB flera ändrade beslut om instituts betydelse (med ändringar beträffande förteckningen över dotterbolag). [Förteckningen över betydande tillsynsobjekt och mindre betydande institut](#) uppdaterades till följd av dessa ändringar i februari 2015. ECB kommer att fortsätta att regelbundet uppdatera dessa förteckningar.

2.1.3 Åtskillnad mellan det penningpolitiska uppdraget och tillsynsuppdraget

Enligt SSM-förordningen ska ECB fullgöra sitt tillsynsuppdrag, som syftar till att se till att kreditinstitutet är säkra och sunda och att det finansiella systemet är stabilt, i överensstämmelse med principen om åtskillnad. Tillsynsuppdraget ska vara helt skilt från penningpolitiken för att undvika intressekonflikter och se till att varje funktion utförs i enlighet med tillämpliga mål. Principen om åtskillnad gäller bl.a. åtskillnad av mål, åtskillnad av beslutsprocesser och arbetsuppgifter, inbegripet åtskillnad avseende organisation och förfaranden i ECB-rådet.

Tillämpning av principen om åtskillnad

I början av 2014 vidtog ECB en rad åtgärder för att säkra organisatorisk och förfarandemässig åtskillnad, i synnerhet mellan beslutsfattandet inom de två funktionerna. En oberoende tillsynsnämnd – som är fristående från ECB-rådet – inrättades för att lägga fram förslag till och verkställa beslut. ECB:s arbetsordning ändrades också för att reglera organisatoriska och förfarandemässiga aspekter rörande tillsynsnämnden och dess förhållande till ECB-rådet. Det handlade bl.a. om

regeln att ECB-rådets överläggningar om tillsynsärenden ska vara strängt åtskilda från överläggningar om andra frågor, med separata dagordningar och möten.

Åtskillnad på personalnivå har säkerställts genom att det har inrättats fyra generaldirektorat och ett sekretariat under tillsynsnämnden som rapporterar till tillsynsnämndens ordförande och vice ordförande. För mer information, se avsnitt 1.4.

ECB:s beslut om åtskillnad mellan den penningpolitiska funktionen och tillsynsfunktionen

Enligt SSM-förordningen ska ECB-rådet dessutom anta och offentliggöra interna regler för att garantera att tillsynsfunktionen är skild från de penningpolitiska funktionerna och ECB:s övriga uppgifter, bl.a. regler om tystnadsplikt och utbyte av information. Den 17 september 2014 antog ECB ett beslut om genomförandet av åtskillnaden mellan ECB:s penningpolitiska funktion och tillsynsfunktion ([beslut ECB/2014/39](#)), som trädde i kraft den 18 oktober 2014.

I beslutet fastställs allmänna principer och det finns utrymme att fastställa mer specifika arrangemang när det gäller de interna rutinerna. Det innehåller särskilt bestämmelser om organisatoriska frågor och om utbytet av information mellan de två funktionerna.

När det gäller den **organisatoriska åtskillnaden** fastställs i beslutet att ECB får upprätta gemensamma stödtjänster för den penningpolitiska funktionen och tillsynsfunktionen för att undvika dubbla uppsättningar av sådana stödtjänster och bidra till en effektiv tjänsteutövning, men utan att detta ger upphov till intressekonflikter.

Beslutets regler om **informationsutbyte** mellan de två funktionerna innebär att ECB kan fullgöra sina olika uppgifter på ett effektivt sätt, men utan att de två funktionerna påverkar varandra på ett olämpligt sätt och med ett tillfredsställande skydd av konfidentiell information. I beslutet fastställs i synnerhet att ECB:s sekretessregler är det viktigaste regelverket för klassificering och spridning av information inom ECB.

Konfidentiell information får bara utbytas på behovsbasis och på ett sätt som inte äventyrar målen för de två politikområdena. Om det uppstår intressekonflikter ska direktionen besluta om tillgång till konfidentiell information.

När det gäller utbytet av information mellan den penningpolitiska funktionen och tillsynsfunktionen fastställs i beslutet att anonymiserade FINREP- och COREP-data², liksom konfidentiella aggregerade uppgifter (som varken innehåller information om enskilda banker eller känslig information om penningpolitiken), får utbytas i enlighet

² FINREP (finansiell rapportering) och COREP (enhetlig rapportering) ingår i EBA:s tekniska genomförandestandarder (ITS). Syftet med den finansiella rapporteringen är att inhämta information från banker. Rapporteringen sker i ett standardiserat format av bankernas årsredovisningar (balansräkning, resultaträkning och detaljerade bilagor). Den enhetliga rapporteringen går ut på att inhämta, också i ett standardiserat format, information angående Pelare 1-beräkningar, dvs. detaljerad information om kapitalbas, avdrag och kapitalkrav (kredit- och marknadsrisk samt operativ risk) liksom stora exponeringar.

med sekretessföreskrifterna. När det gäller rådata, t.ex. tillsynsdata om enskilda banker och bedömningar (i synnerhet om enskilda institut och politiskt känslig information), ska tillgången till information vara mer begränsad och kräva godkännande av direktionen.

ECB håller på att genomföra den interna ramen för utbyte av information.

ECB har i dagsläget en mycket solid struktur för att förebygga intressekonflikter mellan sitt penningpolitiska uppdrag och sitt mikrotillsynsuppdrag.

2.2 SSM:s tillsynsmodell.

Stora ansträngningar har gjorts för att utforma en tillsynsmodell för SSM som tar tillvara de erfarenheter som har gjorts av nationella tillsynsmyndigheter. Gemensamma tillsynsgrupper har inrättats och utgör en självklar hörnsten i SSM:s organisation. En tillsynsmanual för SSM:s medarbetare som beskriver vilka processer som ska tillämpas i tillsynen av banker har utarbetats och redan uppdaterats. En "[vägledning för banktillsyn](#)" publicerades i september 2014 i syfte att förklara SSM:s tillsynsmodell för institut under tillsyn och allmänheten i stort. Slutligen upprättades ett styrsystem för tillsynsövervakning och indirekt tillsyn av mindre betydande institut.

2.2.1 Tillsynsmanualen

Tillsynsmanualen är ett internt dokument för medarbetarna som beskriver processer, rutiner och metoder som ska tillämpas i tillsynen av betydande och mindre betydande institut. Den beskriver även rutinerna för samarbete med nationella behöriga myndigheter från deltagande medlemsstater och med nationella behöriga myndigheter från andra länder.

Några av de ämnen som tas upp i manualen är metoden för den samlade kapitalbedömningen, skrivbordskontroller och inspektioner på plats, riskbedömningar och validering av modeller.

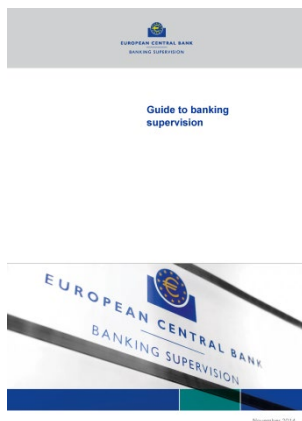
Tillsynsmanualen är mycket viktig för att se till att samma tillsynskrav tillämpas inom hela bankunionen. Arbetet med tillsynsmanualen kompletterar EBA:s arbete med att främja harmonisering inom EU.

Manualen utgår från bästa tillsynspraxis i de deltagande medlemsstaterna och måste tillämpas av alla deltagande medlemsstater för att uppnå nödvändig konvergens i tillsynsmetoderna.

En reviderad version av tillsynsmanualen som fokuserar på den samlade kapitalbedömningen godkändes av tillsynsnämnden 2014 och har använts vid planeringen av verksamheten 2015. Manualen ses fortlöpande över och förbättras på grundval av interna utvärderingar, internationellt godkända riktmärken och den internationella utvecklingen på regleringsområdet. Tillsynsmanualen är alltså ett

”levande” dokument som uppdateras för att väga in marknadsutveckling och förändringar i tillsynsmetoderna.

2.2.2 Vägledningen för banktillsyn

Den 29 september 2014 offentliggjorde ECB sin ”Vägledning för banktillsyn”. Det var ett av de viktigaste steg som ECB tog 2014 i enlighet med det interinstitutionella avtalet mellan Europaparlamentet och ECB.

I vägledningen förklaras SSM:s allmänna funktionssätt på ett användarvänligt sätt. Den innehåller också en överblick över de viktigaste processer, förfaranden och metoder som används för tillsynen av betydande och mindre betydande kreditinstitut. Här beskrivs t.ex. hur de gemensamma tillsynsgrupperna arbetar och hur ECB:s banktillsynsavdelningar ska samverka under de olika tillsynsprocesserna. Syftet med vägledningen, som uppdateras vid behov, är att tillsynsobjekten bättre ska förstå SSM:s grundläggande tillsynsprocesser.

Vägledningen bygger på SSM-förordningen och ramförordningen om SSM och finns tillgänglig på euroområdet alla officiella språk samt litauiska. Vägledningen är inte juridiskt bindande.

2.2.3 Gemensamma tillsynsgrupper

De gemensamma tillsynsgrupperna ansvarar för den löpande tillsynen av betydande bankgrupper och för genomförandet av ECB:s tillsynsbeslut. De gemensamma tillsynsgrupperna är SSM:s viktigaste operativa verktyg för tillsynen av betydande enheter och ECB:s del av dessa tillsynsgrupper finns inrättad i GD MS I och II. De består av medarbetare från ECB och de nationella behöriga myndigheterna. Grupperna kommer att samordnas av ECB och en eller flera delsamordnare från de nationella behöriga myndigheterna.

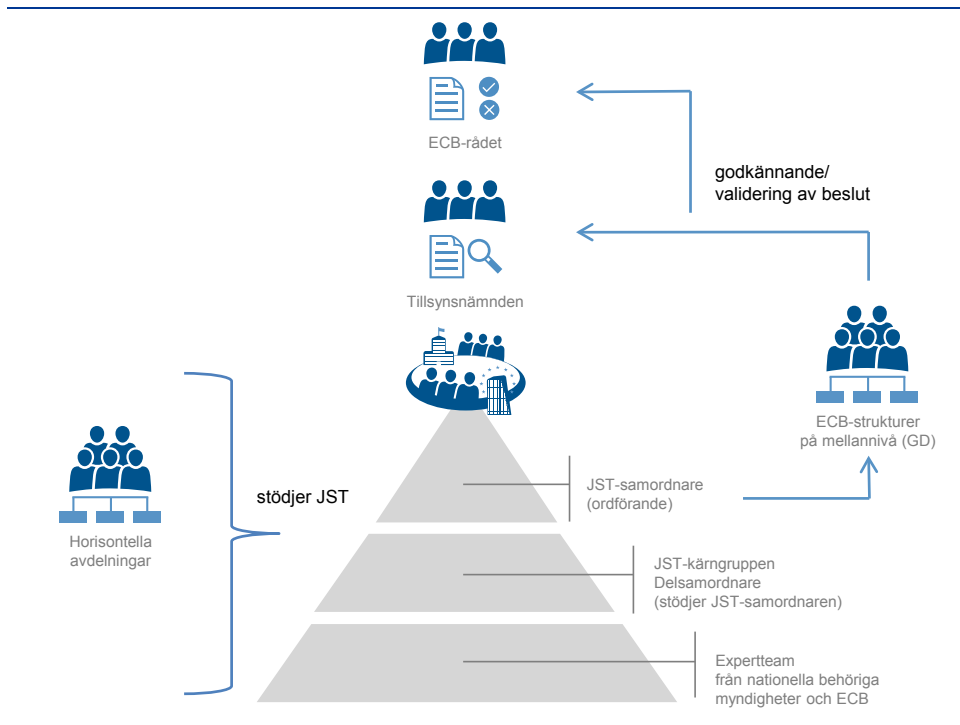
De gemensamma tillsynsgrupperna inledde formellt sin verksamhet den 4 november 2014. Förberedelserna började dock ännu tidigare och omfattade sammanställning och bedömning av varje instituts tillsynshistoria och riskprofil i särskilda akter som skickades av de nationella behöriga myndigheterna. De omfattade även avsparks- och uppföljningsmöten med nationella behöriga myndigheter och de grupper som står under tillsyn, samt att medlemmar i de gemensamma tillsynsgrupperna deltog som observatörer i tillsynskollegiernas och krishanteringsgruppernas möten. Detta förberedande arbete gjorde det lättare för varje grupp som står under tillsyn att fastställa tillsynsprioriteringar, kartlägga de största riskerna, bedöma solvens och planera tillsynsverksamhet för 2015.

För närvarande håller processer på att effektiviseras och grupperna närmar sig varandra och utvecklas för att bli mer sammansvetsade och säkerställa närmare kontakter mellan medlemmarna.

En inträngande tillsyn uppnås bl.a. genom närmare kontakter inte bara med bankernas ledning utan även med deras styrelser och styrelsekommittéer (i synnerhet riskkommittéer och revisionskommittéer). Målet är att de gemensamma tillsynsgrupperna ska få en överblick över tillsynsobjektens strategi och riskprofil och en tydligare bild av hur strategiska beslut fattas. Detta omfattar en bedömning av riskaptitramen och riskkulturen från ledningsstrukturerna ned till affärsenheterna.

Figur 4

De gemensamma tillsynsgruppernas funktion

De gemensamma tillsynsgrupperna deltog i de sista stadierna av den samlade bedömningen och meddelade bankerna de preliminära resultaten (som ett led i "tillsynsdialogen") innan dessa blev offentliga den 26 oktober 2014. De gemensamma tillsynsgrupperna ansvarade dessutom för övervakningen av uppföljande kvantitativa och kvalitativa åtgärder. Denna övervakning – som inleddes 2014 – ingår även i programmen för tillsynsgranskning 2015 (se avsnitt 3.2.2).

Den viktigaste uppföljningen av den samlade bedömningen handlade om

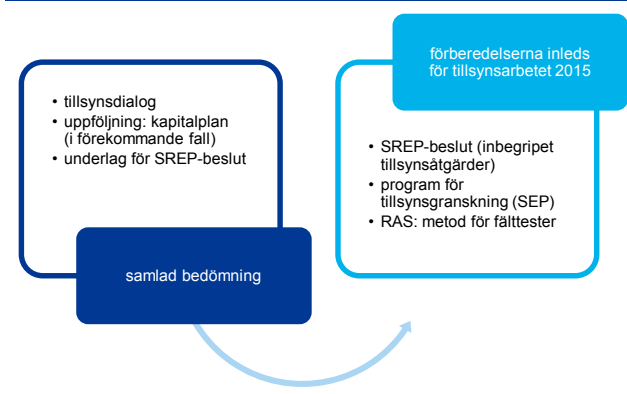
- (i) bokförda nedskrivningar, omklassificeringar av kreditrisk och andra kvantitativa justeringar till följd av AQR-resultaten,
- (ii) genomförandet av förslag rörande interna processer, IT-resultat och andra kvalitativa resultat,
- (iii) huruvida de kapitalplaner som institut med underskott var tvungna att lägga fram var tillfredsställande,
- (iv) genomförandet av de föreslagna kapitalplanerna.

De gemensamma tillsynsgrupperna ansvarade slutligen mer generellt för beredningen av SREP-beslut som ska genomföras under 2015, på grundval av resultaten av den samlade bedömningen.

En utförlig sammanfattning av uppföljningen av den samlade bedömningen finns i avsnitt 3.1.

Figur 5

Gemensam tillsynsgrupp: tillsynsverksamhet 2014

Som Figur 5 visar var förberedelserna inför tillsynsverksamheten 2015 det andra viktiga arbetsområdet (se avsnitt 3.2). Detta omfattade främst tre saker: SREP-beslut (beslut på grundval av den samlade kapitalbedömningen) som ska genomföras under 2015, program för tillsynsgranskning (SEP) för 2015 och test ute på fältet av riskbedömningssystemet (RAS).

- **SREP-beslut**
(Beslut på grundval av den samlade kapitalbedömningen)

SREP-beslut som förberetts 2014 för genomförande 2015 och tillsynsåtgärderna i samband med dessa baserades till största delen på resultaten av den årliga

samlade kapitalbedömning som görs av de nationella behöriga myndigheterna och resultaten av den samlade bedömningen samt bedömningen av institutens kapitalplaner. Denna process är även viktig för att tillsynsgrupperna ska bli sammansvetsade, för utbytet av information och synpunkter, samt för att förbättra kunskaperna om och bedömningen av varje banks riskprofil. Tillsynskollegier i vilka EBA deltog sammankallades vid behov.

- **Program för tillsynsgranskning (SEP)**

Utarbetandet av program för tillsynsgranskning, som beskriver tillsynsverksamheten under 2015 i fråga om löpande tillsyn, inspektioner på plats och interna modeller, underlättades betydligt av att den samlade kapitalbedömningen blev klar. Planeringen gjordes i nära samarbete med de övergripande tjänsterna inom GD MS IV och nationella behöriga myndigheter för att beakta de viktigaste prioriteringarna för 2015 som har fastställts av de gemensamma tillsynsgrupperna.

- **Riskbedömningssystemet (RAS)**

Genom riskbedömningssystemet (RAS) fastställs en analysmetod och en ram för hur resultaten av riskbedömningar som görs under året ska tas tillvara. De gemensamma tillsynsgrupperna har haft ett omfattande samarbete med GD MS IV för att fortlöpande testa varje del av RAS ute på fältet så att metoden kan finjusteras och problem upptäckas och rättas till.

2.2.4 System för samarbetet kring tillsynen av mindre betydande kreditinstitut

Tack vare det gemensamma arbete som gjordes av ECB – i synnerhet GD MS III – och de nationella behöriga myndigheterna, gjordes betydande framsteg under 2014 i utformningen av verksamhetsramar för tillsynsövervakningen och den indirekta tillsynen av mindre betydande institut. Det övergripande målet är att skydda SSM:s integritet som ett tillsynssystem baserat på en enhetlig tillämpning av högt ställda tillsynskrav och ett effektivt samarbete mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna. Medan ECB övervakar systemets funktion behåller de nationella behöriga myndigheterna ansvaret för den direkta tillsynen av mindre betydande institut.

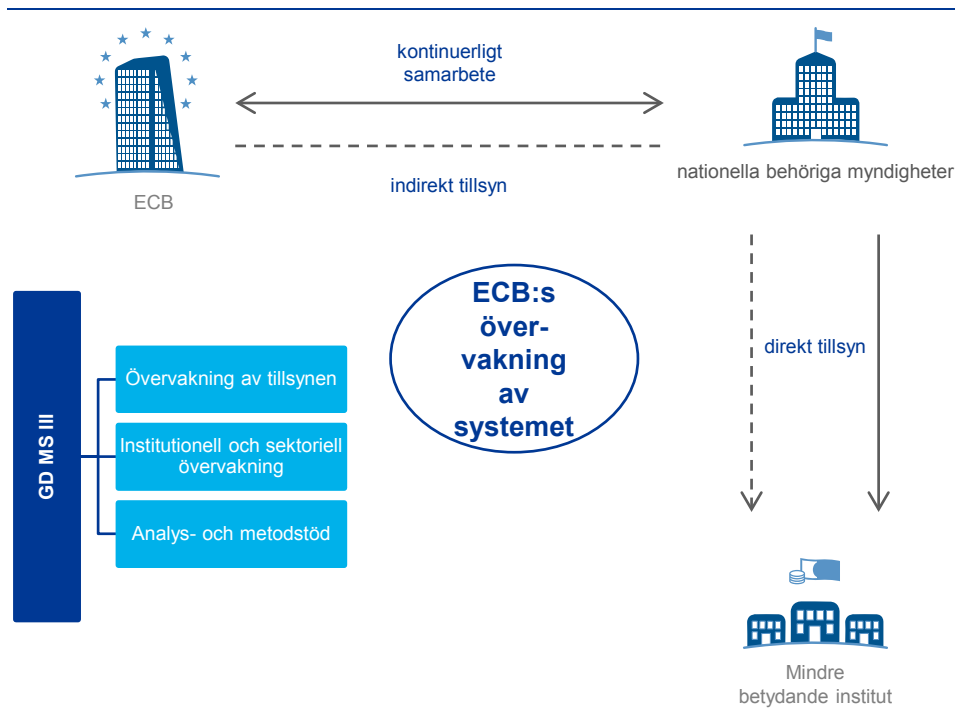
Det finns totalt omkring 3 500 mindre betydande institut i SSM-länderna. I denna grupp ingår banker som är mycket olika i fråga om storlek, affärsmodeller och lokala särdrag. Det krävs därför en tillsyn som kombinerar lokala kunskaper med gemensamma metoder och att det fastställs en bästa praxis för SSM.

Det är också nödvändigt att prioritera tillsynsaktiviteterna för att lägga fokus på institut som bedöms ha höga inneboende risker och en betydande systemvikt. SSM har fastställt en första förteckning över 108 högprioriterade mindre betydande institut som har valts ut på grund av sin storlek i den berörda jurisdiktionen, deras riskbenägenhet och kopplingar (t.ex. på grund av sin funktion som finansmarknadsinfrastruktur eller betalningssystemoperatör). För dessa institut är tillsynsaktiviteterna mer omfattande, vilket beskrivs i avsnitt 3.8. Proportionalitetsprincipen är således förankrad i ramen för tillsyn av mindre betydande institut och återspeglas konkret i hur olika verktyg för indirekt tillsyn används.

Väl fungerande informationsflöden mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna på alla nivåer om allt ifrån de tekniska aspekterna av den löpande tillsynen till policydiskussioner på högsta ledningsnivå utgör själva ryggraden för samarbetet kring tillsynen av mindre betydande institut. Ett betydande arbete har därför gjorts för att etablera relevanta forum och processer för att upprätta lämpliga samarbetsramar inom SSM.

Figur 6

Ram för tillsynen av mindre betydande institut inom SSM

2.3 Personal

2.3.1 Rekryteringen till SSM

Rekryteringen till SSM (som gällde omkring 1 000 budgeterade tjänster) genomfördes utan problem.

Fr.o.m. andra kvartalet 2013 och under hela förberedelsefasen fick ECB stöd av omkring 200 kolleger som tillfälligt lånats ut från nationella behöriga myndigheter. Efter sommaren 2014 började en kritisk massa högt kvalificerade chefer och tillsynstjänstemän att arbeta på ECB, vilket i synnerhet innebar att de gemensamma tillsynsgrupperna kunde inleda sin verksamhet enligt tidsplan.

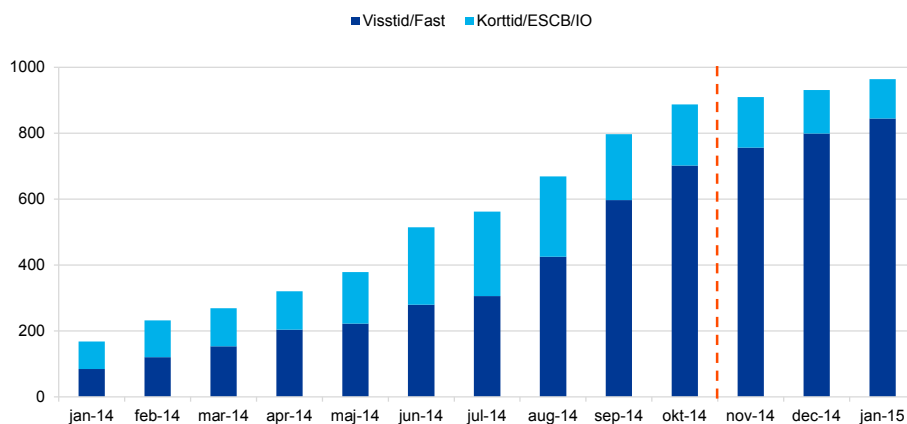
ECB fick sammanlagt in runt 22 000 ansökningar till tjänsterna i de centrala tillsynsfunktionerna. Rekryteringen var öppen och organiserad uppifrån och ned, så att chefer kunde sätta ihop sina egna team. Valet av kandidater gjordes med målet att rekrytera personer som erbjöd största tänkbara duglighet, effektivitet och integritet. Under den mycket krävande rekryteringsprocessen fick alla kandidater inte bara visa att de hade de solida fackkunskaper som krävs utan även lämplig social kompetens och i förekommande fall ledarskapsförmåga. En rad verktyg och tekniker användes för att bedöma vilka kompetenser som krävdes för utlysta tjänster, inklusive online-tester, skriftliga övningar, presentationer och strukturerade intervjuer.

I början av januari 2015 hade mer än 960 av de omkring 1 000 budgeterade tjänsterna på ECB:s banktillsynsavdelningar och de gemensamma stödtjänsterna tillsatts med personer från samtliga EU-länder³. Rekryteringsarbetet kommer att fortsätta under 2015 för att tillsätta de återstående tjänsterna.

Diagram 1

Rekryteringen till SSM (inkl. gemensamma tjänster)

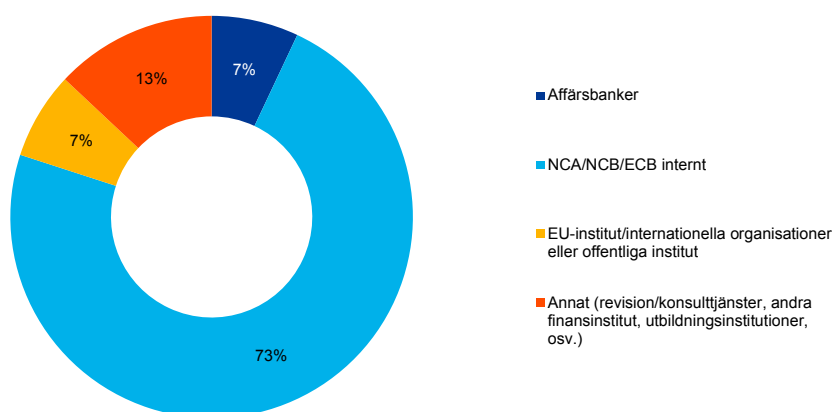
Den röda linjen markerar SSM:s startdatum

I samband med rekryteringen säkerställdes en lämplig blandning av nationaliteter, åldrar, kön och yrkeserfarenhet. Av de personer som anställdes var 42 procent kvinnor och 58 procent män. De nyanställda har en brokig yrkesmässig bakgrund, men de flesta kommer från centralbanker eller tillsynsmyndigheter.

Diagram 2

Yrkesmässig bakgrund för personer som rekryterats till ECB:s tillsynsfunktioner

³ Mer specifikt budgeterades 1073,5 heltidsekvivalenter för SSM för 2014, av vilka 984,5 är fasta tjänster och 89 tidsbegränsade tjänster.

2.3.2 Uppförandekod för ECB:s personal och ledning

Enligt SSM-förordningen ska ECB-rådet fastställa och offentliggöra en uppförandekod för personal och ledning inom ECB som arbetar med banktillsyn. I samband med en allmän översyn av de etiska regler som gäller för alla medarbetare utarbetade ECB under 2014 ett förslag till etikregler. De tillhörande besluten om ändring av ECB:s anställningsvillkor och tjänsteföreskrifter antogs den 27 november respektive den 3 december 2014. Innan besluten antogs informerade ECB den 31 oktober 2014 Europaparlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor om de viktigaste delarna av de reviderade etikreglerna i enlighet med det interinstitutionella avtalet.

De [reviderade etikreglerna](#) publicerades på ECB:s webbplats och i Europeiska unionens officiella tidning. De trädde i kraft den 1 januari 2015. Revideringen innebär i synnerhet att reglerna skärptes när det gäller undvikande av intressekonflikter (bl.a. genom restriktioner som gäller efter avslutad anställning), samt regler för gåvor och gästfrihet, privata finansiella transaktioner och tystnadsplikt. Dessutom inrättas ett kontor för frågor om efterlevnad och styrning som ska ge ECB:s medarbetare vägledning och kontrollera att reglerna följs.

2.4 Ram för datarapportering

Under 2014 inrättade ECB organisatoriska och tekniska strukturer samt nödvändiga processer för regelbunden och särskild insamling av statistik för tillsynsuppdraget.

En särskild avdelning för statistik inrättades på ECB:s generaldirektorat för statistik för att hantera de olika uppgiftsflöden som krävs för rapporterna om kvantitativa risker. Avdelningen ansvarar för hanteringen av ledningsdata från alla bankgrupper och enskilda institut under tillsyn, vilket innefattar samordning, mottagning, kvalitetshantering och sammanställning av dessa tillsynsdata. I detta sammanhang innebär ikraftträdandet av EBA:s tekniska genomförandestandarder för tillsynsrapportering att mängden jämförbar information ökade markant.

Sekventiell metod

Enligt EBA:s beslut EBA/DC/090 ska behöriga myndigheter skicka fullständiga data enligt de tekniska genomförandestandarderna på högsta konsolideringsnivå för ett urval banker. När det gäller SSM ska en "sekventiell metod" tillämpas, vilket innebär att instituten rapporterar till de nationella behöriga myndigheterna som ska lämna sina rapporter till ECB. För betydande institut lämnar ECB uppgifterna till EBA.

Enligt denna metod ska ECB motta, lagra och sprida relevanta data om banker under direkt eller indirekt tillsyn. Man ska dessutom ta fram härledd statistik eller indikatorer för systemet för bedömning av kvantitativa risker och tillgodose ECB:s övriga behov vad gäller statistik och analyser. Arbetet på funktionen för tillsynsstatistik stöder

ECB:s överlag banktillsynsavdelningar och bidrar till att vidareutveckla och harmonisera tillsynsinformationen i nära samarbete med EBA.

ECB:s förordning om rapportering av finansiell tillsynsinformation.

Under 2014 utarbetade ECB ett förslag till [förordning om rapportering av finansiell tillsynsinformation](#). Syftet med förordningen, som antogs den 17 mars 2015, är att äntligen täppa till vissa luckor i tillsynsrapporteringen och att öka harmoniseringen i de deltagande medlemsstaterna. Rapportering av finansiell tillsynsinformation är t.ex. bara obligatorisk för institut som tillämpar IFRS-standarder (International Financial Reporting Standards) på konsoliderad nivå.

ECB:s förordning syftar till att utöka den regelbundna rapporteringen till bankers konsoliderade redovisning enligt nationella redovisningsregler samt till redovisning för enskilda institut, i enlighet med kapitalkravsförordningen. Principen om proportionalitet har beaktats genom att man skiljer mellan olika grupper av uppgiftslämnare beroende på om de är betydande eller mindre betydande, om de rapporterar på konsoliderad eller på individuell basis och om deras sammanlagda tillgångar överstiger eller understiger ett tröskelvärde på 3 miljarder euro.

ECB:s förordning påverkar inte de redovisningsstandarder som används av grupper och enskilda institut under tillsyn i deras konsoliderade redovisning eller årsredovisning. Det påverkar inte heller de redovisningsstandarder som används för tillsynsrapporteringen. I enlighet med kapitalkravsförordningen har EBA underrättats om att ECB – som behörig myndighet – kommer att utnyttja sina möjligheter att samla in finansiell tillsynsinformation även på enskild nivå och för banker som inte tillämpar IFRS-standarder, enligt reglerna i den tekniska genomförandestandarden om tillsynsrapportering från betydande grupper under tillsyn.

Förslaget till förordning var föremål för ett offentligt samråd mellan den 23 oktober och den 4 december 2014 och synpunkter inkom från totalt 21 respondenter.

Datasystemet SUBA

Avdelningen för tillsynsstatistik använder sig av verktygen i datasystemet SUBA (Supervisory Banking) för att fullgöra sina uppgifter. Med detta nya system, som utvecklades i nära samarbete med de nationella behöriga myndigheterna, har ECB skapat korresponderande dataflöden och utformat en uppsättning rutiner för insamling av banktillsynsdata och metadata, lagring, behandling (inbegripet validering och överensstämmelsekontroller), sekretesskydd och grundläggande spridning).

Särskilda insamlingar av data

En annan viktig uppgift 2014 var utformningen av ramen för rapportering av icke-harmoniserade datakategorier, dvs. kategorier som inte omfattas av reglerna i den

tekniska genomförandestandarden om tillsynsrapportering inom ramen för kapitalkravsförordningen, utvecklade av EBA, och som är förenliga med principen om högsta harmonisering i kapitalkravsförordningen. Syftet med dessa tillkommande särskilda krav på rapportering av tillsynsdata är att komplettera de dataset som fastställs i de tekniska genomförandestandarderna, så att SSM förfogar över alla nödvändiga data om tillsynsobjekten.

Som en del av förberedelserna före november 2014 var en av de största utmaningarna att testa den samlade tillgången till data i olika jurisdiktioner och ta fram ett testfall för SSM:s riskbedömningsmetod. Man genomförde därför pilotprojekt som därefter låg till grund för de nuvarande icke-standardiserade datainsamlingsfunktioner som utförs av avdelningen för tillsynsstatistik.

Standarder och rutiner för systemet för behandling, validering och spridning av särskilda insamlingar av data har uppgraderats efterhand.

2.5 Informationsteknik

De IT-lösningar som utvecklades inför SSM omfattade följande:

- **IMAS (Information Management System)**
IMAS är de gemensamma tillsynsgruppernas och inspektionsteamens viktigaste verktyg. Det utgör den tekniska grunden för harmoniserade processer och enhetlighet i tillsynen av kreditinstitut. I synnerhet under SSM:s inledande fas har IMAS spelat en avgörande roll för att se till att de gemensamma tillsynsgrupperna tillämpar gemensamma metoder och standarder. En viktig uppgift inför starten av IMAS i november 2014 var utbildningsprogrammet för alla tillsynstjänstemän som arbetar inom SSM, både vid ECB och de nationella behöriga myndigheterna, vilka utgör en användargrupp på över 3 000 personer. Med hänsyn till den stora mängd information som ska samlas in är arbetet med att implementera detta verktyg ännu inte avslutat.
- **Datainsamling, datakvalitetshantering och analyser**
Den första versionen av datasystemet SUBA (Supervisory Banking) togs i bruk i slutet av juli 2014 (se avsnitt 2.4). Huvudmålet för SUBA-projektet är att ECB ska kunna få in specifika tillsynsdata från alla SSM-länder i XBRL-format i enlighet med EBA:s tekniska genomförandestandarder (ITS).
- **Stöd för avgiftssystemet**
IT-kraven för uttaget av avgifter har definierats med beaktande av resultaten av det offentliga samrådet om utkastet till ECB:s förordning om tillsynsavgifter. Det utarbetades en självbetjäningssportal där banker kan hantera sina egna avgiftsdata (redovisningsdata), vilket innebär att den första insamlingen av data om avgiftsskyldiga kunde äga rum första kvartalet 2015. Arbetet med att utveckla en avgiftsberäkningsmodell inleddes i början av 2015, så att de första fakturorna, som förfaller till betalning tredje kvartalet 2015, kan upprättas och behandlas.

- **Samarbete, arbetsflöde och informationshantering**

IT-projektet för att hantera kontaktuppgifterna för institut under tillsyn och deras eventuella frågor håller på att genomföras. Stora framsteg har redan gjorts och de första funktionerna började användas i augusti 2014. Inför den ökade arbetsbelastning som förväntas till följd av SSM genomförs bedömningar av infrastrukturen och dokumenthanteringssystemets kapacitet.

- **Delade IT-tjänster**

ECB:s kapacitet behövde anpassas eftersom användartrafiken ökade betydligt.

Ett viktigt steg var att se till att alla nationella behöriga myndigheter är anslutna till ECBS:s/Eurosystemets IT-infrastruktur (CoreNet). Olika lösningar infördes, bl.a. en permanent eller tillfällig anslutning via de nationella centralbankerna, eller en direkt anslutning, som inte kan användas förrän den nya versionen av CoreNet-infrastrukturen har tagits i bruk, vilket ska ske första kvartalet 2015.

För utbytet av konfidentiella e-postmeddelanden och dokument mellan betydande institut och ECB bestämdes med tanke på tidspressen att e-post ska skickas via TLS-protokollet⁴. Implementeringen av detta protokoll sker i nära samordning med de betydande instituten.

2.6 Samlad bedömning

2.6.1 Allmän räckvidd, mål och organisation

Den samlade bedömning som fastställs i SSM-förordningen avseende de 130 banker som förväntas kvalificera sig som betydande var en tillsynsinsats som saknar motstycke i fråga om omfattning och djup. Bedömningen inleddes hösten 2013 och avslutades i och med offentliggörandet av resultaten den 26 oktober 2014. Den var en viktig milstolpe i upprättandet av SSM som visade att det nya systemet kan klara av ett gigantiskt projekt och slutföra det på ett framgångsrikt sätt inom en mycket snäv tidsram (se även den [aggregerade rapporten om den samlade bedömningen](#), som publicerades i oktober 2014).

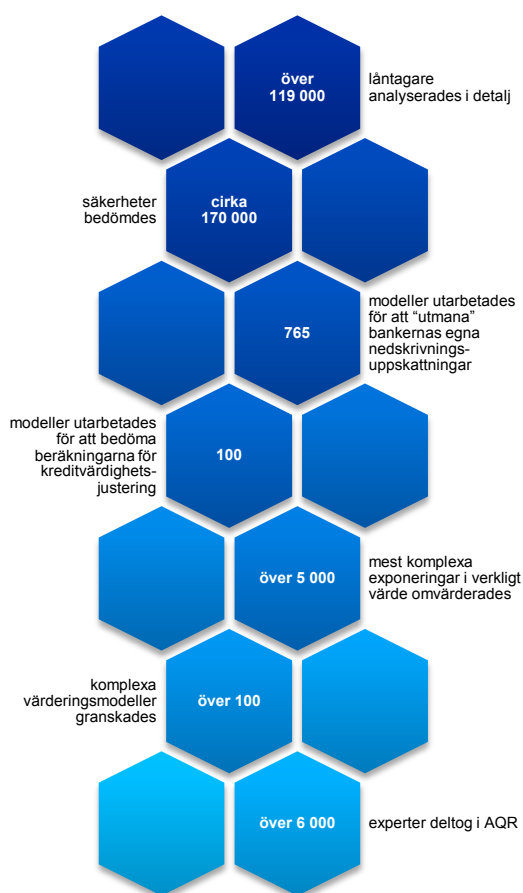
Den samlade bedömningen, som bestod av en **översyn av tillgångskvalitet (AQR)** och ett **stresstest**, hade följande tre huvudmål:

- Skapa transparens genom att få fram bättre information om bankernas tillstånd.
- Upptäcka problem och om nödvändigt vidta korrigerande åtgärder.
- Stärka förtroendet genom att försäkra alla intressenter om att bankerna i grunden är sunda och pålitliga.

⁴ TLS är en säkerhetsmekanism som är utformad för att skydda e-postmeddelanden som skickas över offentliga nätverk, t.ex. internet.

Figur 7

Viktiga siffror om AQR-översynens räckvidd

Översynen av tillgångskvaliteten (AQR) innebar att man kontrollerade att det bokförda värdet av bankernas tillgångar den 31 december 2013 var korrekt och fungerade som en utgångspunkt för stresstestet. AQR genomfördes av ECB och de nationella behöriga myndigheterna enligt en enhetlig metod och med harmoniserade definitioner. I AQR var bankerna tvungna att ha en minsta kärnprimärkapitalrelation (CET1-relation) på 8 %. Figur 7 ger en bild av översynens omfattning.

AQR var en noggrann översyn på tillgångsnivå av mer än 800 specifika portföljer som utgör 57 % av bankernas riskvägda tillgångar.

Stresstestet var en undersökning av bankernas långsiktiga motståndskraft i två hypotetiska scenarier som även tog hänsyn till den nya information som inhämtats genom AQR. Stresstestet genomfördes av de deltagande bankerna, ECB och nationella behöriga myndigheter i samarbete med Europeiska bankmyndigheten (EBA), som även hade utformat en gemensam metod för hela EU tillsammans med ECB och Europeiska systemrisknämnden (ESRB). I grundscenariot var bankerna tvungna att ha en kärnprimärrelation (CET1-relation) på minst 8 % och i det negativa scenariot en CET1-relation på minst 5,5 %.

För att säkerställa enhetlighet och likabehandling i både AQR och stresstestet utförde centrala ECB-team oberoende kvalitetsgranskningar av bankernas och de nationella behöriga myndigheternas arbete. ECB stod i nära kontakt med de nationella behöriga myndigheterna och besvarade över 8000 frågor om metoder och processer.

ECB granskade och kontrollerade utfallen ur ett SSM-perspektiv genom jämförelser mot referensvärden och undersökte vissa specifika frågor tillsammans med nationella behöriga myndigheter. ECB gjorde i nödvändiga fall kvalitetssäkringsjusteringar av de data som bankerna lämnade i samband med stresstestet för att se till att beräkningarna är tillräckligt försiktiga i överensstämmelse med den gemensamma metoden och även för att skapa en jämn spelplan. Över 100 experter från ECB deltog i denna kvalitetssäkring tillsammans med externa experter.

2.6.2 Resultat av den samlade bedömningen

AQR ledde till att de deltagande bankernas bokförda tillgångsvärden per den 31 december 2013 justerades med sammanlagt 47,5 miljarder euro.

Justeringarna gällde främst periodiserade tillgångar, särskilt justeringar av specifika nedskrivningar för icke-hushållsexponeringar. Stocken av oreglerade exponeringar (NPE) ökade dessutom med 135,9 miljarder euro totalt (vilket motsvarar ett påslag med 18 procent) för de institut som ingick i bedömningen när NPE-definitionerna harmoniserades och blev jämförbara. Det undersöktes också i vilken mån betalningsanstånd leder till att fordringar betraktas som oreglerade. Utöver de justeringar som gjordes direkt av befintliga bokförda värden beaktades AQR-resultatet även i uppskattningen av bankernas kapitaltäckning i de hypotetiska scenarier som ingick i stresstestet.

I den samlade bedömningen konstaterades ett sammanlagt kapitalunderskott på 24,6 miljarder euro. Mellan den 1 januari och den 30 september 2014 anskaffade deltagande banker ett kapital på totalt 57,1 miljarder euro, vilket minskade det fastställda kapitalunderskottet i motsvarande grad. När kapital som har anskaffats sedan det datumet tas med i beräkningen minskar det totala underskottet till 9,5 miljarder euro, fördelat över 13 banker.

Kapitalbehoven för var och en av de 25 banker som har ett underskott framgår av Tabell 4.

Tabell 4

Banker med kapitalunderskott enligt den samlade bedömningen

GDMSI/II Bankens namn	ursprunglig CET1-relation	CET1-relation efter AQR	CET1-relation i grundscenari	CET1-relation i negativt scenari	Kapitalunderskott enligt den aggregerade rapporten		Godtagbart kapital som anskaffats fram till 3 kv 2014 enligt den aggregerade rapporten (miljoner euro)
					% (RWA som i det negativa scenariot)	(miljoner euro)	
Banker ¹ med ett kapitalunderskott vid årets slut 2013 som hade täckts 3 kv 2014							
Cooperative Central Bank	-3,7%	-3,7%	-3,2%	-8,0%	-13,5%	1 169	1 500
Bank of Cyprus	10,4%	7,3%	7,7%	1,5%	-4,0%	919	1 000
Veneto Banca	7,3%	5,7%	5,8%	2,7%	-2,8%	714	740
Banco Popolare	10,1%	7,9%	6,7%	4,7%	-1,3%	693	1 760
Piraeus Bank	13,7%	10,0%	9,0%	4,4%	-1,1%	660	1 000
Banca Popolare di Sondrio	8,2%	7,4%	7,2%	4,2%	-1,3%	318	340
Münchener Hypothekenbank	6,9%	6,9%	5,8%	2,9%	-2,6%	229	410
AXA Bank Europe	15,2%	14,7%	12,7%	3,4%	-2,1%	200	200
C.R.H. - Caisse de Refinancement de l'Habitat	5,7%	5,7%	5,7%	5,5%	-2,3%	130	250
Banca Popolare dell'Emilia Romagna	9,2%	8,4%	8,3%	5,2%	-0,3%	130	760
Liberbank	8,7%	7,8%	8,5%	5,6%	-0,2%	32	640
Credito Valtellinese ²	8,8%	7,5%	6,9%	3,5%	-2,0%	377	415
TOTALT						5 571	9 015
Banker ¹ med ett kapitalunderskott i slutet av 2013 som kan reducera underskottet utan att behöva anskaffa kapital (enligt den aggregerade rapporten om den samlade bedömningen)							
National Bank of Greece	10,7%	7,5%	5,7%	-0,4%	-5,9%	3 433	2 500
Dexia ³	16,4%	15,8%	10,8%	5,0%	-0,6%	340	-
Nova Ljubljanska banka	16,1%	14,6%	12,8%	5,0%	-0,5%	34	-
Nova Kreditna Banka Maribor	19,6%	15,7%	12,8%	4,4%	-1,1%	31	-
Eurobank	10,6%	7,8%	2,0%	-6,4%	-11,9%	4 630	2 860
TOTALT						8 468	5 360
Banker ¹ med ett kapitalunderskott som måste täckas inom 6 till 9 månader genom åtgärder som beskrivs i kapitalplanerna.							
Banca Popolare di Milano	7,3%	6,9%	6,5%	4,0%	-1,5%	684	520
Banca Popolare di Vicenza	9,4%	7,6%	7,5%	3,2%	-2,3%	683	460
Monte dei Paschi di Siena	10,2%	7,0%	6,0%	-0,1%	-5,6%	4 250	2 140
Banca Carige	5,2%	3,9%	2,3%	-2,4%	-7,9%	1 835	1 020
Banco Comercial Português	12,2%	10,3%	8,8%	3,0%	-2,5%	1 137	-10
Oesterreichischer Volksbanken-Verbund	11,5%	10,3%	7,2%	2,1%	-3,4%	865	-
permanent tsb	13,1%	12,8%	8,8%	1,0%	-4,5%	855	-
Hellenic Bank	7,60%	5,20%	6,20%	-0,50%	-5,99%	277	100
TOTALT						10 586	4 230
TOTALT VÄRDE						24 625	18 605

¹ Uppgifter från den aggregerade rapporten om den samlade bedömningen (ECB), oktober 2014.

² Banca Piccolo Credito Valtellinese, Società Cooperativa ('Credito Valtellinese') betraktas som ett mindre betydande institut och står under indirekt tillsyn av ECB inom ramen för SSM. Underskottet har redan åtgärdats genom godtagbara åtgärder.

³ Med hänsyn tagen till den ordnade rekonstruktionsplanen för detta institut, vilket åtnjuter statlig garanti, förekommer inget behov av att fortsätta kapitalanskaffningen till följd av resultaten av den samlade bedömningen.

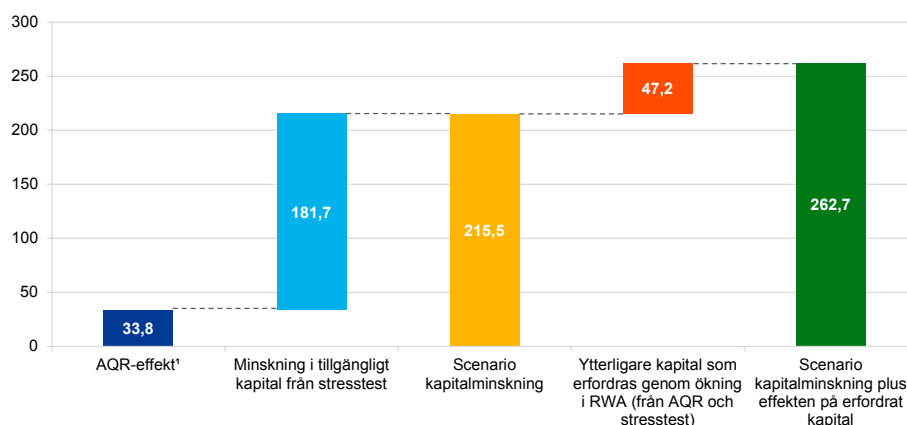
Underskottstalet visar i sig bara en del av det totala utfallet av bedömningen. Den beräknade kapitalförändringen för hela den samlade bedömningen (både från översyn av tillgångars kvalitet och stresstestet) behöver också beaktas. I stresstestets negativa scenario förväntades bankernas samlade kapital minska med cirka 215,5 miljarder euro (22 % av de deltagande bankernas kapitalinnehav) och de riskvägda tillgångarna (RWA) öka med cirka 860 miljarder euro fram till 2016. Om detta inkluderas som ett kapitalkrav på tröskelvärdesnivå blir den totala kapitaleffekten 262,7 miljarder euro i det negativa scenariot. Denna kapitaleffekt

ledde till att kärnprimärrelationen (CET1-relationen) för den deltagande medianbanken minskade med 4,0 procentenheter från 12,4 % till 8,3 % 2016.

Diagram 3

Den totala effekten på kapital från den samlade bedömningen (AQR + negativt scenario)

(CET 1 i miljarder euro)

¹ AQR-justeringar efter skatt och avsättningar för portföljgarantier

Anm. Effekt på tillgängligt och erfordrat kapital beräknas fr.o.m. 2016 enligt stresstestets negativa scenario.

Resultaten visar att det negativa scenariot var det värsta scenario som har tillämpats i EU-omfattande stresstester hittills. Perioden av makrofinansiell stress omfattade tre år, inte två som i tidigare tester, vilket gjorde scenariot relativt sett mer allvarligt.

Den samlade bedömningen ökade insynen i bankernas balansräkningar väsentligt eftersom resultaten för enskilda banker redovisades i mycket detaljerade resultattabeller. Kravet att banker med kapitalunderskott ska täcka dessa inom sex eller nio månader, beroende på orsaken till underskottet, är en viktig sporre i arbetet med att reparera balansräkningarna. Båda tidsfristerna bör stärka förtroendet bland alla intressenter för att euroområdet banksystem är i grunden säkert.

För mer information om uppföljningen av den samlade bedömningen, se avsnitt 3.1.

3 Att omsätta SSM i praktiken

ECB tog formellt på sig sitt tillsynsuppdrag den 4 november 2014, dvs. ett år efter det att SSM-förordningen trätt i kraft. Uppföljningen av resultaten av den samlade bedömningen, som meddelades den 26 oktober 2014, var en naturlig startpunkt, men även andra viktiga åtgärder vidtogs under denna operativa fas för att förbereda tillsynsverksamheten under 2015, utveckla arbetsmetoder för alla övergripande och specialiserade avdelningar och fastställa en ram för samarbetet med de nationella behöriga myndigheterna i tillsynen av mindre betydande institut.

3.1 Uppföljningen av den samlade bedömningen

Den samlade bedömningen gav SSM en oerhört stor mängd data och kvalitativ information om de institut som står under ECB:s direkta tillsyn. De gemensamma tillsynsgrupperna hade alltså ett gediget underlag när de började fullgöra sitt tillsynsuppdrag den 4 november 2014.

En viktig prioritering för de gemensamma tillsynsgrupperna under månaderna efter offentliggörandet av slutresultaten av den samlade bedömningen var att ta tillvara alla relevanta slutsatser i sin ordinarie verksamhet. Under denna period förde de gemensamma tillsynsgrupperna ingående diskussioner med instituten om resultaten på detaljnivå.

3.1.1 Integrering i SREP-beslut som ska genomföras under 2015

För banker som står under ECB:s direkta tillsyn beaktades utfallen av den samlade bedömningen i den samlade kapitalbedömningen, dvs. den process som styr tillsynsgranskningen av kreditinstitut. Resultatet av den samlade kapitalbedömningen ligger till grund för beslutet om eventuella tillsynsåtgärder, t.ex. att tillsynsobjektet måste uppfylla ytterligare krav när det gäller kapitalbas, offentliggörande av information eller likviditet (se även avsnitt 3.2).

De Pelare 2-åtgärder som bankerna ålades i besluten på grundval av den samlade kapitalbedömningen rörde alltså två typer av upptäckter: i) problem som upptäckts under den löpande tillsynen under hela året och ii) sådant som upptäcks som en direkt följd av den samlade bedömningen. Upptäckterna kompletterade varandra eftersom den samlade bedömningen inte är utformad för att täcka in alla typer av risker. Likviditetsrisker bedömdes till exempel bara i den löpande tillsynen.

Uppföljningen av den samlade bedömningen omfattade mer än de kvantitativa resultaten. I flera fall visade till exempel bankernas svårigheter att få fram de uppgifter som krävdes för översynen av tillgångskvaliteten (AQR) att det fanns strukturella brister i deras datasystem. Detta gällde särskilt banker som nyligen gått samman med eller förvärvat andra banker. I sin planering tog de gemensamma

tillsynsgrupperna därför hänsyn till att dessa bankers system måste förbättras omgående.

3.1.2 Konsekvenser för bankernas finansiella rapportering under 2014

Kvantitativa AQR-resultat måste i görligaste mån beaktas i bankernas redovisning. De viktigaste AQR-resultaten gällde följande:

- Omklassificering av fordringar från "reglerade" till "oreglerade" och nedskrivningar för enskilda kreditakter som granskats.
- Kollektiva nedskrivningar och underliggande modeller eller processer för nedskrivningar.
- Modeller och processer när det gäller kreditvärdighetsjustering (CVA).

För att skapa samsyn förde ECB ingående diskussioner med de stora revisionsbyråerna om hur det som upptäckts i bankernas redovisning skulle hanteras. De gemensamma tillsynsgrupperna följde därefter upp vissa frågor med bankerna själva.

I december 2014 träffade de gemensamma tillsynsgrupperna de berörda bankerna för att diskutera korrigerande åtgärder och justeringar av tillsynskrav eller redovisning. Alla institut som deltog i AQR fick en sammanfattning av de fullständiga AQR-resultaten fördelade på typ och portfölj, samt ytterligare information om utfallen av granskningar av enskilda kreditakter.

För alla korrigerande åtgärder som krävdes lämnade bankerna ett skriftligt svar till ECB före slutet av januari 2015 om hur dessa skulle genomföras. I januari 2015 kontaktade de gemensamma tillsynsgrupperna även den externa revisorn för att få ett oberoende utlåtande om eventuella problem och förslag till åtgärder. De gemensamma tillsynsgrupperna genomförde slutligen tillsynsgranskningar som gav dem möjlighet att noggrant följa bankernas agerande till följd av AQR-resultaten och i förekommande fall vidta tillsynsåtgärder eller ställa krav på offentliggörande av information.

3.1.3 Kapitalplaner

Den samlade bedömningen visade att 25 bankers kapitalrelation inte nådde upp till de relevanta tröskelvärdena (kärnprimärrelation på 8 procent för AQR och i stresstestets grundscenario, och på 5,5 procent i stresstestets negativa scenario). Dessa banker ombads inkomma med kapitalplaner inom två veckor efter offentliggörandet av resultaten i vilka de beskrev hur underskotten skulle täckas.

Banker måste täcka kapitalunderskottet inom sex månader om det konstateras i AQR eller i stresstestets grundscenario, eller inom nio månader om det konstateras i stresstestets negativa scenario. Tidsfristerna började löpa fr.o.m. offentliggörandet av resultaten av den samlade bedömningen i oktober 2014.

Som framkom under den samlade bedömningen förväntas bankernas kapitalplaner baseras på att kapitalpositionen ska stärkas och uppnå uppsatta mål med hjälp av privata källor, bl.a.

- balanserade vinstmedel,
- minskade bonusutbetalningar,
- nyemissioner av stamaktier,
- lämpligt starka villkorade konvertibler,
- försäljning av vissa tillgångar till marknadspris eller reduceringar av riskvägda tillgångar inom ramen för omstruktureringsplaner som avtalas med Europeiska kommissionen.

Alla banker lade fram de kapitalplaner som krävs inom två veckor efter att resultaten offentliggjorts. De gemensamma tillsynsgrupperna bedömde om de åtgärder som beskrivs i kapitalplanerna uppfyllde kriterierna för reduceringsåtgärder och var tillräckliga för att täcka underskotten. I annat fall krävde de ytterligare åtgärder.

I december 2014 fick tillsynsnämnden de slutliga kapitalplanerna från banker med kapitalunderskott och de gemensamma tillsynsgruppernas förslag på åtgärder. Dessa beaktades sedan i besluten på grundval av den samlade kapitalbedömningen. ECB:s banktillsynsavdelningar kommer att fortsätta att noggrant följa genomförandet av kapitalplanerna under de sex/nio månader som bankerna har på sig.

3.1.4 Övervakning av korrigerande åtgärder

De gemensamma tillsynsgrupperna bedömde alla planerade kapitalåtgärder i syfte att fastställa om de är genomförbara och trovärdiga. I många fall fördes diskussioner i flera omgångar med bankerna. SREP-besluten, och i relevanta fall nödvändiga kapitalplansåtgärder, har meddelats till instituten. Uppföljningen inleddes som en del av den löpande tillsynen av instituten. De gemensamma tillsynsgrupperna övervakade genomförandet av åtgärder genom att föra en fortlöpande dialog med bankerna och i lämpliga fall involvera eventuella tillsynskollegier.

De gemensamma tillsynsgrupperna kontrollerade, förutom genomförandet av kapitalplanerna, även att AQR-resultaten integrerades i bankernas redovisning. I förekommande fall diskuterades ytterligare redovisningsbestämmelser med bankernas revisorer och ledning och tillsynsbestämmelser infördes antingen i bankernas redovisning eller i SREP-besluten. De gemensamma tillsynsgrupperna diskuterade slutligen med bankerna vilka åtgärder som kunde vidtas för att täcka alla kartlagda svagheter.

3.1.5 Arbetet med nationella alternativ och valmöjligheter

En annan viktig fråga som lyftes fram genom resultaten av den samlade bedömningen gällde effekterna av nationella alternativ och valmöjligheter i CRD IV-paketet. Dessa visade sig nämligen ha en betydande inverkan på kvaliteten på enskilda bankers kärnprimärkapital och försvåra en enhetlig definition av sådant kapital i olika medlemsstater.

De nationella alternativen och valmöjligheterna innebär att medlemsstater och berörda behöriga myndigheter har en viss valfrihet i tillämpningen av tillsynsregler. Fram till november 2014 gjordes dessa val på nationell nivå. Eftersom den samlade bedömningen genomfördes enligt då gällande regelverk påverkade de nationella behöriga myndigheternas val beräkningen av de kapitalrelationer som därefter jämfördes med de fastställda tröskelvärdena för att upptäcka underskott. Tidigare nationella beslut (t.ex. vid fastställandet av infasningsandelar för avdragen från kärnprimärrelationen) fick därför, och har fortfarande, konsekvenser för kapitalets sammansättning och kvalitet. De leder till betydande skillnader, i synnerhet när det gäller i vilken grad enskilda banker gynnas av övergångsjusteringar i beräkningen av deras kärnprimärrelation.

Ett särskilt arbetsområde har nu fastställts för att noggrant gå igenom konsekvenserna av nationella alternativ och valmöjligheter som tillämpas av nationella behöriga myndigheter och därefter rapportera till tillsynsnämnden.

3.2 Förberedelser inför tillsynsverksamheten 2015

I slutet av 2014 hade två viktiga milstolpar i förberedelserna av tillsynsverksamheten 2015 klarats av:

- Utkast till SREP-beslut som ska genomföras under 2015
- Strategisk och operativ planering för 2015, däribland nyckelprioriteringar för SSM.

3.2.1 SREP-beslut (Beslut på grundval av den samlade kapitalbedömningen)

Den samlade kapitalbedömningen är en övergripande process som görs varje år i syfte att se till att inte bara bankernas kapital och likviditet, utan även deras bolagsstyrning, strategier och processer, är tillfredsställande för att garantera en säker riskhantering och risksäkring.

Den samlade kapitalbedömningen är det viktigaste tillsynsverktyget för att angripa alla typer av risker som upptäcks under den löpande tillsynen, vid inspektioner på plats och i samband med övrig tillsynsverksamhet. Tillsynsmyndigheter kan på grundval av den samlade kapitalbedömningen vidta en rad olika åtgärder, t.ex. höja kapital- och likviditetskraven för institutet eller kräva att det ändrar sin riskhantering.

Bankerna informeras om dessa åtgärder i det beslut som fattas på grundval av den samlade kapitalbedömningen.

Eftersom ECB inte började fullgöra sitt tillsynsuppdrag förrän den 4 november 2014 är SREP-besluten som förbereddes 2014 (och genomföras 2015) resultatet av ett exceptionellt och tillfälligt förfarande:

- I samband med det allmänna överlämnandet integrerades slutsatserna från de nationella behöriga myndigheternas samlade kapitalbedömningar i ECB:s beslut.
- SREP-besluten utgick till största delen från de kvantitativa och kvalitativa resultaten av den samlade bedömningen och i förekommande fall från bedömningen av bankernas kapitalplaner.

I det beslut som fattas på grundval av den samlade kapitalbedömningen anges vilken kapitalnivå som, med hänsyn till verksamhetens karaktär, omfattning och komplexitet, sörjer för en god risksäkring som överensstämmer med det minimum som krävs enligt den samlade bedömningen. En av svårigheterna när SREP-besluten skulle förberedas 2014 (och genomföras 2015) var att man måste kombinera de olika kapitalkrav som utgår från olika nationella metoder med en tillräcklig grad av överensstämmelse i de nivåer som sätts och i kapitalets kvalitet inom SSM.

När man beslutade om särskilda likviditetskrav skulle ingå i SREP-besluten (och genomföras 2015) granskade de gemensamma tillsynsgrupperna de nationella behöriga myndigheternas förslag till beslut och deras bedömning av likviditets- och finansieringsrisker och beslutade att lägga till särskilda kvantitativa eller kvalitativa krav i fall där riskerna var väsentliga. En av svårigheterna i samband med likviditetsbeslut är att kraven på minimilikviditet varierar avsevärt på nationell nivå. Vissa nationella behöriga myndigheter har infört bindande krav, andra inte.

Diskussionerna om SREP-besluten (och genomföras 2015) inleddes långt före den 4 november 2014 och besluten utformades av de gemensamma tillsynsgrupperna. Ur organisatorisk synvinkel var beredningen av beslut på grundval av den samlade kapitalbedömningen viktig för att skapa sammansvetsade grupper, främja utbytet av information och åsikter, och för att förbättra gruppernas kunskaper och perspektiv när det gäller tillsynsfrågor. Tillsynskollegier i vilka EBA deltog sammankallades vid behov.

Inför SREP-beslut (som ska genomföras 2016) kommer processen att se annorlunda ut. ECB:s banktillsynsavdelningar har tagit fram en gemensam metod som drar nytta av de nationella behöriga myndigheternas tidigare erfarenhet och bästa praxis. Metoden beskrivs i tillsynsmanualen och i vägledningen för banktillsyn. Den håller för närvarande på att testas ute på fältet för att se om den fungerar eller eventuellt kan förbättras (se även avsnitt 3.3).

SSM:s samlade kapitalbedömning (SREP) omfattar, i linje med EBA:s SREP-riktlinjer, följande:

- Riskbedömningssystemet (RAS), för bedömning av kreditinstitutens risknivåer och riskkontroller. De gemensamma tillsynsgrupperna har haft ett omfattande samarbete när det gäller detta system med de övergripande avdelningar som gör fälttester av alla delar för att upptäcka potentiella metodproblem och göra förbättringar.
- En omfattande granskning av institutens interna kapitalutvärdering (IKU) och interna likviditetsutvärdering (ILU).
- En metod för att beräkna institutens kapital- och likviditetsbehov som utgår från resultatet av riskbedömningen.

3.2.2 Strategisk och operativ planering inför 2015

Resultatet av den samlade kapitalbedömningen är även viktigt för den strategiska och operativa planeringen. Det har inte minst ett direkt inflytande på hur många och hur omfattande skrivbordskontrollerna och inspektionerna på plats ska vara beträffande ett visst institut.

Tillsynsprioriteringarna för SSM under 2015, som godkändes av tillsynsnämnden i november 2014, främjar samverkan mellan vertikala och horisontella tillsynsaktiviteter och ger även tematiska granskningar en framträdande roll. Utifrån dessa tillsynsprioriteringar, och med vederbörlig hänsyn till kreditinstitutets riskprofil och systemvikt, fastställs i tillsynsgranskningsprogrammet (SEP) för varje betydande bank de viktigaste tillsynsaktiviteter som ska genomföras för att kontrollera risker och åtgärda eventuella brister. Programmen för tillsynsgranskning omfattar

- de gemensamma tillsynsgruppernas löpande tillsynsverksamhet,
- inspektioner på plats,
- granskningar av interna modeller.

Arbetet med programmen för tillsynsgranskning 2015 inleddes under förberedelsefasen och avslutades i december 2014. Det utfördes av de gemensamma tillsynsgrupperna tillsammans med ECB:s övergripande avdelningar och samordnades av ECB:s avdelning för planering och samordning av program för tillsynsgranskning (se avsnitt 3.3.1).

Fr.o.m. september förde de gemensamma tillsynsgrupperna intensiva diskussioner för att planera programmet för tillsynsgranskning för varje betydande institut. Tack vare de nationella behöriga myndigheternas gedigna erfarenheter och kunskaper om de betydande institutens risker har programmen för tillsynsgranskning kunnat sammanställas med information nedifrån-och-upp. För att resursfördelningen ska vara effektiv och tillsynen av betydande institut tuff och konsekvent underställs inte alla kreditinstitut samma grad av tillsyn, utan denna varierar beroende på hur sannolikt det är att risker blir väsentliga och vilka effekter de kan få institutet och systemet som helhet.

Alla tillsynsgranskningsprogram innehåller ordinarie aktiviteter som ska genomföras varje år, oavsett det ekonomiska läget. Programmen för tillsynsgranskning för 2015 omfattar

- Tematiska aktiviteter som speglar tillsynsprioriteringarna för 2015.
- De gemensamma tillsynsgruppernas särskilda aktiviteter beträffande vissa institut.

Dessa aktiviteter genomförs enligt en riskbaserad och proportionerlig metod. Betydande institut klassificeras i riskkategorier och graden av tillsyn bestäms utifrån institutets riskbetyg, storlek och komplexitet. För varje riskkategori, och beroende på vilken grad av tillsyn som har bestämts, fastställs i programmet för tillsynsgranskning vissa aktiviteter som ska utföras och hur ofta som ett minimum för tillsynen av varje betydande institut.

3.3 Utformningen av arbetsmetoder för de övergripande och specialiserade avdelningarna

Att skapa en jämn spelplan när det gäller tillsyn och regleringar för bankerna i alla deltagande medlemsstater är ett viktigt mål för SSM. ECB:s övergripande och specialiserade avdelningar ansvarar för att

- främja harmonisering av tillsynsmetoder,
- verka för en ineträngande banktillsyn,
- intensifiera samarbete och kommunikation inom och utanför SSM.

Arbetet för att uppnå harmonisering är inriktat på områden där ländernas regleringar och praxis skiljer sig åt. ECB:s banktillsynsavdelningar håller på att inventera ländernas nuvarande tillsynsmetoder, utveckla standarder, testa och förbättra harmoniserade tillsynsmetoder, kvalitetssäkra och mäta effekterna av insatser och åtgärder.

För att underlätta utbytet av information och samordningen mellan ECB:s banktillsynsavdelningar och de nationella behöriga myndigheterna inrättades expertnätverk för varje avdelning inom de övergripande och specialiserade tjänsterna, bestående av experter från både ECB:s banktillsynsavdelningar och de nationella behöriga myndigheterna i de deltagande medlemsstaterna. Nätverken gör det lättare att få tillgång till de kunskaper som finns på de nationella behöriga myndigheterna och främjar bästa praxis, en hög standard och ett enhetligt agerande.

3.3.1 Planering

ECB:s avdelning för planering och samordning av tillsynsgranskningsprogram tar hand om den övergripande strategiska och operativa planeringen inom SSM och

följer upp strategiska mål och tillsynsarbetet i nära samarbete med kollegerna på ECB:s banktillsynsavdelningar.

När det gäller den **strategiska planeringen** leder avdelningen arbetet med att fastställa SSM:s tillsynsprioriteringar för det kommande året och minimigraden av tillsyn med hänsyn till institutens riskprofil och systemvikt, samt tematiska fokusområden för tillsynsprioriteringarna.

Som ett led i den **operativa planeringen** bistår avdelningen de gemensamma tillsynsgrupperna i arbetet med att upprätta ett tillsynsgranskningsprogram för varje betydande bankgrupp som står under ECB:s direkta tillsyn. Därmed omsätts tillsynsprioriteringarna i konkreta tillsynsuppgifter som är anpassade till den grad av tillsyn som har fastställts vara lämplig. Avdelningen samordnar även planeringsarbetet för löpande tillsyn (skrivbordskontroller), inspektioner på plats och granskningar av interna modeller.

Planeringsavdelningen har även till uppgift att **kontrollera genomförandet** av SSM:s strategiska mål och de fastställda årliga tillsynsuppgifterna. Den har i detta sammanhang börjat utveckla kontrollverktyg, bl.a. lägesrapporter som riktar sig till olika målgrupper på ECB:s banktillsynsavdelningar och ledningsinformationssystem (t.ex. en strategisk ledningspanel). Dessa verktyg ger information som är viktig för att ledningen ska kunna fatta väl underbyggda beslut och som underlag för de gemensamma tillsynsgrupperna och ECB:s banktillsynsavdelningar vid inspektioner på plats och granskningar av interna modeller som görs inom ramen för tillsynsgranskningsprogrammet.

3.3.2 Metod- och standardutveckling

Uppdaterade tillsynsmetoder och standarder är mycket viktiga för en effektiv och ändamålsenlig tillsyn. Tillsynsmetoderna är under ständig utveckling – inte minst till följd av internationella standardiseringsorganisationers arbete för att harmonisera de finansiella reglerna globalt och arbetet inom EU med att skapa en gemensam regelbok. ECB försöker inte bara se till att dess metoder följer ledande tillsynspraxis, utan även vara pådrivande på detta område.

Förutom att utveckla tillsynsmetoder och standarder försöker ECB:s avdelning för metod- och standardutveckling underlätta och främja en harmoniserad tillämpning av dessa metoder och standarder på alla nationella behöriga myndigheter i deltagande medlemsstater.

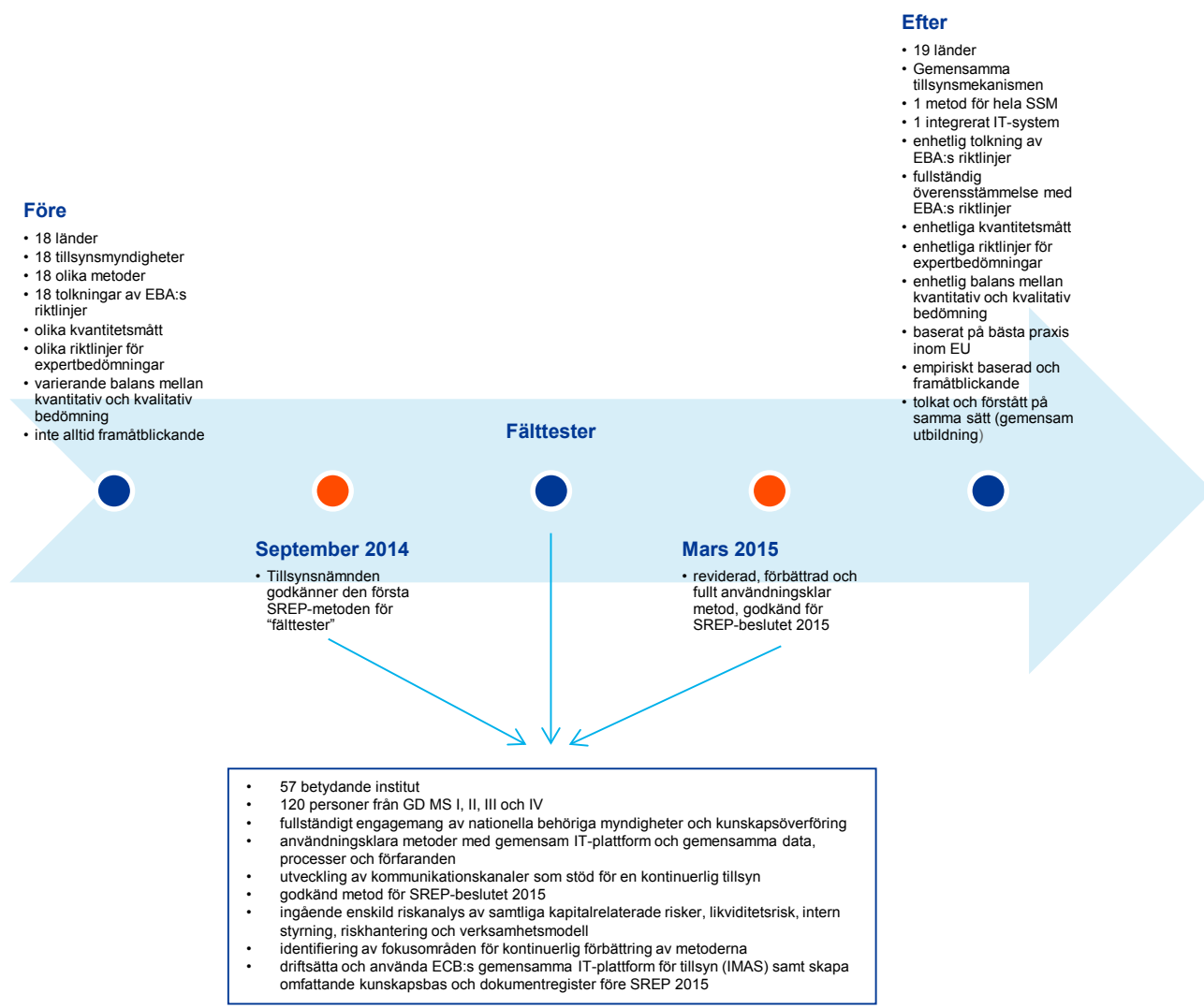
Avdelningen samarbetar även med EBA och andra internationella standardiseringsorganisationer, som Baselkommittén för banktillsyn, för att undvika överlappning och maximera synergieffekterna. Man har även hand om utveckling och uppdatering av tillsynsmanualen (se avsnitt 2.2.1).

Att förfinas metoden för samlade kapitalbedömningar

SREP-metoden håller för närvarande på att testas ute på fältet för att se hur den fungerar i praktiken och eventuellt kan förbättras.

Figur 8

Program för att testa SREP-metoden på betydande institut ute på fältet⁵

Programmet omfattar nästan hälften av alla betydande institut under tillsyn och involverar direkt mer än 120 anställda på ECB:s banktillsynsavdelningar.

Målen med **programmet** är att

- kalibrera och finjustera metoden och börja tillämpa processerna för den samlade kapitalbedömningen för 2015,

⁵ Litauen ingick inte i detta testprogram.

- tillsynsmyndigheterna ska lära känna sina banker, känna ansvar och anpassa den nya metoden, systemet och rapporterna (lära genom att testa),
- främja användning av informationsledningssystemet IMAS och rapporter,
- fastställa bästa praxis med hjälp av de gemensamma tillsynsgrupperna och de nationella behöriga myndigheterna,
- inrätta effektiva och hållbara kommunikationskanaler och processer mellan de övergripande avdelningarna, de gemensamma tillsynsgrupperna och de nationella behöriga myndigheterna.

Programmet testar tillsynsmanualen (som ägnar ett helt kapitel åt den samlade kapitalbedömningen), inte bara ur teknisk och metodologisk synpunkt, utan även rent praktiskt. Avdelningen för metod- och standardutveckling anpassade därför IMAS helt till den samlade kapitalbedömningen och erbjöd flera hundra tjänstemän på ECB och de nationella behöriga myndigheterna utbildning i metoden, samt matade in högkvalitativa data i IMAS för att främja en effektiv tillämpning av metoden.

Denna avdelnings program för 2015 omfattar genomförandet av metoden för samlad kapitalbedömning och, mer generellt, uppdatering av tillsynsmanualen så att den håller högsta tänkbara standard.

3.3.3 Riskanalys

Avdelningen för riskanalys

- övervakar förändringar i den allmänna riskmiljön för deltagande medlemsstater,
- gör ytterligare fördjupade riskanalyser beträffande ett stort antal riskkategorier och områden,
- bistår de gemensamma tillsynsgrupperna i deras tillsynsarbete,
- fastställer ECB:s banktillsynsavdelningars behov av tillsynsrapportering,
- administrera förfarandet att införliva sådana behov i rättsakter eller ändringar av sådana,
- gör kvalitativa konsekvensstudier.

Kartläggning av trender och nya händelser som påverkar riskmiljön

Riskanalysavdelningen gör regelbundna fördjupade riskanalyser och bistår övriga avdelningar genom att lämna uppdaterad information om risker och sårbarheter inom deltagande medlemsstaters banksektorer. Den kartlägger trender, händelser och nya risker som påverkar flera banker i tillräckligt god tid för att en vidare kapitalbedömning ska kunna göras. Denna avdelning gjorde i nära samarbete med

de nationella behöriga myndigheterna den första bedömningen av de viktigaste bankspecifika och övergripande riskerna i deltagande medlemsstater.

Bedömningen utgjorde ett viktigt underlag för fastställandet av tillsynsprioriteringar för SSM under 2015. Därefter fastställdes specifika prioriteringar och fokusområden för de gemensamma tillsynsgruppernas regelbundna riskbedömningar. Bedömningen beaktades även i riskanalysavdelningens arbetsplan för 2015, som förutser fler analyser inom särskilda riskområden.

Faktablad om betydande institut

Under 2014 sammanställde riskanalysavdelningen tillsammans med ECB:s banktillsynsavdelningar faktablad om betydande institut för tillsynsnämnden och samordnade genomförandet och kvalitetssäkringen av dessa rapporter. Syftet med faktabladen är att informera och hjälpa tillsynsnämnden att fatta beslut. Det handlar om kortfattade rapporter på två sidor om varje betydande institut med kvantitativa data som inhämtats från den regelbundna rapporteringen och marknadsdataleverantörer, samt från de gemensamma tillsynsgruppernas senaste kvalitativa tillsynsbedömningar av bankernas arbetsmetoder och risker.

Innan de första faktabladen för alla betydande institut överlämnades till tillsynsnämnden använde riskanalysavdelningen ECB:s statistiska expertis för att samordna ett tillämpningstest som syftade till att kartlägga och undanröja brister i produktionsprocessen och åtgärda dataproblem. Avdelningen erbjöd även omkring 50 utbildningstillfällen för att ge medarbetarna på ECB:s banktillsynsavdelningar och de gemensamma tillsynsgrupperna möjlighet att bekanta sig med faktabladen och med sina respektive roller i produktionsprocessen.

För att ge tillsynsnämnden en överblick över alla betydande institut som helhet gjorde riskanalysavdelningen ett faktablad med en sammanlagd balansräkning, resultaträkning, samt riskindikatorer och deras trender.

Eftersom fastighetslån i samband med tidigare finanskriser har visat sig kunna orsaka systemrisker samarbetade riskanalysavdelningen med de nationella behöriga myndigheterna för att ta fram kortfattade faktablad om de nationella marknaderna för bolån och andra produkter.

Särskilda analyser om specifika länderrisker

Riskanalysavdelningen gav tillsynsnämnden och cheferna för ECB:s banktillsynsavdelningar flera särskilda analyser om de risker som uppstår på grund av betydande instituts exponeringar mot vissa länder (t.ex. Ryssland och Ukraina). Den gjorde även undersökningar av deltagande medlemsstaters bankers exponeringar mot det egna landets statspapper.

3.3.4 Interna modeller

Avdelningen för interna modeller är generellt ansvarig för att se till att de metoder och processer som används för att granska interna modeller för beräkning av kapitalkrav (Pelare 1) är harmoniserade och enhetliga. De viktigaste projekt som avdelningen genomförde 2014 beskrivs nedan.

Inventering av interna modeller

En inventering inleddes i september 2014 för att samla in grundläggande kvalitativa och kvantitativa data som behövs för att

- prioritera och planera arbetet på avdelningen för interna modeller under de kommande åren (t.ex. bedömning av betydande instituts planer för lansering),
- dela in interna modeller i olika kategorier med hjälp av tillgänglig kvalitativ information om de metoder som används,
- göra en första jämförelse av de tillsynsmetoder som används i olika länder (t.ex. praxis när det gäller kapitalpåslag) och i ett tidigt skede upptäcka potentiella extremfall.

I ett bredare perspektiv gav inventeringen även allmän information om vilka banker som för närvarande använder interna modeller och visade de interna modellernas andel när det gäller kapitalkraven totalt.

Tabell 5

Hur stor del av bankernas kapitalbaskrav som beräknas med hjälp av interna modeller

Indikativa tal beräknade på grundval av data från COREP och SPE

Typ av risk	Antal banker som använder interna modeller	% av kapitalbaskrav, totalt	% av kapitalbaskrav beräknat enligt intern modell per riskkategori
Kreditrisk	68	84,1%	53,3%
Operativ risk	21	9,4%	46,4%
Marknadsrisk	37	5,1%	59,8%
CVA	9	1,4%	39,2%

Process för godkännande av modeller

Ett av de viktigaste målen för avdelningen för interna modeller är att se till att granskningen av kreditinstituten interna modeller är noggrann och enhetlig.

Under 2014 tog man fram en process för godkännande av modeller som steg för steg fastställer hur institut ska få tillstånd att i enlighet med kapitalkravsförordningen använda interna modeller för att beräkna sina kapitalbaskrav. En harmoniserad godkännandeprocess bidrar till ökad enhetlighet och därmed till en jämn spelplan.

Riktmärkning

Enligt CRD IV-paketet ska behöriga myndigheter minst en gång om året bedöma hur enhetliga tillsynsmyndigheters och bankers praxis är när det gäller interna modeller (utom när det gäller operativ risk). Baselkommittén för banktillsyn ska dessutom göra en frivillig kontroll vartannat år. Den var från början begränsad till stora exponeringar, men denna formella och regelbundna kontroll kan nu utvidgas till att omfatta exponeringar mot privatpersoner/små och medelstora företag och i handelslagret så snart [Baselkommitténs granskning](#) av kapitalkraven för handelslagret är klar.

ECB:s banktillsyn har redan varit delaktig i EBA:s och Baselkommitténs arbete och i framtiden kommer hela SSM att bidra till det arbetet. Resultaten av denna riktmärkning kan leda tillsynsåtgärder, t.ex. granskningar av modeller, omkalibrering av parametrar och beslut om särskilda kapitalpåslag eller kapitalgolv. De utgör även ett viktigt underlag för den löpande kontrollen av modeller som är av betydelse för det beslut som fattas på grundval av den samlade kapitalbedömningen minst en gång om året.

De viktigaste uppgifterna för de olika parterna inom SSM beskrivs i tabell 6.

Tabell 6
Ansvarsfördelning i riktmärkningsprocessen

	Nationella behöriga myndigheter	Gemensamma tillsynsgrupper	Avdelningen för interna modeller
1. Kvalitetskontroll	Gör kvalitetskontroller av data tillsammans med EBA/Baselkommittén	Följer resultaten genom telefonkonferenser med nationella behöriga myndigheter	
2. Preliminär bedömning / EBA:s bankspecifika rapport	Ger feedback till de gemensamma tillsynsgrupperna/avdelningen för interna modeller	Får feedback från nationella behöriga myndigheter om de första resultaten	Beräknar och sprider de första resultaten / Får feedback från nationella behöriga myndigheter
3. Intervjuer/inspektioner på plats	Förbereder/deltar tillsammans med de gemensamma tillsynsgrupperna/avdelningen för interna modeller	Förbereder/deltar tillsammans med de gemensamma tillsynsgrupperna/avdelningen för interna modeller	Förbereder/deltar selektivt tillsammans med nationella behöriga myndigheter/de gemensamma tillsynsgrupperna
4. Bedömning av behörig myndighet			
5. Korrigering åtgärder			
6. Slutrapport			Bidrar till slutrapporten

3.3.5 Krishantering

Krishanteringsavdelningen har flera ansvarsområden både innan ett institut hamnar i trångmål och när detta är ett faktum. Den är alltid involverad i

- granskningen av betydande instituts återhämtningsplaner,
- fastställandet av standarder och säkerställandet av enhetlighet i bedömningen av återhämtningsplaner,

- tillämpningen av tidiga ingripanden.

Avdelningen tillhandahåller expertis och information för de gemensamma tillsynsgrupperna om krishanteringsfrågor och mer specifikt om överlevnadsförmågan hos institut som står under tillsyn. Om ett betydande institut under tillsyn bedöms vara på väg att falla eller sannolikt kommer att falla fungerar avdelningen som knutpunkt för samarbetet med resolutionsmyndigheterna. Avdelningen ger även ECB:s banktillsynsavdelningar råd och stöd i frågor som rör mindre betydande institut.

Krispreventionsmetod

Vid utarbetandet av en krispreventionsmetod för ECB:s banktillsynsavdelningar är denna avdelning starkt involverad i EBA:s standardiserings- och regleringsarbete för att komplettera direktivet om återhämtning och resolution av banker och förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen. Avdelningens personal deltar även aktivt i andra forum, bl.a. Financial Stability Board (FSB).

3.3.6 Tillsynspolicy

ECB har ett starkt inflytande på regleringsdiskussionerna genom sitt aktiva deltagande i europeiska och internationella forum. Avdelningen för tillsynspolicy följer och bidrar aktivt till den internationella reglerings- och tillsynsagendan och samordnar SSM:s synpunkter rörande interna och internationella policyfrågor, med hjälp av praktisk tillsynserfarenhet.

Denna avdelning bistår de gemensamma tillsynsgrupperna i deras tillsyn av betydande institut och samarbetar med övrig ECB-personal för att stödja de nationella behöriga myndigheterna i deras direkta tillsyn av mindre betydande institut. Den ger råd om hur relevant EU-lagstiftning och internationella tillsynsstandards och principer ska tillämpas för att uppnå en harmoniserad tillämpning i hela bankunionen. Avdelningen har upprättat en intern SSM-databas med vanliga frågor som ger tillsynstjänstemän ECB:s vägledning om liknande eller nya praktiska frågor som rör den interna tillsynsmetoden och relevant EU-lagstiftning. Denna är ett komplement till EBA:s offentliga verktyg "Single Rulebook Q&A". Avdelningen är även involverad i EU och internationellt samarbete. Den bistår de gemensamma tillsynsgrupperna i arbetet med att inrätta och uppdatera samarbetsavtal inom tillsynskollegierna. Den etablerar och samordnar även samarbetet med icke-deltagande medlemsstater och med länder utanför EU, t.ex. genom att ingå samförståndsavtal.

3.3.7 Makrotillsynsuppdrag

Artikel 5 i SSM-förordningen har tilldelat ECB specifika uppgifter avseende instrument för makrotillsyn som föreskrivs i europeisk lagstiftning (CRD IV och CRR).

Det huvudsakliga ansvaret för att vidta makrotillsynsåtgärder åligger den nationella behöriga myndigheten eller nationella utsedda myndigheter. ECB får tillämpa högre krav för kapitalbuffertar än de som tillämpas av nationella behöriga myndigheter. I sådana fall ska denna myndighet höras. Om första steget tas av den nationella behöriga myndigheten ska ECB höras.

Lämpliga förfaranden har inrättats av ECB för att hantera de fall som eventuellt uppstår. Obereende av om initiativet kommer från ECB eller på nationell nivå ska tillsynsnämnden förbereda ett förslag, med beaktande av information om relevanta ECB-strukturer och kommittéer (även kommittén för finansiell stabilitet i SSM-sammansättning). ECB-rådet beslutar om sådana förslag inom en strikt tidsgräns och godkänner, motsäger sig eller ändrar förslaget som tillsynsnämnden har lagt. ECB-rådet kan även på eget initiativ begära att tillsynsnämnden lägger ett förslag att ställa högre krav på instrument för makrotillsyn.

För att säkerställa att mikrotillsyn- och mikrotillsynsperspektiv kombineras på ett effektivt sätt och att lämpliga analytiska element finns tillhanda förs diskussioner om makrotillsyn mellan ECB-rådet tillsynsnämnden i gemensamma sammanträden (Forum om makrotillsyn). Det första mötet i detta forum hölls i november 2014.

För att samordna mikrotillsyns- och makrotillsynsuppgifter inom ECB och diskutera övriga policyförslag upprättades en intern kommitté (Samordningsgruppen för makrotillsyn). Denna grupp tar del av analytiska och kritiska underlag från relevanta verksamhetsavdelningar vid ECB från både tillsyns- och centralbankssidan. GD Mikrotillsyn IV och GD Makrotillsyn och GD Makrotillsyn och finansiell stabilitet ställer gemensamt sekreterarservice till denna grupps förfogande.

3.4 Tillstånd

Den 4 november 2014 blev ECB behörig myndighet för alla kreditinstitut i deltagande medlemsstater när det gäller att bevilja respektive återkalla banktillstånd och bedöma köp av kvalificerade innehav (dvs. det som i SSM-sammanhang med ett samlingsnamn kallas "gemensamma förfaranden"). ECB ansvarar även för lämplighetsbedömningar av medlemmar av betydande kreditinstituts ledning samt passförfaranden.

Många av de beslut som ska fattas av tillsynsnämnden kommer sannolikt att gälla tillstånd och lämplighetsärenden. ECB ansvarar för att se till att tillståndsbesluten är i enlighet med den gemensamma regelboken. ECB:s tillståndsavdelning bereder dessa beslut tillsammans med de nationella behöriga myndigheterna. ECB försöker harmonisera tillämpningen av de gemensamma förfarandena och genomförandet av lämplighetsbedömningar.

Metoder och arbetsflöden

Tillståndsavdelningen har i samråd med de nationella behöriga myndigheterna och andra verksamhetsområden utvecklat utförliga tillståndsprocesser som klargör alla steg och ansvarsfördelningen. Tillståndsprocesserna utgår från de nationella behöriga myndigheternas expertis och resurser, men är samtidigt baserade på centraliserade processer och förfaranden för att säkerställa enhetlighet.

En särskild tillståndsportal i IMAS underlättar informationsutbytet mellan de nationella behöriga myndigheterna och ECB. Arbetsflödena – genom vilka alla tillståndsförfaranden inleds – erbjuder gemensamma gränssnitt och arbetsplatser för att ta fram förslag till beslut för tillsynsämnden och ECB-rådet. Arbetsflödena garanterar processens integritet och att de snäva tidsfristerna kan hållas.

Bedömning av oavslutade ärenden

Innan ECB tog över tillsynsuppdraget skulle de nationella behöriga myndigheterna före den 4 november 2014 informera ECB om alla formellt inledda tillsynsärenden som sannolikt inte skulle vara avslutade före denna tidpunkt, inklusive tillståndsärenden. Informationen om sådana oavslutade ärenden uppdaterades regelbundet mellan den 4 september och den 4 november 2014.

Sammanlagt informerades ECB om omkring 220 oavslutade tillståndsärenden. På grundval av på förhand fastställda kriterier gjorde tillståndsavdelningen en bedömning av alla rapporterade oavslutade ärenden för att vara förberedd om ECB skulle besluta att ta över dessa ärenden. Tillsynsämnden beslutade att bara ett av de oavslutade ärendena rörande tillstånd skulle övertas eftersom bedömningen av det kvalificerade innehav som det var fråga om var betydelsefull och komplicerad. Alla andra oavslutade ärenden rörande tillstånd som rapporterades ska avslutas av de relevanta nationella behöriga myndigheterna enligt SSM:s regelverk.

Tillståndsärenden som rapporterades 2014

Mellan den 4 november 2014 och början av januari 2015 anmäldes formellt 21 gemensamma förfaranden (sju rörde tillstånd, nio rörde kvalificerade innehav, tre rörde återkallande av banktillstånd och två rörde tillstånd som upphört att gälla) till ECB, liksom 149 andra förfaranden (115 om lämplighet och 34 om passförfaranden).

Tabell 7

Tillståndsärenden sedan den 4 november 2014

	Beviljande av tillstånd	Upphört att gälla	Återkallande (nationell behörig myndighet)	Återkallande (ECB)	Kvalificerade innehav	Lämplighet	Pass
Gemensamma förfaranden som anmälts till ECB	7	2	3	-	9	115	34
Oavslutade (den 2 januari 2015)	7	2	2	-	8	76	1

De sju rapporterade tillståndsärendena inleddes av nationella behöriga myndigheter från olika deltagande medlemsstater. De flesta gällde omstruktureringen av ett och samma betydande institut som står under tillsyn och som har verksamhet i ett stort antal länder i och utanför Europa. Tillståndsärendena har en lång handläggningstid på i genomsnitt upp till ett år.

De två ärenden som rörde tillstånd som upphörde att gälla och de tre som rörde återkallande av tillstånd inleddes av nationella behöriga myndigheter från olika deltagande medlemsstater. Alla ärenden om återkallande av tillstånd gällde omstrukturering av kreditinstitut, medan båda ärendena om tillstånd som upphört att gälla handlade om små och mindre betydande institut (ett sålde sin bankverksamhet till ett annat företag och ett omstrukturerade sin verksamhet).

De ärenden om kvalificerade innehav som rapporterades till ECB gällde delvis omstruktureringen av verksamheten i samma betydande institut under tillsyn för vilket merparten av tillståndsärendena inleddes.

Ett stort antal lämplighetsärenden rapporterades till ECB: Under rapporteringsperioden inleddes 115 lämplighetsärenden av nationella behöriga myndigheter från 15 olika deltagande medlemsstater. ECB måste följa nationella lagar genom vilka EU:s föreskrifter och minimikrav på styrelsemedlemmars lämplighet införlivas. Det finns därför en stor variation när det gäller metoder och gällande tidsfrister för lämplighetsärenden, vilket gör det till en stor utmaning för ECB att tillämpa en enhetlig och harmoniserad process. De första stegen mot en handlingsplan för att uppnå ökad harmonisering på detta område togs i nära samarbete med de nationella behöriga myndigheterna.

3.5 Efterlevnad, sanktionsförfaranden och rapportering av överträdelser

3.5.1 Efterlevnad och sanktionsförfaranden

Enligt SSM-förordningen och ramförordningen om SSM beror fördelningen av **efterlevnads- och sanktionsrättigheter** mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna på vilken typ av överträdelse det är fråga om, vem som är ansvarig och vilken åtgärd som ska vidtas.

ECB är behörig att införa administrativa sanktioner för, och att ingripa mot, betydande tillsynsobjekt vid överträdelser av direkt tillämpliga EU-rättsakter (inklusive ECB:s förordningar och beslut). När det gäller mindre betydande tillsynsobjekt är ECB behörig att göra så vid överträdelse av ECB:s förordningar eller beslut som ålägger mindre betydande institut skyldigheter i förhållande till ECB. ECB kan dessutom begära att nationella behöriga myndigheter ska inleda förfaranden för att se till att lämpliga sanktioner vidtas (t.ex. böter för fysiska personer, andra sanktioner än böter, överträdelser av nationella lagar genom vilka relevanta EU-direktiv införlivas) eller dra nytta av sina möjligheter att ingripa enligt nationell lag.

De nationella behöriga myndigheterna är alltså behöriga att besluta om sanktioner och kan utnyttja sina möjligheter att ingripa mot mindre betydande tillsynsobjekt (utom när det gäller överträdelser av ECB:s förordningar eller beslut som ålägger skyldigheter i förhållande till ECB) och i fråga om överträdelser av nationell lagstiftning som inte införlivar EU-direktiv eller införlivar EU-direktiv som inte har att göra med ECB:s tillsynsuppdrag.

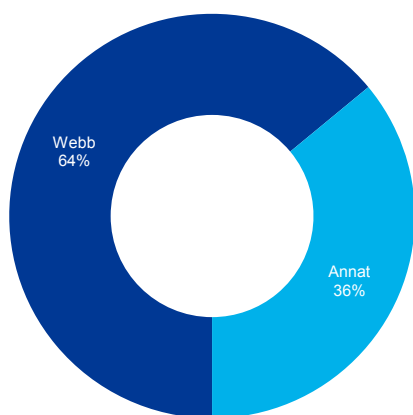
Inga efterlevnads- eller sanktionsärenden inleddes mellan den 4 november 2014 och början av 2015.

3.5.2 Rapportering av överträdelser

Enligt SSM-förordningen och ramförordningen om SSM måste ECB se till att det finns ändamålsenliga mekanismer för att vem som helst ska kunna rapportera överträdelser av relevant EU-lagstiftning inom ramen för ECB:s tillsynsuppdrag som tillsynsobjekt eller behöriga myndigheter (däribland ECB) gör sig skyldiga till.

Diagram 4

Kanal för rapportering av överträdelser

ECB har inrättat en mekanism för rapportering av överträdelser som uppfyller kraven på uppgiftsskydd och sekretess. Den viktigaste kanalen för rapportering är en [förstrukturerad internetplattform](#) på ECB:s webbplats för banktillsyn.

Mellan den 4 november 2014 och början av 2015 mottogs elva anmälningar av överträdelser, varav sju gjordes via internetplattformen (de övriga per post eller per e-postmeddelande).

Tre av anmälningarna bedömdes vara relevanta för ECB:s tillsynsuppdrag. Resten bedömdes inte vara relevanta eftersom de rörde nationella frågor som ligger utanför ECB:s tillsynsuppdrag. De tre relevanta anmälningarna gällde eventuella överträdelser av betydande tillsynsobjekts och vidarebefordrades till de berörda gemensamma tillsynsgrupperna.

3.6 Inspektioner på plats

ECB:s avdelning för centraliserade inspektioner på plats vill förbättra tillsynen på plats genom ett ökat samarbete mellan ECB och nationella behöriga myndigheters inspektionsteam. Avdelningens mål och de åtgärder som vidtogs under 2014 för att uppnå dem beskrivs nedan.

- **Verka för tuffare tillsyn**

Eftersom inspektioner på plats är den mest inträngande tillsyn man kan tänka sig upprättades en första plan för sådana inspektioner inför 2015 i nära samarbete med de nationella behöriga myndigheterna, som tillhandahåller

lejonparten av personalen. I denna plan beskrivs inspektionsteam bestående av personal från ECB och nationella behöriga myndigheter, samt hur gränsöverskridande uppdrag ska utföras. ECB kommer att leda ett stort antal inspektioner på plats utöver de som görs av nationella behöriga myndigheter.

- **Främja harmonisering**

Avdelningen har utformat en gemensam metod för inspektioner på plats som har testats av de nationella behöriga myndigheterna.

Överensstämmelsekontroller ska göras beträffande alla inspektionsrapporter för att se till att metoden för sådana inspektioner tillämpas på ett enhetligt sätt.

- **Utveckla stödverktyg och stärka den specialiserade expertisen**

Flera arbetsgrupper under ECB:s ledning utvecklade metoder för inspektioner på plats i syfte att främja användningen av tillsynsmanualen. Flera kurser om den gemensamma metoden för inspektioner på plats anordnades. Fokus låg särskilt på nationella behöriga myndigheter som inte har någon omfattande erfarenhet av sådana inspektioner. Team från de nationella behöriga myndigheterna fick resultatmallar för inspektioner på plats. Ett IT-stödverktyg håller på att utvecklas tillsammans med de nationella behöriga myndigheterna för att hjälpa ECB den löpande övervakningen av inspektioner på plats.

3.7 Kvalitetssäkring av tillsyn

ECB:s avdelning för kvalitetsgranskning av tillsyn har som mål att ECB:s banktillsyn ska hålla högsta kvalitet och vara enhetlig. Den strävar efter en likabehandling av banker i alla gemensamma tillsynsgrupper och av betydande och mindre betydande institut, med hänsyn till proportionalitetsprincipen, genom att

- se till att SSM:s metodram används korrekt och ständigt förbättras,
- identifiera och utöka bästa praxis över hela SSM
- upptäcka risker och brister som uppstår i SSM:s interna tillsynsprocesser.

Under 2014 gjordes stora ansträngningar för att fastställa strategi, processer och metod för kvalitetssäkringsarbetet – som en del av tillsynsmanualen – för att garantera enhetlighet i kvalitetssäkringsarbetet på alla ECB:s banktillsynsavdelningar och på de nationella behöriga myndigheterna.

3.8 ECB:s övervakning och indirekta tillsyn av mindre betydande institut

Som noteras i avsnitt 2.2.4 gjordes betydande framsteg under 2014 i utformningen av ett styrsystem för övervakningen och den indirekta tillsynen av mindre betydande institut.

3.8.1 Ram för samarbetet när det gäller mindre betydande institut

Ramen för samarbetet mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna inom SSM, som är viktig för att systemet ska fungera ordentligt, utvecklades väl under 2014.

Ett nätverk med medlemmar från den hösta ledningen hos nationella behöriga myndigheter och på GD MS III fungerar som bollplank för centrala förslag och som en plattform för diskussioner om övergripande frågor som uppstår i samband med de nationella behöriga myndigheternas löpande tillsyn av mindre betydande institut. På grundval av regelbundna möten, varav två ägde rum redan 2014, bistår detta nätverk tillsynsnämnden i fullgörandet av dess uppdrag i samband med övervakning och tillsyn av mindre betydande institut. De multilaterala mötena kompletterades med bilaterala besök i länderna och andra kontakter, så att ECB:s chefer kunde diskutera landspecifika frågor direkt med enskilda nationella behöriga myndigheter.

Kontakter på expertnivå är dessutom ett viktigt inslag i samarbetet som underlättar uppbyggnaden av landspecifik expertis inom GD MS III och gör det möjligt för nationella behöriga myndigheter att utbyta erfarenheter. Särskilda länderenheter har inrättats för att sköta det bilaterala samarbetet med nationella behöriga myndigheter. Exempel på andra aktiviteter var besök på nationella behöriga myndigheter med inriktning på tekniska frågor, inrättandet av arbetsgrupper och anordnandet av workshops med olika nationella behöriga myndigheter. Framöver kommer tekniskt samarbete och personaltutbyten mellan ECB och en nationell behörig myndighet, eller mellan två nationella behöriga myndigheter, att användas för att ytterligare stärka arbetsrelationerna, utbyta bästa praxis och skapa en gemensam tillsynskultur.

3.8.2 Övervakning av tillsynsverksamhet

ECB:s avdelning för övervakning av tillsynsverksamhet är inriktad på enhetliga tillsynsmetoder och utfall. Dess arbete utgår från de forum och processer för samarbete med de nationella behöriga myndigheterna som beskrivs ovan. Konkreta rättsliga instrument som ECB kan ta till i detta sammanhang är t.ex. riktlinjer, förordningar eller allmänna instruktioner till nationella behöriga myndigheter. Om det är nödvändigt för att säkerställa en enhetlig tillämpning av högt ställda tillsynsstandarder får ECB även fatta beslut om att utöva direkt tillsyn av ett eller flera mindre betydande institut.

Granskningen av anmälningar från nationella behöriga myndigheter är en viktig del av övervakningen av tillsynsverksamhet. Fr.o.m. den 4 november 2014 har ECB fått in förhandsanmälningar från de nationella behöriga myndigheterna om väsentliga förfaranden och förslag till väsentliga beslut som rör högprioriterade mindre betydande institut. ECB har en rådgivande roll och kan be en nationell behörig myndighet att göra en ytterligare bedömning av särskilda aspekter av ett väsentligt förfarande.

En central kontaktpunkt har inrättats för anmälningar som ser till att de behandlas strukturerat och i tid och att relevanta tillsynsexperter involveras. Denna process har tillämpats utan problem ända sedan SSM började fungera den 4 november 2014.

Som ett led i förberedelserna inför starten av SSM organiserade GD MS III även insamling av viktig information om mindre betydande institut och om de nationella behöriga myndigheternas tillsynsmetoder. Denna insamling av efterhandsrapporter (till skillnad från förhandsanmälningarna) ska löpande genomföras under 2015. Tillsammans med information som lämnats på särskild begäran, vid besök i länderna eller i samband med anmälningsförfarandet utgör dessa rapporter ett viktigt underlag för bedömningar av om högt ställda tillsynskrav tillämpas på ett enhetligt sätt och om jämförbara situationer får en jämförbar utgång inom hela SSM.

Vad gäller förslag till beslut om avser gemensamma förfaranden (dvs. tillstånd, återkallande av tillstånd och kvalificerade innehav) bidrar GD MS III även till beredningen av sådana beslut.

Framöver kommer ECB även att göra särskilda riktmärkningar för att fastställa bästa praxis för alla nationella behöriga myndigheter, samt tematiska granskningar av tillsynsmetoder. Resultaten ska användas för att utforma gemensamma tillsynskrav och rekommendationer för nationella behöriga myndigheter, vilka ska överensstämja med gemensamma SSM-metoder och tillämpas proportionerligt i tillsynen av mindre betydande institut. De nationella behöriga myndigheterna ska vara starkt involverade i utformningen av sådana metoder via de ramar för samarbete som beskrivs ovan. De gemensamma standarderna och rekommendationerna kompletterar instrument som riktlinjer, förordningar och allmänna instruktioner.

3.8.3 Tillsyn av mindre betydande institut och sektorer bestående av mindre betydande institut

ECB har även fastställt en ram för institutspecifik tillsyn av mindre betydande institut, samt för tillsynen av sektorer bestående av mindre betydande institut som i båda fallen sköts av de nationella behöriga myndigheterna. Den institutspecifika tillsynen bygger på en prioritering av instituten och är därför en direkt tillämpning av principen om proportionalitet. För banker som har fått en hög prioriteringsgrad på grund av sin riskbenägenhet och systemvikt kan ECB:s institutspecifika tillsyn omfatta bolagsstyrning, affärsmodeller, risker och riskkontroller, medan den för banker med en medelhög eller låg prioriteringsgrad omfattar en proportionerlig bedömning ovannämnda punkter och görs av risker och görs med hjälp av tillgängliga uppgifter. Tillsynen är inte begränsad till enskilda mindre betydande institut, utan bedrivs även sektoriellt och intersektoriellt, vilket är särskilt viktigt eftersom mindre betydande institut i vissa medlemsstater har betydande inbördes kopplingar, trots att de formellt inte tillhör samma grupp.

Tematiska granskningar som inriktas på strategiskt relevanta teman under tillsynscykeln och på bestämda frågor, t.ex. särskilda riskområden, är en annan viktig

aktivitet inom den institutspecifika och sektoriella tillsynen av mindre betydande institut. Granskningen kan vara av kvalitativ och/eller kvantitativ karaktär. Två granskningar – en som handlade om institutionella skyddssystem och en om effekterna av olika redovisningsstandarder i mindre betydande instituts prioriteringsmetoder – inleddes 2014.

Övervakningen av de nationella behöriga myndigheters krishanteringsaktiviteter är ett annat område där ECB har en funktion att fylla. Ansvar för att organisera och genomföra krishanteringsaktiviteter vilar på nationella behöriga myndigheter och andra relevanta nationella myndigheter och ECB:s roll i detta sammanhang är att övervaka och stödja det arbete som i förekommande fall leds av de nationella behöriga myndigheterna på ett sätt som står i proportion till de effekter som ett oordnat fallissemang skulle kunna få och att se till att krishanteringen motsvarar höga tillsynsstandarder.

ECB får dessutom fortlöpande information om mindre betydande instituts finansiella situation försämrats avsevärt. GD MS III inledde sin verksamhet på detta område 2014. Den omfattar följande:

- På begäran lämna utlåtanden och tillhandahålla expertis.
- Underlätta effektiv kommunikation och informationsutbyte.
- Bidra till ett framgångsrikt genomförande av nationella krishanteringsåtgärder i förekommande fall.

ECB kommer även att delta i inspektioner på plats hos mindre betydande institut om det bedöms vara relevant. Beslutet att delta i en inspektion kan baseras på olika mål. t.ex. att få större kunskaper om ett särskilt mindre betydande institut eller att undersöka hur effektiv den tillsynsmetod som tillämpas är. ECB kan även begära att personal från andra nationella behöriga myndigheter än hemmamyndigheten för det berörda mindre betydande institutet ska delta. Processen har således även anknytning till det tidigare nämnda personalutbytet. ECB:s banktillsynsavdelningar kommer att ha ett nära samarbete med berörda nationella behöriga myndigheter och försöka bilda sammansvetsade team med personal som har de lämpligaste profilerna för inriktningen på inspektionen, samt undvika överlappande expertis.

3.8.4 Analys- och metodstöd

Avdelningen för analys- och metodstöd på GD MS III utvecklar metoder för att tillämpa den allmänna SSM-metoden på ett sätt som står i proportion till och beaktar de mindre betydande institutens särdrag. Den gör även analyser inriktade på mindre betydande institut som används i sektors- och makrotillsyn, samt för att upptäcka risker. Under 2014 bidrog dess arbete till

- hanteringen av förteckningen över mindre betydande institut och insamlingen av relevanta data,
- utvecklingen av metodstandarder för mindre betydande institut,

- analyserna av mindre betydande institut i syfte att upptäcka risker och sårbarheter,
- organiseringen av datarelaterade uppgifter för att stödja detta arbete.

Dessa uppgifter kommer att fortsätta under 2015.

Den första [förteckningen över mindre betydande institut](#) (tillsammans med förteckningen över betydande institut) publicerades på ECB:s webbplats i september 2014 och kommer att uppdateras regelbundet. Hanteringen av förteckningen över mindre betydande institut börjar med en bedömning av alla institut som står under (direkt eller indirekt) tillsyn av SSM. Alla tillsynsobjekts status som betydande eller mindre betydande omprövas en gång om året. Särskilda bedömningar görs vid stora och exceptionella förändringar som är relevanta för att bedöma ett instituts betydelse, t.ex. fusioner och förvärv, eller försäljning av affärsområden.

Ett viktigt arbetsområde har varit utvecklingen av processer för att fastställa vilka mindre betydande institut som ska vara högprioriterade. Dessa institut kräver en mer intensiv tillsyn på grund av sin riskbenägenhet eller därför att deras fallissemang skulle få omfattande effekter för det inhemska finansiella systemet. En första förteckning över högprioriterade mindre betydande institut upprättades som sagt 2014 och ECB har anpassat sitt tillsynsarbete till denna förteckning. Samtidigt utvecklade man en mer förfinad metod baserad både på varje mindre betydande instituts inneboende riskbenägenhet och effekt på ekonomin och en tillsynsdialog för att ta hänsyn till de nationella behöriga myndigheternas expertutlåtanden om enskilda institut. Denna metod ska vara färdig och börja tillämpas under 2015, så att en förteckning kan upprättas och börja tillämpas 2016. Även prioriteringsreglerna för mindre betydande institut är viktiga för det fortsatte arbetet med att utveckla harmoniserade metoder i samband med riskbedömningssystemet/den samlade kapitalbedömningen för mindre betydande institut.

En annan viktig pelare för avdelningen för analys- och metodstöd är analysen av mindre betydande instituts risker och sektors sårbarheter. Redan under 2014 gjordes arbeten på det här området, utifrån såväl ett övergripande perspektiv som ett fokus på specifika risker. En första omfattande undersökning av mindre betydande instituts betydelse och risker i olika länder och av deras affärsmodeller har gjorts med hjälp av tillgängliga uppgifter. Denna analys var inriktad på de största risker som mindre betydande institut löper och på dessa riskers utveckling. Den försökte även knyta samman mikro- och makrotillsynsperspektivet när det gäller mindre betydande institut. En annan viktig uppgift framöver blir utvecklingen av ett system för tidig varning så att risker kan upptäckas och korrigeras i tid.

För alla dessa uppgifter krävs att det finns tillgång till data. För att kunna fullgöra sitt tillsynsuppdrag, t.ex. att prioritera mindre betydande institut, utveckla RAS-metoder, kartlägga gemensamma risker för mindre betydande institut eller i vissa sektorer, måste ECB få tillsynsdata om mindre betydande institut och samtidigt beakta subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. ECB ska i möjligaste mån använda sig av tillsynsinformationen i FINREP och COREP samt från andra tillgängliga källor (t.ex. tidigare undersökningar). Eftersom tillsynsrapporteringen för mindre betydande

institut fortfarande knappt har börjat måste ECB dock använda sig av ad hoc-statistik för att kunna utföra sina tillsynsuppgifter. Även denna datainsamling hanteras av avdelningen för analys- och metodstöd.

3.9 Fortsatt integrering inom SSM: personalfrågor som gäller hela systemet

Inrättandet av SSM får stora konsekvenser på personalsidan eftersom behoven vida överstiger ECB:s ursprungliga personalbehov. Det intensiva samarbete som kommer att krävas mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna, framför allt genom de gemensamma tillsynsgrupperna och inspektionsteamerna, liksom framgången för den valda "matrisbaserade" ledningsmodellen, är i hög grad beroende av att det finns en tillräcklig samsyn mellan de olika bidragande organen på alla nivåer. Detta kräver i sin tur att vissa viktiga personalpolitiska områden harmoniseras, även om anställningsvillkoren generellt kommer att fortsätta variera på de olika institutioner som ingår i SSM.

Viktiga steg har redan tagits på flera områden.

- **Utbildningsprogram**

För att vidarebefordra och utveckla kunskaper samt stödja uppkomsten av en gemensam SSM-kultur har ett särskilt utbildningsprogram utarbetats som omfattar följande områden: styrning, metod, ledarskap och "mjuka" kunskaper, IT och introduktion för nyanlända. Förutom att alla medarbetare erbjuds e-kurser som ger en allmän översikt över SSM finns det redan klassrumskurser för tillsynstjänstemän om tio olika ämnesområden och fler är under utveckling. Det allmänna utbildningskonceptet togs fram med hjälp av experter på tillsyn och personalledning på ECB och flera nationella behöriga myndigheter. ECB utformade därefter det närmare innehållet i fackutbildningskurser och presenterade det för representanter från de nationella behöriga myndigheterna vid "train the trainer"-kurser. Dessa representanter utbildade därefter tillsynstjänstemännen på sina nationella behöriga myndigheter. "Train the trainer"-kurserna inleddes med IT-relaterad utbildning om IMAS (se avsnitt 2.5), följt av kurser om SSM:s styrning och metod.

- **Återkoppling om resultat**

Ett ramverk för återkoppling har tagits fram (gemensamt av ECB och de nationella behöriga myndigheterna) för att bedöma och lyfta fram de insatser som görs av medarbetare i gemensamma tillsynsgrupper eller i team som gör inspektioner på plats. Återkopplingen kan användas av nationella behöriga myndigheter i deras lokala bedömningsförfaranden. Målet med detta är att få till stånd en systemomfattande lösning som samtidigt ger tillräcklig handlingsfrihet (t.ex. att följa nationella regelverk). Informationstillfällen för personalmedlemmar ägde rum på flera institutioner och fler har planerats för 2015. När det gäller skyddet av uppgifter från den feedback som har getts håller ECB på att samråda med Europeiska datatillsynsmännen.

- **Rörlighet inom SSM**

Enligt SSM-förordningen ska ECB "tillsammans med samtliga nationella behöriga myndigheter fastställa arrangemang för att säkerställa lämpligt utbyte och utstationering av personal med och mellan nationella behöriga myndigheter". Utbyte och utlåning av personal är viktigt för att skapa en gemensam tillsynskultur. Under uppstartsfasen ligger fokus främst på rörlighet inom de gemensamma tillsynsgrupperna (dvs. för samordnarna för de gemensamma tillsynsgrupperna, nationella delsamordnare och personal). En grupp personaladministratörer har fått i uppdrag att fundera över andra alternativ när det gäller rörligheten inom SSM och hur de kan genomföras. ECB och de nationella behöriga myndigheterna håller även på att undersöka möjligheterna att inrätta ett praktikantprogram för SSM som skulle ge studenter och personer med en universitetsexamen en möjlighet att lära känna SSM-tillsynen ur olika perspektiv. Ett beslut om detta bör fattas under 2015.

3.10 Språkpolicy

Den rättsliga ram som styr språkpolycyn för SSM fastställs i första hand i rådets förordning nr 1 från 1958 om vilka språk som ska användas av EU:s institutioner. I ramförordningen om SSM fastställs den språkordning som ska gälla för kommunikation mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna, och mellan SSM och tillsynsobjekten.

Vad gäller kommunikationen inom SSM används engelska som en del av det arrangemang mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna som fastställs i artikel 23 i ramförordningen om SSM.

Enligt artikel 24 i ramförordningen om SSM får dokument som banker skickar till ECB vara skrivna på vilket som helst av EU:s officiella språk, och banken har rätt att få svar på samma språk. ECB och bankerna kan komma överens om att enbart använda ett officiellt EU-språk i sin skriftliga kommunikation, även för tillsynsbeslut från ECB. Banker kan när som helst besluta att ändra detta arrangemang. Förändringen påverkar enbart de delar av ECB:s tillsynsförfarande som ännu inte har genomförts. Om deltagare i muntliga utfrågningar begär att bli hörda på ett annat officiellt EU-språk än språket för ECB:s tillsynsförfarande måste ECB underrättas i tillräckligt god tid för att kunna vidta nödvändiga förberedelser.

De flesta betydande banker har gått med på att använda engelska i sin kommunikation med ECB, men 33 betydande banker från Österrike, Belgien, Cypern, Finland, Frankrike, Tyskland, Italien och Slovenien har gjort klart att de vill kommunicera på sina nationella språk.

4 Rapportering om budgetutnyttjande

Enligt SSM-förordningen måste ECB ha tillräckliga resurser för att kunna fullgöra sitt tillsynsuppdrag på ett effektivt sätt. Dessa resurser ska dessutom finansieras genom en tillsynsavgift som tas ut av de institut som står under ECB:s tillsyn. Innan ECB:s förordning om tillsynsavgifter trädde i kraft, vilket skedde samma dag som ECB övertog det operativa ansvaret för tillsynen, dvs. i början av november 2014, finansierades resurserna helt av ECB. För år 2014 kommer den tillsynsavgift som banker under tillsyn ska betala därför att täcka utgifter som uppkom under de sista två månaderna.

Utgifterna för tillsynsuppdraget redovisas separat i ECB:s budget i enlighet med SSM-förordningen. ECB:s budgetmyndighet är ECB-rådet. ECB-rådet antar ECB:s årliga budget på direktionens förslag och efter samråd med tillsynsnämndens ordförande och vice ordförande i SSM-relaterade frågor. ECB-rådet bistås i budgetfrågor av budgetkommittén (BUCOM), som består av representanter från alla nationella centralbanker i Eurosystemet och från ECB. BUCOM tar ställning till ECB:s rapporter om budgetplanering och budgetövervakning och rapporterar direkt till ECB-rådet.

4.1 Ram för tillsynsavgifter

4.1.1 ECB:s förordning om tillsynsavgifter

[ECB:s förordning om tillsynsavgifter](#) offentliggjordes den 30 oktober 2014 och trädde i kraft den 1 november 2014. Förordningen antogs av ECB-rådet efter ett offentligt samrådsförfarande som även omfattade en offentlig utfrågning. Där beskrivs de arrangemang som ECB kommer att använda för att debitera den årliga tillsynsavgiften för de utgifter som ECB har till följd av det nya tillsynsuppdraget från och med november 2014. ECB:s förordning om tillsynsavgifter utgör tillsammans med SSM-förordningen den rättsliga ramen för uttaget av avgifter i samband med SSM. Denna ska inte påverka de nationella behöriga myndigheternas rätt att ta ut avgifter i enlighet med nationell rätt, även med avseende på de utgifter de nationella behöriga myndigheterna har för sitt bistånd till ECB.

I förordningen fastställs metoderna för att

- fastställa den årliga tillsynsavgiftens storlek,
- beräkna det belopp som ska betalas av varje bank eller bankgrupp under tillsyn,
- ta ut den årliga tillsynsavgiften.

Offentligt samråd om utkastet till ECB-förordning om tillsynsavgifter

Den 27 maj 2014 inledde ECB ett offentligt samråd om ett förslag till förordning i vilket fastställdes regler och förfaranden för en rättvis och proportionerlig avgiftspolicy för SSM. Det offentliga samrådet avslutades den 11 juli 2014. Förutom att man välkomnade skriftliga synpunkter gav ECB även allmänheten möjlighet att säga sin mening vid en offentlig utfrågning som anordnades i Frankfurt am Main den 24 juni 2014.

Fram till det offentliga samrådets avslutande mottog ECB synpunkter från 31 respondenter, däribland marknads- och bankföreningar, kredit- och finansinstitut, centralbanker, tillsynsmyndigheter och andra myndigheter samt privatpersoner. ECB analyserade och beaktade alla synpunkter som lämnats. Det framgick att det fanns ett brett stöd för de centrala komponenterna i det föreslagna ramverket för avgifterna, men ECB ändrade ändå en del inslag i sin policy till följd av de synpunkter som hade inkommit. Mer ingående information om de synpunkter som inkom under samrådsförfarandet finns i det [uppföljningsyttrande](#), som publicerades på ECB:s webbplats.

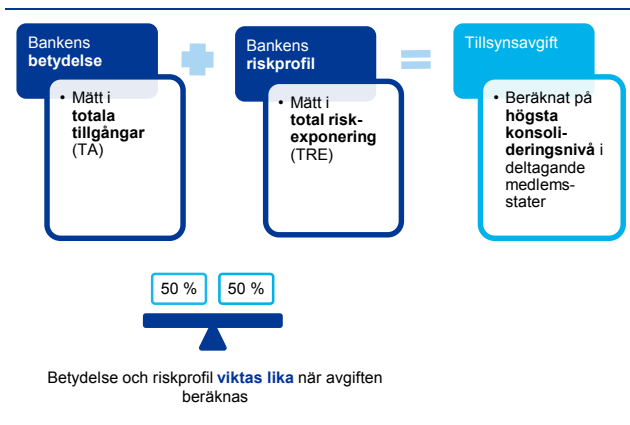
Grundläggande inslag i ECB:s ram för tillsynsavgifter

ECB ansvarar för att SSM ska fungera på ett effektivt och enhetligt sätt i fråga om betydande och mindre betydande tillsynsobjekt. Denna princip innebär att alla tillsynsobjekt inom SSM måste betala en årlig tillsynsavgift.

De viktigaste inslagen i denna metod kan sammanfattas på följande sätt:

Figur 9

Hur avgörs den rörliga avgiftskomponenten?

Hur stort belopp som ska tas ut via de årliga tillsynsavgifterna beror på ECB:s årliga utgifter för tillsynsuppdraget, vilket omfattar alla driftkostnader, även för stödfunktioner. Detta belopp kommer att delas upp i två delar dvs. vilket belopp som ska tas ut från betydande tillsynsobjekt och vilket från mindre betydande enhet som står under tillsyn. Detta tillvägagångssätt återspeglar graden av ECB:s direkt tillsyn.

Tillsynsavgiften ska beräknas på högsta konsolideringsnivå i de deltagande medlemsstaterna och grundas på objektiva kriterier som rör den berörda bankens betydelse och riskprofil, inbegripet dess riskvägda tillgångar.

Den årliga tillsynsavgift som ska betalas av varje bank som står under tillsyn ska bestå av en minimikomponent för alla banker som motsvarar 10 procent av det belopp som ska tas ut, plus en rörlig avgiftskomponent. För de minsta betydande bankerna, vars tillgångar uppgår till högst 10 miljarder euro, ska minimikomponenten halveras.

När det gäller den rörliga avgiftskomponenten ska bankens betydelse fastställas utifrån dess samlade tillgångar och dess riskprofil, inbegripet riskvägda tillgångar, utifrån dess totala riskexponering. För banker eller bankgrupper som klassificeras som mindre betydande enligt SSM-förordningen, trots att de storleksmässigt kvalificerar sig som betydande, tillämpas ett tak för de totala tillgångarna på 30 miljarder euro, vilket är det tröskelvärde som anges i SSM-förordningen för storlekkriteriet för betydande institut.

ECB:s avgift kommer att tas ut genom en årlig betalning som ska göras sista kvartalet i varje räkenskapsår. Avgiften ska omfatta en förskottsbetalning baserad på den godkända budgeten för utgifterna innevarande år. Eventuella överskott eller underskott mellan det belopp som fås in i förväg och de faktiska utgifter som uppstod föregående år ska återbetalas eller krävas in av ECB.

4.2 Förberedelser inför den första faktureringsomgången

4.2.1 Tekniska förberedelser

ECB kommer att fortsätta att tillämpa ramen för tillsynsavgifter och utöka dess kapacitet när det gäller att hantera system och insamling av data som krävs för att utfärda de första avgiftsavierna.

Under de senaste månaderna har ECB gett alla banker och bankgrupper en del information som behövs för fakturerings- och betalningsprocessen, samt begärt in information som behövs för att upprätta databasen över avgiftsskyldiga. Bankgrupperna skulle lämna uppgifter om avgiftsskyldiga till ECB före slutet av december 2014. Den 1 mars 2015 skulle alla avgiftsbetalande banker och filialer lämna kontaktuppgifter till ECB inför utställandet av avgiftsavierna

Den 11 februari 2015 antog ECB ett beslut (ECB/2015/7) om metoden för beräkning av avgiftsfaktorer som ligger till grund för den årliga tillsynsavgiften. I beslutet fastställs metod och förfaranden för fastställandet av de avgiftsfaktorer som ligger till grund för ECB:s tillsynsavgifter och förfaranden när det gäller överlämnandet av avgiftsfaktorer som rapporteras av avgiftsskyldiga. De avgiftsskyldiga lämnar information om avgiftsfaktorer för föregående kalenderår till nationella behöriga myndigheter senast den 1 juli efterföljande år i den rapporteringsmall som är tillgänglig på ECB:s webbplats om banktillsyn, så att årliga tillsynsavgifter kan beräknas för varje tillsynsobjekt.

Den första avgiftsavin kommer att utfärdas i slutet av 2015. Den kommer att täcka förskottsbetalningen för 2015 och de faktiska utgifter som uppstod under november och december 2014.

Mer information om [tillsynsavgifter](#) finns på ECB:s webbplats om banktillsyn. Dessa sidor uppdateras regelbundet med användbar, praktisk information och publiceras på alla officiella EU-språk.

4.2.2 Utgifter 2014

ECB:s utgifter för tillsynsrelaterade uppgifter utgörs främst av direkta utgifter för de nya verksamhetsområden som har inrättats (se avsnitt 1.4), dvs. de fyra generaldirektoraten för banktillsyn och tillsynsnämndens sekretariat.

Det nya tillsynsuppdraget är även mycket beroende av de gemensamma stödtjänster som tillhandahålls av ECB:s befintliga funktioner, bl.a. lokaler, personaladministration, administration, budgetering och kontroll, redovisning, rättstjänst, internrevision, statistik och IT-tjänster. En rimlig del av dessa utgifter redovisas i den separata delen av ECB:s budget för tillsynsuppdraget.

I slutet av 2013 började ECB bygga upp sina resurser för tillsynsarbetet. Detta arbete fortsatte under hela 2014. Denna trend kan förväntas fortsätta under 2015 – om än i långsammare takt – när ECB fortsätter att bygga upp sin tillsynskapacitet.

För hela 2014 uppgick de totala kostnaderna för ECB:s nya roll till 156,9 miljoner euro. Av detta belopp avsåg 68,9 miljoner euro (eller 45 procent) löner och förmåner, 13,3 miljoner euro (eller 8 procent) hyra och underhåll, och 74,8 miljoner euro (eller 48 procent) övriga driftkostnader.

Tabell 8
Kostnader för tillsynsfunktionen 2014

	2014 miljoner €
Löner och förmåner	68,9
Hyra och underhåll	13,2
Övriga driftkostnader	74,8
Utgifter till följd av banktillsynsuppdraget, totalt	156,9

Löner och förmåner

Löner och förmåner omfattar alla lönerelaterade utgifter, inbegripet övertidsersättning, traktamenten och kostnader för förmåner efter avslutad anställning. Resultatet av rekryteringsarbetet blev att omkring 960 av de omkring 1000 budgeterade tjänsterna hade tillsatts i slutet av december 2014 inom de fem affärsområdena för banktillsyn och för de delade tjänsterna.

Hyra och underhåll

Personalen på de fyra nya generaldirektoraten och tillsynsnämndens nya sekretariat huserar tillfälligt i en hyrd byggnad mitt i Frankfurt am Main. Under 2014 utökade ECB kontinuerligt de hyrda kontorsutrymmena för att möta behoven i takt med att rekryteringen av tillsynstjänstemän fortskred.

I slutet av 2015 kommer tillsynsfunktionerna att flytta till Eurotower, som nyligen utrymdes för renovering när ECB slutfört flytten till sitt nya huvudkontor i stadsdelen Ostend i Frankfurt.

Övriga driftkostnader

I kategorin "övriga driftkostnader" ingår kostnader som konsulttjänster, statistiktjänster, IT-tjänster, avskrivningar av anläggningstillgångar, resor och utbildning. Eftersom ECB höll på att bygga upp verksamheten handlar de utgifter som bokförs under denna post främst om förberedande åtgärder, t.ex. den samlade bedömningen innan ECB tog över det operativa ansvaret för tillsynen och tillhandahållandet av tjänster för att hjälpa nyanställda tillsynstjänster, t.ex. IT-tjänster och rekryteringstjänster.

Årlig tillsynsavgift 2014

ECB kommer att debitera banker under tillsyn (både betydande och mindre betydande banker) för de utgifter som ECB ådragit sig från och med den tidpunkt då man övertog det operativa ansvaret för tillsynen, dvs. november 2014. Bankerna kommer inte att debiteras för utgifter som uppstod under övergångsfasen före denna tidpunkt, t.ex. uppstartskostnader för SSM och ECB:s kostnader för den samlade bedömningen.

Utgifterna för perioden november–december 2014 uppgick till 30 miljoner euro, varav 62 procent avsåg löner och förmåner, 7 procent hyra och underhåll och 31 procent övriga driftkostnader. Detta belopp bokförs som upplupna avgiftsintäkter i ECB:s resultaträkning för 2014, men kommer att tas ut från tillsynsobjekten 2015.

Den första avgiftsavin som utfärdas 2015 kommer att täcka både förskottsbetalningen för 2015 och betalningen för den första avgiftsperioden, dvs. utgifter som uppkommit under november och december 2014. ECB:s beslut om det totala belopp som ska tas ut för varje kategori av tillsynsobjekt och grupper under tillsyn kommer att publiceras på ECB:s webbplats för banktillsyn senast den 30 april 2015.

Bilaga

Förteckning över rättsakter som antagits av ECB för det allmänna ramverket för banktillsyn

Nedan anges vilka rättsakter om banktillsyn som ECB antog under den berörda perioden (4 november 2013–31 december 2014). Samtliga rättsakter offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning och på ECB:s webbplats. Rättsakterna har antagits i enlighet med artikel 4.3 i rådets förordning (EU) nr 1024/2013 och andra relevanta rättsakter.

ECB-förordningar

Nummer	Titel
ECB/2014/17	ECB:s förordning nr 468/2014 av den 16 april 2014 om upprättande av ramen för samarbete inom den gemensamma tillsynsmekanismen mellan Europeiska centralbanken och nationella behöriga myndigheter samt med nationella utsedda myndigheter (ramförordning om den gemensamma tillsynsmekanismen [SSM]) (EUT L 141, 14.5.2014, s. 1)
ECB/2014/26	ECB:s förordning (EU) nr 673/2014 av den 2 juni 2014 om inrättandet av en medlingspanel och panelens arbetsordning (EUT L 179, 19.6.2014, s. 72)
ECB/2014/41	ECB:s förordning nr 1163/2014 av den 22 oktober 2014 om tillsynsavgifter (EUT L 311, 31.10.2014, s. 23)

Andra ECB-rättsakter än förordningar

Nummer	Titel
ECB/2014/1	ECB:s beslut av den 22 januari 2014 om ändring av beslut ECB/2004/2 om antagande av arbetsordningen för Europeiska centralbanken (EUT L 95, 29.3.2014, s. 56)
ECB/2014/3	ECB:s beslut av den 4 februari 2014 om fastställande av de kreditinstitut som är föremål för den samlade bedömningen (EUT L 69, 8.3.2014, s. 107)
ECB/2014/4	ECB:s beslut av den 6 februari 2014 om fastställande av de kreditinstitut som är föremål för den samlade bedömningen (EUT L 196, 3.7.2014, s. 38)
ECB/2014/5	ECB:s beslut av den 31 januari 2014 om ett nära samarbete med behöriga nationella myndigheter i deltagande medlemsstater som inte har euron som valuta (EUT L 198, 5.7.2014, s. 7)
ECB/2014/16	Beslut om inrättandet av en administrativ omprövningsnämnd och nämndens arbetsordning (EUT L 175, 14.6.2014, s. 47)
ECB/2014/19	Rekommendation om rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 2532/98 om Europeiska centralbankens befogenhet att förelägga sanktioner (EUT C 144, 14.5.2014, s. 2)
ECB/2014/29	ECB:s beslut av den 2 juli 2014 om hur uppgifter som enheter som står under tillsyn rapporterar till de nationella behöriga myndigheterna i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 680/2014 ska tillhandahållas Europeiska centralbanken (EUT L 214, 19.7.2014, s. 34)
ECB/2014/39	ECB:s beslut av den 17 september 2014 om genomförandet av åtskillnaden mellan Europeiska centralbankens penningpolitiska funktion och tillsynsfunktion (EUT L 300, 18.10.2014, s. 57)
(2013/694/EU)	Interinstitutionellt avtal mellan Europaparlamentet och ECB om det praktiska genomförandet av demokratiskt ansvarsutkrävande och tillsyn av utövandet av de uppgifter som ECB tilldelats inom ramen för den gemensamma tillsynsmekanismen (EUT L 320, 30.11.2013, s. 1)
--	Samförståndsavtal av den 11 december 2013 mellan Europeiska unionens råd och ECB om samarbetet kring förfaranden som avser den gemensamma tillsynsmekanismen
--	Arbetsordning för ECB:s tillsynsnämnd (EUT L 182, 21.6.2014, s. 56)
--	Uppförandekodex av den 12 november 2014 för tillsynsnämndens ledamöter
--	Ändring 1/2014 av den 15 december 2014 av arbetsordningen för ECB:s tillsynsnämnd

Ordlista

Bankunionen: En av de byggstenar som krävs för att fullborda Ekonomiska och monetära unionen, består av ett integrerat finansiellt ramverk med en gemensam tillsynsmekanism, en gemensam resolutionsmekanism och en gemensam regelbok, även för harmoniserade insättningsgarantisystem, som kan komma att utvecklas till en gemensam europeisk insättningsgaranti.

Bindande tekniska standarder (BTS): EBA har fått i uppdrag att utarbeta ett antal bindande tekniska standarder för genomförandet av CRD IV-paketet som en del av arbetet för att upprätta en gemensam regelbok för banker. BTS är rättsakter i vilka särskilda aspekter av EU:s lagtexter (direktiv eller förordningar) fastställs närmare i syfte att uppnå harmonisering inom specifika områden. BTS antas slutligt av Europeiska kommissionen i form av förordningar eller beslut. De är rättsligt bindande och direkt tillämpliga i alla medlemsstater.

Samlad bedömning: En bedömning av bankerna i de medlemsstater som deltar i den gemensamma tillsynsmekanismen som ECB gör i samarbete med nationella behöriga myndigheter i deltagande medlemsstater och som ska vara klar innan ECB får tillsynsansvaret över dessa institut. En samlad bedömning av de 130 banker i euroområdet som förväntades kvalificera sig som betydande gjordes av ECB tillsammans med de nationella behöriga myndigheterna innan ECB började fullgöra sitt tillsynsuppdrag i november 2014.

Kreditinstitut: Ett företag vars verksamhet består i att från allmänheten ta emot inlåning eller andra återbetalbara medel och att bevilja krediter för egen räkning.

CRR/CRD IV: Kapitalkravsförordningen och kapitalkravsdirektivet: Förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (CRR) och direktiv 2013/36/EU om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag (CRD IV). "CRD IV" används ofta som samlingsnamn för dessa rättsakter.

ECB:s tillsynsbeslut: En rättsakt som ECB antar i utövandet av sina uppgifter och befogenheter enligt SSM-förordningen. Det riktar sig till ett eller flera tillsynsobjekt, eller en eller flera andra personer, och är inte en allmänt tillämplig rättsakt.

Europeiska bankmyndigheten (EBA): EBA är en oberoende EU-myndighet som inrättades den 1 januari 2011 för att uppnå en effektiv och konsekvent reglering och tillsyn inom den europeiska banksektorn. Dess viktigaste uppgift är att bidra till utarbetandet av den gemensamma europeiska regelboken för banker, vars syfte är att fastställa ett antal harmoniserade tillsynskrav som ska gälla i hela EU. EBA spelar även en viktig roll genom att verka för konvergens när det gäller tillsynspraxis över hela EU och har i uppdrag att bedöma risker och sårbarheter inom EU:s banksektor.

Ramförordningen om SSM: Regelverk som fastställer de praktiska arrangemangen för samarbetet mellan ECB och de nationella behöriga myndigheterna inom den gemensamma tillsynsmekanismen på det sätt som föreskrivs i SSM-förordningen.

Vägledningen för banktillsyn: En vägledning för att förklara för bankerna, allmänheten och media hur SSM fungerar och ge vägledning om SSM:s tillsynspraxis. Den första publicerades 2014.

Gemensam tillsynsgrupp: En grupp som består av tillsynstjänstemän från ECB och nationella behöriga myndigheter som utövar tillsyn över ett betydande tillsynsobjekt.

Nationell behörig myndighet: En offentlig myndighet eller ett offentligt organ som officiellt erkänns i nationell lagstiftning och har rätt enligt nationell lagstiftning att utöva tillsyn över institut inom ramen för den berörda medlemsstatens tillsynssystem.

Passförfaranden: Förfaranden avseende etableringsrätten och friheten att tillhandahålla tjänster i andra medlemsstater av varje kreditinstitut som är auktoriserat och underkastat tillsyn av behöriga myndigheter i en annan medlemsstat, förutsatt att verksamheterna omfattas av auktorisationen (i enlighet med artiklarna 33 till 46 i CRD IV).

SSM-förordningen: Den rättsakt genom vilken en gemensam tillsynsmekanism för kreditinstitut i euroområdet och eventuellt andra EU-medlemsstater inrättades som ett av de viktigaste inslagen i den europeiska bankunionen. Genom SSM-förordningen tilldelades ECB särskilda uppgifter rörande tillsynen över kreditinstitut.

Betydelse: Det kriterium som avgör om tillsynsansvaret ska vila på ECB eller nationella behöriga myndigheter inom den gemensamma tillsynsmekanismen. Kreditinstitutens betydelse fastställs på grundval av kriterierna i SSM-förordningen och är närmare specificerade i ramförordningen om SSM.

Betydande tillsynsobjekt: Ett betydande tillsynsobjekt i en medlemsstat i euroområdet eller ett betydande tillsynsobjekt i en deltagande medlemsstat utanför euroområdet.

Gemensamma resolutionsmekanismen (SRM): En mekanism genom vilken det fastställs enhetliga regler och ett enhetligt förfarande för att sätta kreditinstitut inom bankunionen i resolution. En gemensam resolutionsnämnd är europeisk resolutionsmyndighet i bankunionen sedan den 1 januari 2015. Den har ett nära samarbete med nationella resolutionsmyndigheter i deltagande medlemsstater. I resolutionsärenden ska SRM förfoga över en gemensam resolutionsfond som håller på att inrättas. SRM är ett nödvändigt komplement till den gemensamma tillsynsmekanismen för att skapa en väl fungerande bankunion.

Gemensamma tillsynshandboken Ett gemensamt regelverk som tagits fram av EBA som tillsynsvägledning för bedömning, ingripanden och korrigerande åtgärder. Handboken är en icke-bindande sammanställning av bästa tillsynspraxis för metoder och processer inom EU.

Gemensamma regelboken: Syftet med den gemensamma regelboken för banker är att fastställa harmoniserade regler som banker måste följa inom hela EU. Vid sidan om den lagstiftning som Europaparlamentet och EU-rådet utarbetar med stöd av Europeiska kommissionen har EBA behörighet att vidareutveckla denna regelbok och övervaka dess tillämpning.

Gemensamma tillsynsmekanismen (SSM): En mekanism som består av ECB och nationella behöriga myndigheter i deltagande medlemsstater och fullgör de tillsynsuppgifter som har tilldelats ECB. ECB ansvarar för att denna mekanism, som är en del av bankunionen, ska fungera på ett effektivt och enhetligt sätt.

Tillsynsmanualen: En manual som utförligt beskriver allmänna principer, processer och rutiner, samt metoden för tillsynen av betydande och mindre betydande institut, med beaktande av principerna för SSM:s funktion. Den beskriver rutinerna för samarbete inom SSM och med myndigheter utanför SSM. Tillsynsmanualen är ett internt SSM-dokument. En mer kortfattad vägledning för banktillsyn som förklarar hur SSM fungerar och beskriver SSM:s tillsynsmetoder mer i detalj, publicerades i september 2014.

Samlad kapitalbedömning (SREP) Processen för att bedöma betydande och mindre betydande kreditinstitut och bestämma om de bör uppfylla ytterligare krav (utöver minimikraven) vad gäller kapitalbas, offentliggörande av information eller likviditet eller om andra tillsynsåtgärder bör vidtas.

Förkortningar

Land

BE	Belgien	LT	Litauen
BG	Bulgarien	LU	Luxemburg
CZ	Tjeckien	HU	Ungern
DK	Danmark	MT	Malta
DE	Tyskland	NL	Nederländerna
EE	Estland	AT	Österrike
IE	Irland	PL	Polen
GR	Grekland	PT	Portugal
ES	Spanien	RO	Rumänien
FR	Frankrike	SI	Slovenien
HR	Kroatien	SK	Slovakien
IT	Italien	FI	Finland
CY	Cypern	SE	Sverige
LV	Lettland	UK	Storbritannien

Övriga förkortningar

AQR	Översynen av tillgångarnas kvalitet
BCBS	Baselkommittén för banktillsyn
COREP	Enhetlig rapportering
CRD IV	Kapitalkravsdirektivet
CRR	Kapitalkravsförordningen
EBA	Europeiska bankmyndigheten
ECB	Europeiska centralbanken
ECBS	Europeiska centralbankssystemet
ESRB	Europeiska systemrisknämnden
EU	Europeiska unionen
FINREP	Finansiell rapportering
FSB	Rådet för finansiell stabilitet
ICAAP	Intern kapitalutvärdering
ILAAP	Intern likviditetsutvärdering
JST	Gemensam tillsynsgrupp
LSI	Mindre betydande institut
MoU	Samförståndsavtal
NCA	nationell behörig myndighet
RAS	riskbedömningssystem
SEP	program för tillsynsgranskning
SREP	samlad kapitalbedömning
SSM	Gemensamma tillsynsmekanismen

© Europeiska centralbanken, 2015

Postadress 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefon +49 69 1344 0
Internet www.bankingsupervision.europa.eu

Alla rättigheter förbehålls. Återgivning för undervisningsändamål och icke-kommersiella syften är tillåten, under förutsättning att källan anges.

Alla länkar i det här dokumentet finns inte på svenska. Om en sida eller ett dokument inte finns på svenska så leder länken till den engelska versionen.

ISSN 2443-5880
ISBN 978-92-899-1758-2
DOI 10.2866/248760
EU katalognummer QB-BU-15-001-SV-N